

Aan:
de voorzitter en leden van
provinciale staten van Drenthe

Assen, 8 maart 2005
Ons kenmerk 9/5.6/2005001828
Behandeld door mevrouw W. Schutte (0592) 36 56 10
Onderwerp: Marsrouteplan bibliotheekvernieuwing Drenthe

Geachte voorzitter/leden,

Hierbij ontvangt u ter informatie het Marsrouteplan bibliotheekvernieuwing Drenthe, zoals dat door ons is vastgesteld.

Dit plan is een nadere uitwerking van de door u vastgestelde Beleidsnota bibliotheekvernieuwing 2003-2005 en sluit aan op de Cultuurnota De kunst van het combineren. Het plan is ontwikkeld samen met de Drentse gemeenten en bibliotheekorganisaties en vormt het kader voor de verdere vernieuwing van het bibliotheekwerk in Drenthe qua inhoud en structuur. Het vormt de basis voor de inzet van rijksmiddelen voor bibliotheekvernieuwing in Drenthe voor de periode 2005-2007.

Het plan is door de Stuurgroep Bibliotheekvernieuwing Drenthe van een positief advies voorzien.

Momenteel wordt het getoetst door de Landelijke Stuurgroep Bibliotheekvernieuwing. Op basis van het advies van die stuurgroep, zal de staatssecretaris van onderwijs, cultuur en wetenschap de provincie Drenthe een beschikking sturen en, zo verwachten wij, de voor Drenthe gereserveerde rijksmiddelen voor bibliotheekvernieuwing toekennen.

Doel van het Marsrouteplan

Het Marsrouteplan bibliotheekvernieuwing is een instrument voor de verdere doorvoering van bibliotheekvernieuwing in de jaren 2005, 2006 en 2007, conform de afgesproken doelen uit de Aanvulling op het Koepelconvenant Openbaar Bibliotheekwerk. De vernieuwing betreft zowel de structuur van de Drentse bibliotheken als de inhoudelijke vernieuwing van bibliotheekwerk.

Wat betreft de structuur zijn de belangrijkste veranderingen die nog moeten gebeuren de volgende:

- de omvorming van de Provinciale Bibliotheekcentrale (PBc). De PBc krijgt (conform de provinciale Cultuurnota De kunst van het combineren) een facilitaire rol voor alle twaalf Drentse basisbibliotheken en vormt zich om tot een flexibele, innovatieve en vraaggerichte organisatie, die zich opstelt als opdrachtnemer richting de basisbibliotheken;
- de vervolmaking van het Drentse netwerk van basisbibliotheken;
- de verdere ontwikkeling van de gemeentelijke aansturing van de basisbibliotheken.

Inhoudelijk gezien richt de bibliotheekvernieuwing zich de komende drie jaar op de volgende punten:

- ontwikkeling nieuwe bibliotheekpilots voor het platteland en in stadswijken;
- de verbreding van de functie van de bibliotheek;
- voortzetting van ICT-ontwikkelingen;
- verdere scholing van het personeel van bibliotheken;
- communicatie over wat bibliotheken kunnen en doen.

Uitvoering plan

Wij gaan nu, samen met alle betrokkenen, over tot uitvoering van het Marsrouteplan. Wat de inhoudelijke lijn (programmaliijnen in het Marsrouteplan) betreft zijn gemeenten door ons al uitgenodigd om mee te doen aan een traject om te komen tot een "vernieuwingsagenda", een beleidskader voor bibliotheekwerk. Gemeenten zullen jaarlijks een vernieuwingsagenda gaan maken. Op basis van die vernieuwingsagenda's zal het Drents netwerk basisbibliotheken een uitvoeringsprogramma ontwikkelen met daarin gezamenlijke projecten. Bibliotheekorganisaties en gemeenten kunnen vervolgens voor eigen én gezamenlijke projecten bij de provincie een beroep doen op de rijksmiddelen voor bibliotheekvernieuwing. Dit proces zal zich in 2006 en 2007 herhalen.

Wat betreft de structuur (agendapunten in het Marsrouteplan) zullen wij ook overgaan tot uitvoering van het plan. Zo zal bijvoorbeeld op 24 maart weer een Stuurgroep Bibliotheekvernieuwing plaatsvinden, waarin de toekomstige structuur van de Drentse bibliotheken op de agenda staat.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten van Drenthe,

, secretaris

, voorzitter

Bijlage(n):
gm/coll.

Marsrouteplan bibliotheek- vernieuwing Drenthe

PROVINCIE DRENTE

MARSROUTEPLAN BIBLIOTHEEKVERNIEUWING DRENTE

---

maart 2005

INHOUD

	INLEIDING	5
1.	LANDELIJKE ONTWIKKELINGEN	7
2.	STAND VAN ZAKEN BIBLIOTHEEKVERNIEUWING DRENTHE	11
2.1.	Vorming basisbibliotheken en typering instapniveaus	12
3.	GEZAMENLIJKE PROGRAMMALIJNEN	15
3.1.	Doelen, taken en rolverdeling	15
3.2.	ICT en Infrastructuur	16
3.3.	Inhoudelijk bibliotheekbeleid	17
3.4.	Professionalisering	18
3.5.	Kwaliteitszorg	18
3.6.	Horizontale samenwerking	19
4.	VERVOLMAKING BIBLIOTHEEKNETWERK	21
5.	ROL PROVINCIE EN GEMEENTEN	25
6.	COMMUNICATIE	27
7.	FINANCIEEL KADER	29
8.	PROCEDURE	31
	BIJLAGEN	33

INLEIDING

Dit Marsrouteplan is een beleidsmatige agenda waarin provincie, gemeenten en bibliotheken in Drenthe aangeven wat zij wanneer willen doen om de bibliotheken in Drenthe in 2007 zo goed mogelijk aangepast te hebben aan de eisen van de tijd en de afspraken uit de aanvulling op het Koepelconvenant Openbaar Bibliotheekwerk.

Bibliotheken moeten geschreven cultuur via verschillende beschikbare media actief overdragen aan het publiek. Zo, dat de inwoners van Drenthe de kans hebben om informatie te verwerven om daarmee en actief te kunnen deelnemen aan de maatschappij.

Bibliotheekvernieuwing volgt twee lijnen, die van de vernieuwing van het stelsel en inhoudelijke vernieuwing.

Moeite is gedaan, zoveel mogelijk aandacht en budget te besteden aan zaken die de bibliotheken en burgers rechtstreeks ten goede komen. Toch ontkomen we er in Drenthe niet aan aandacht aan de structuur van het bibliotheekbestel te besteden. In Drenthe is de vorming van de basisbibliotheken en het netwerk nog niet afgerond en de Provinciale Bibliotheekcentrale(PBc)-organisatie is er nu aan toe zich om te vormen tot een flexibele serviceorganisatie die qua organisatie en werkwijzen aansluit bij de ingezette veranderingen.

In dit document zijn de punten die nog moeten worden opgelost om tot een bibliotheekbestel te komen dat voldoet aan de afspraken uit het Koepelconvenant Openbaar Bibliotheekwerk en de aanvulling daarop, steeds genummerd onder het kopje Agenda opgenomen. De bibliotheekinhoudelijke prioriteiten voor de komende jaren zijn, geformuleerd in programmalijnen, opgenomen in hoofdstuk 3. Op basis van de agendapunten (structuur) en programmalijnen (inhoud) zullen de beschikbare rijksmiddelen worden ingezet.

Deze notitie is door de provincie samengesteld op basis van twee ambtelijke discussies met gemeenten en informele inbreng vanuit het Drents netwerk bibliotheken en de PBc. De stuurgroep bibliotheekvernieuwing heeft er vervolgens positief over geadviseerd. De in de stuurgroep gemaakte opmerkingen zijn verwerkt. Tussen de PBc en de provincie heeft vervolgens nog bestuurlijk overleg over onder meer het bibliotheeknetwerk en de rol van de PBc daarin plaatsgevonden. Vervolgens hebben gedeputeerde staten (GS) het Marsrouteplan vastgesteld en zijn alle gemeenten en bibliotheekorganisaties evenals provinciale staten (PS) hierover geïnformeerd.

---

1. LANDELIJKE ONTWIKKELINGEN

Het bibliotheekwerk in Nederland is volop in beweging. Bibliotheekvernieuwing is nodig om de bibliotheken een sterke basis te geven voor de toekomst en de publieksfunctie die de bibliotheek nu heeft te handhaven en te versterken. De bibliotheek moet zich verder ontwikkelen tot een open, ondernemende organisatie die midden in de samenleving staat en die nauwe relaties heeft met andere instellingen op het gebied van cultuur, educatie en welzijn.

In december 2001 ondertekenden de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) namens de gemeenten, het Interprovinciaal Overleg (IPO) namens de provincies en het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) namens de rijksoverheid het Koepelconvenant Openbaar Bibliotheekwerk, waarin afspraken zijn vervat over de gezamenlijke inspanningen om te komen tot een vernieuwd stelsel van openbare bibliotheken. De bibliotheeksector, vertegenwoordigd door het NBLC (nu de Vereniging van openbare bibliotheken (VOB)), was als private organisatie geen rechtstreekse ondertekenaar, maar sloot zich bij de gemaakte afspraken aan en nam zitting in de Stuurgroep Bibliotheken.

Na de ondertekening is de bibliotheekvernieuwing in toenemend tempo op gang gekomen. Het koepelconvenant benoemde in grote lijnen de inhoudelijke ambities voor het vernieuwingsproces. De positie van de gebruiker werd als centraal uitgangspunt genomen. Om te komen tot een kwalitatief hoogwaardige dienstverlening die voor iedereen toegankelijk is, koos het koepelconvenant voor intensieve samenwerking en samenhang binnen het stelsel. Dit leidde vooral bij kleinere bibliotheken tot de keuze voor grotere samenwerkingsverbanden. Maar niet alleen de kleinere gemeenten en hun bibliotheken kregen met de structuurveranderingen te maken. Ook de grotere bibliotheken maken deel uit van de provinciale en landelijke netwerken.

Uit de in 2003 en 2004 gepubliceerde monitoren van de Stuurgroep Bibliotheken blijkt dat bij de invulling van de structuur verschillende oplossingen gekozen worden. Er is geen vooraf ontwikkelde blauwdruk. Er is wel een richting aangegeven die vooral bepaald wordt door doelmatigheid en effectiviteit. Het concept van de basisbibliotheek als dragende organisatie staat daarin centraal, maar deze kan alleen functioneren wanneer zij ingebed is in een krachtige netwerkstructuur. Het accent op de omvang, de kracht en de taken van de elementen in deze structuur - de basisbibliotheek, regionale en provinciale ondersteunende organisaties, het provinciaal en het landelijk netwerk - verschilt per provincie en wordt door de provinciale en lokale omstandigheden en keuzes bepaald. Maatwerk is daarvoor het sleutelbegrip.

De eerste jaren van de uitvoering van het koepelconvenant stonden in het teken van structuurverandering om de voorwaarden voor inhoudelijke verandering te scheppen. De structuur is echter geen doel op zichzelf. Wel zijn voldoende toegeruste, daadkrachtige, naar buiten gerichte en intensief samenwerkende organisaties een noodzakelijke voorwaarde om de burgers te kunnen blijven voorzien van cultuur, kennis en informatie.

De taken en verantwoordelijkheden van de drie overheden zijn scherper gedefinieerd en verduidelijkt. Iedere bestuurslaag kent zijn eigen verantwoordelijkheid en tezamen zijn zij verantwoordelijk voor het openbaar bibliotheekwerk. De structuur van het openbaar bibliotheekwerk is hiervan afgeleid.

De Aanvulling op het Koepelconvenant is in overleg tussen de convenantpartners totstandgekomen. De VOB was direct betrokken bij de voorbereidingen. In deze aanvulling wordt de nadruk gelegd op de inhoud als centraal doel voor het vernieuwingsproces. Deze inhoudelijke ontwikkeling dient zich te richten op vragen en behoeften van gebruikers.

De Aanvulling op het Koepelconvenant formuleert een aantal uitkomsten voor het vernieuwingsproces, waaraan door middel van het zogenoemde Marsrouteplan per provincie invulling gegeven gaat worden.

Het gaat om de volgende onderwerpen.

- De kerntaken van de openbare bibliotheken op het terrein van informatie, cultuur, educatie en maatschappelijk functioneren zijn vernieuwd en verbreed.
- Op basis van de lokale vernieuwingsagenda hebben bibliotheken en gemeenten weloverwogen keuzes gemaakt en daarover afspraken gemaakt.
- Bibliotheken worden door overheden op elk niveau gezien en erkend als instrument voor integraal beleid, uiteraard gebaseerd op de kernfuncties van de bibliotheek.
- Bibliotheken zijn naar buiten gericht en wendbaar. Ze nemen de behoeften en vragen van burgers als uitgangspunt voor hun functioneren.
- Bibliotheken bieden een pakket aan digitale producten, dat onderling en op alle niveaus is afgestemd en waarbij zoekstructuur en inhoudelijk aanbod aansluiten op de behoeften van gebruikers. Doelmatigheid en kosten vereisen een landelijke aansturing, maar tevens duidelijke toedeling van taken en functies op alle niveaus van functioneren. [Www.bibliotheek.nl](http://www.bibliotheek.nl) is de landelijke portal, die eind 2007 door een aanzienlijk deel van de burgers zal worden gebruikt.
- Eind 2007 moet de stelselhervorming zijn afgerond. Het stelsel bestaat uit basisbibliotheken, regionale en provinciale steunorganisaties en een hecht netwerk, met duidelijke, verplichtende afspraken over taken en verantwoordelijkheden. De invulling van het netwerk wordt bepaald door de lokale en provinciale prioriteiten en afspraken daarover.
- Alle bibliotheken zijn gecertificeerd en passen kwaliteitszorg toe overeenkomstig het INK. Benchmarking, gebruikersonderzoek en evaluatie zijn reguliere elementen in de beleidsvoering van bibliotheken.
- Personeel is op alle niveaus en in de volle breedte van de branche gekwalificeerd om de inhoudelijke vernieuwing ook na 2007 met volle kracht te kunnen uitvoeren.

De provincie als intermediaire bestuurslaag vervult in dit ontwikkelings- en vernieuwingstraject een centrale, regisserende rol. De marsrouteplannen worden opgesteld onder regie van de provincie. Het marsrouteplan is echter niet een plan van de provincie als bestuursorgaan, maar een plan voor de provincie als gebied. Daarin hebben alle partijen hun eigen specifieke rol te vervullen. De provincie geeft als subsidiërende overheid uiteraard rechtstreeks invulling aan de taakopdracht van de door haar gesubsidieerde instellingen. Maar de rol van de provincie als regisseur omvat meer dan het bepalen van haar eigen rol. Ze ziet erop toe dat de taken van de andere partijen in het proces daadwerkelijk ter hand worden genomen, zorgt voor de afstemming en samenhang en waakt over de uitvoerings- en kostendoelmatigheid van het marsrouteplan. Ze stimuleert de vorming van het provinciaal netwerk en draagt zorg voor de aansluiting van het provinciaal netwerk op het landelijk netwerk en tussen de provinciale netwerken onderling.

In andere woorden zou gesteld kunnen worden dat de provinciale regierol invulling geeft aan de organisatie van het netwerk met als uitgangspunt het voorzien in de culturele, educatieve en informatieve vragen en behoeften van de burgers. De breedte en diepgang en de gekozen richting blijven echter de resultante van de inzet van de betrokken overheden.

Om de bibliotheekvernieuwing een stevige impuls te kunnen geven zijn door de rijksoverheid extra middelen beschikbaar gesteld. Voor de vorming van basisbibliotheken, in het bijzonder door gemeenten met minder dan 30.000 inwoners die personeel en/of personele taken overnemen van de PBC, is voor een periode van vier jaar - 2005-2008 - een bedrag van € 6 miljoen per jaar beschikbaar. Voor de voorwaarden wordt verwezen naar de Aanvulling op het Koepelconvenant 2004. Na 2008 zal dit bedrag worden toegevoegd aan het Gemeentefonds. Daarnaast is voor de periode van 2004-2007 (de looptijd van het kabinet) van rijkswege een oplopend bedrag voor de inhoudelijke vernieuwing beschikbaar. Van 2004 tot 2007 loopt dit bedrag op van € 2 miljoen naar € 20 miljoen in 2007. Ook dit bedrag is in de intentie van de staatssecretaris structureel.

Met de Aanvulling op het Koepelconvenant en de opstelling van de marsrouteplannen komt het vernieuwingsproces in het openbaar bibliotheekwerk in een stroomversnelling. Het perspectief van de burger als gebruiker van een optimaal functionerende openbare bibliotheek is centraal komen te staan. Die uitgangspositie wordt door alle partijen gedeeld. De exacte invulling kan per provincie verschillen, maar zal altijd plaatsvinden in het perspectief van de bredere samenhang binnen het stelsel van openbare bibliotheken.

Voor Drenthe betekent dit dat de volgende zaken centraal staan tussen nu en 2007.

- Vervolmaking van het netwerk.
- Verdere ontwikkeling gemeentelijke aansturing bibliotheekwerk.
- Ontwikkeling nieuwe bibliotheekformules voor platteland.
- Stimuleren pilots, gericht op verbreding bibliotheek.
- ICT-ontwikkelingen voortzetten.
- Verdere scholing personeel bibliotheken.
- Communicatie over wat bibliotheken kunnen en doen en proces vernieuwing.

---

2. STAND VAN ZAKEN BIBLIOTHEEKVERNIEUWING DRENTHE

Nadrukkelijk is in Drenthe gekozen voor een sterk bibliotheeknetwerk op provinciale schaal en een heldere structuur van 1 basisbibliotheek per gemeente. Gezien de schaal van de bibliotheken en de gemeenten (7 globaal rond de 30.000 inwoners, 2 iets kleiner en 3 steden met tussen de 53.000 en 108.000 inwoners) kan dat alleen wanneer die bibliotheken deel uitmaken van een netwerk. En dat is het geval, want sinds 2004 werken alle 12 Drentse bibliotheken samen in een Drents netwerk basisbibliotheken. Op basis van het advies van de Stuurgroep Weidgraaf (Advies Stuurgroep Bibliotheekvernieuwing 2003) is gekozen voor een inhoudelijke, eerst projectmatige samenwerking, alvorens de discussie over vorm en structuur van het bestel verder te voeren en keuzes te maken betreffende de positie van de PBc, die (situatie 2004) met 10 van de 12 Drentse bibliotheken een overeenkomst van dienstverlening heeft.

Het nieuwe Drents netwerk basisbibliotheken heeft in 2004 een viertal thema's uitgewerkt, gericht op inhoudelijke bibliotheekvernieuwing. Die thema's zijn: Basisbibliotheek en gemeente, Educatie, Dienstverlening centraal in kernen en wijken en Drents bibliotheekpaspoort. In het project Basisbibliotheek en gemeente is de relatie tussen basisbibliotheek en gemeentelijke omgeving (verder) vormgegeven. Doel is daarbij om de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de basisbibliotheek duidelijk neer te leggen waar hij hoort: bij het bestuur van de basisbibliotheek en bij het gemeentebestuur.

Het tweede project Educatie, heeft zich gericht op educatie door het onderwijsaanbod van de bibliotheken in Drenthe in kaart te brengen en aan onderwijsinstellingen en hun leerlingen en studenten voor te leggen of dit aanbod aansluit op hun vraag.

Het derde project, Dienstverlening centraal in kernen en wijken, heeft als doel om een strategie te ontwikkelen voor basisbibliotheken en gemeenten: wat is optimale en betaalbare informatie op locatie?

Het vierde project is het Drents bibliotheekpaspoort. Vanaf 2005 kan ieder lid van een Drentse bibliotheek met zijn of haar lidmaatschapskaart in iedere Drentse bibliotheek lenen.

De rijks gelden voor bibliotheekvernieuwing voor 2001-2004 zijn voor het grootste deel ingezet om een sterkere lokale positie van de basisbibliotheken te ontwikkelen. Waar nog geen directeur was, zijn lokale managers aangesteld, die in 2004 en 2005 worden opgeleid. Daarnaast is gekozen voor ontwikkeling van een nieuw Drents bibliotheeknetwerk, kwaliteitszorg en deskundigheidsbevordering. De voor bibliotheekvernieuwing noodzakelijke organisatieontwikkeling, scholing en cultuuromslag bij de PBc, vereist extra aandacht.

Inhoudelijk gezien heeft de PBc zich, gesteund met extra provinciale budgetsubsidie, actief opgesteld in de ontwikkeling van nieuwe digitale bibliotheekproducten.

Een groot deel van de gemeenten is inmiddels bezig nieuw beleid voor bibliotheekwerk te ontwikkelen, al dan niet als onderdeel van cultuurbeleid, accommodatiebeleid, onderwijsbeleid of welzijnsbeleid.

2.1. Vorming basisbibliotheken en typering instapniveaus

Een overzicht van gegevens per gemeente is opgenomen in de bijlagen. De vorming van basisbibliotheken is niet afgerond. De schaal van de basisbibliotheken is soms betrekkelijk klein en varieert van een verzorgingsgebied van tussen de 19.000 en ruim 100.000 inwoners.

De reden van dit schaalverschil is, dat in Drenthe de keuze is gemaakt voor 1 basisbibliotheek per gemeente. Na de gemeentelijke herindeling van 1998 zijn 34 bibliotheken gefuseerd tot 12; 1 per gemeente.

Na deze forse schaalvergrotingsslag was er bij bibliotheken en gemeenten in Drenthe geen draagvlak voor nog eens een schaalvergroting, omdat dan de lokale verankering van bibliotheken in het geding zou komen.

Consequentie van de keuze voor 1 bibliotheek per gemeente is, dat een aantal taken noodzakelijkerwijs gezamenlijk wordt opgepakt in een netwerk. Dat gebeurt op provinciale schaal en vanaf 1 januari 2006 zal dat gebeuren in het Drents netwerk basisbibliotheken.

Het niveau van dienstverlening door bibliotheken is in de gehele provincie goed. Er is 1 gemeente (Meppel) die in 2004 nog niet voldeed aan het instapniveau uit de Aanvulling op het Koepelconvenant, maar waarvan de raad wel besloten heeft hieraan te gaan voldoen binnen 2 jaar. Dat betekent dat alle Drentse gemeenten uiteindelijk voldoende budget beschikbaar hebben per inwoner om projecten in te dienen voor de rijksmiddelen.

Er zijn 4 gemeenten met minder dan 30.000 inwoners, die voldoen aan het instapniveau van minstens € 11,-- per inwoner voor bibliotheekwerk. Er zijn 7 gemeenten met tussen de 30.000 en 90.000 inwoners die voldoen aan het instapniveau van minstens € 12,-- per inwoner voor bibliotheekwerk. Een gemeente heeft meer dan 90.000 inwoners en voldoet aan het instapniveau van minstens € 15,-- per inwoner (ijkpunt instapniveau: 1 december 2003).

Agendapunt 1

Wanneer is een bibliotheek basisbibliotheek, waaraan wordt dat getoetst en wie bepaalt dat?
Hoewel Drentse bibliotheken zich al basisbibliotheek noemen, is dat formeel niet het geval. Totdat de nieuwe landelijke richtlijnen voor bibliotheken zijn vastgesteld, is het streven van gemeenten, bibliotheken en provincie dat de Drentse bibliotheken gaan voldoen aan de afspraken over basisbibliotheken uit het advies-Weidgraaf. Met de overeengekomen Aanvulling op het Koepelconvenant dient ook aan de landelijke richtlijnen te worden voldaan en is het instapniveau van de gemeente voorwaarde voor meedelen in de rijksmiddelen. Het is daarmee ook voorwaarde om basisbibliotheek te zijn. Voor de provincie is het voldoen aan deze eisen voorwaarde voor indirecte subsidiëring van basisbibliotheken, via de provinciale producten van de PBc.

Afspraak

De PBc en de basisbibliotheken leggen de landelijke richtlijnen naast de Drentse situatie. Vervolgens zorgt het netwerk dat een plan wordt gemaakt en uitgevoerd hoe bibliotheken getoetst worden of ze aan de richtlijnen voldoen. Het netwerk informeert hierover vervolgens de subsidiërende overheden.

Wanneer: 2005 en 2006.

Agendapunt 2

Hoe kunnen gemeenten het opdrachtgeverschap voor bibliotheekwerk concretiseren?

Een aantal, maar nog lang niet alle Drentse gemeenten, hebben specifiek bibliotheekbeleid geformuleerd. Het hebben van een beleidsagenda voor bibliotheekwerk is zowel een kans als een noodzakelijke voorwaarde om verdere invulling te geven aan bibliotheekvernieuwing in Drenthe.

Het hebben van een zogeheten lokale bibliotheekagenda (beleidsdoelen bibliotheekwerk kort geformuleerd) is in de jaren 2005 tot en met 2007 voorwaarde voor het gebruikmaken van de gelden uit de vernieuwingsimpuls en de 6-miljoenregeling.

Afspraak

Vanuit het ambtelijk overleg bibliotheekwerk (gemeenten en provincie) wordt een cursus voor gemeenteambtenaren opgezet die voor elke gemeente leidt tot:

- een concrete conceptlokale agenda voor bibliotheekwerk per gemeente in 2005, waarover bestuurlijke besluitvorming kan plaatsvinden;
- een goede uitgangspositie voor een lokale agenda voor bibliotheekwerk in 2006, 2007 en 2008;
- een grotere kennis bij de gemeente over mogelijkheden bibliotheekwerk;
- een sterkere positie voor bibliotheekbeleid binnen gemeentelijk cultuur-, welzijns- en accommodatiebeleid.

In het traject is ruimte om tijdrovend schrijfwerk desgewenst uit te besteden. Overleg met de bibliotheek maakt deel uit van het traject. Dit sluit goed aan bij de plannen van de lokale bibliotheekmanagers en directeuren om in het kader van project 1 van het Drents netwerk, basisbibliotheken het gesprek aan te gaan met gemeenten over mogelijkheden en kansen voor bibliotheekbeleid.

Hiermee is een goede basis gelegd voor een sterkere gemeentelijke inkleuring van het bibliotheekwerk.

Wanneer: januari-maart 2005.

Wie: deskundige partij op basis van offerte, in opdracht van de provincie, in samenwerking met het Drents netwerk basisbibliotheken en procesbureau bibliotheekvernieuwing.

Agendapunt 3

Toegang tot wetenschappelijke collecties

Via de openbare bibliotheek hebben burgers toegang tot bijzondere en topcollecties in heel Nederland. Tot 2006 wordt in deze toegang formeel voorzien door de wetenschappelijke steunfunctie (WSF), uitgevoerd door de Openbare Bibliotheek Groningen. Oorspronkelijk is de WSF bedoeld om met name hbo-studenten te bedienen en om innovatie mogelijk te maken. Deze voorziening werd echter nauwelijks gebruikt door de bibliotheken en inwoners van Drenthe. Een betere en uitgebreidere vorm van interbibliothecair leenverkeer (IBL), waarbij ook universiteitsbibliotheken en de Koninklijke Bibliotheek zijn aangesloten, maakt lokale collectionering voor deze groep overbodig. Het publiek (inclusief hbo-studenten) kan zonder gebruik te maken van de WSF-voorziening bediend worden. De PBC heeft deze taken inmiddels overgenomen, via IBL, collectiebeleid, innovatie en deelname aan Al@din en landelijk lenen. Hiervan kunnen alle openbare bibliotheken in het Drentse netwerk profiteren. De provincie Drenthe heeft (evenals de provincie Groningen met wie zij de voorziening deelt) in haar conceptcultuurnota opgenomen dat zij subsidiëring van de WSF niet langer voortzet.

Agendapunt 4

Waar ligt de aansturing en organisatie van de vernieuwing?

Het bewaken van kwaliteit en voortgang van het proces van bibliotheekvernieuwing ligt bij de Stuurgroep Bibliotheekvernieuwing Drenthe (waarin alle gemeenten, alle bibliotheken en provincie bestuurlijk zijn vertegenwoordigd.) De stuurgroep komt gemiddeld 2 keer per jaar bijeen. Een nieuwe werkgroep bibliotheekvernieuwing wordt gevormd, die de provincie ondersteunt bij de ambtelijke voorbereiding van door de stuurgroep te nemen besluiten.

Taken

1. Voorbereiding besluitvorming in stuurgroep
2. (Doen) uitvoeren Marsrouteplan
3. Klussen uitbesteden
4. Zorgen dat besluiten vallen op de juiste plek
5. Informatievoorziening coördineren

Wie: provincie, vertegenwoordiger van een gemeente, vertegenwoordiger van Drents netwerk basisbibliotheken, vertegenwoordiger PBc

Wanneer: 2005 tot 2008.

3. GEZAMENLIJKE PROGRAMMALIJNEN

3.1. Doelen, taken en rolverdeling

Bibliotheekvernieuwing speelt zich af op drie niveaus: lokaal, provinciaal en landelijk. Op elk niveau zijn zowel de overheden als de bibliotheekorganisaties betrokken. In dit gelaagde stelsel heeft elke partij zijn eigen rol en verantwoordelijkheden. Deze partijen zullen met elkaar bibliotheekvernieuwing tot goede resultaten moeten brengen. Samengevat ziet dat er als volgt uit.

	Overheden	Verantwoordelijkheden	Bibliotheekorganisaties	Verantwoordelijkheden
Lokaal	Gemeenten	Opdrachtgeverschap, deelname bibliotheek aan het netwerk, financiering basisbibliotheek	Basisbibliotheken	Hoogwaardige dienstverlening aan de burger ten aanzien van informatie, cultuur, educatie, leesbevordering en ontmoeting
Provinciaal	Provincies	Regie, organiseren en faciliteren provinciale netwerk, financiering provinciale steunorganisatie	PBc en Drents netwerk basisbibliotheken	Dienstverlening ten behoeve van basisbibliotheken, provinciale netwerk taken
Landelijk	Ministerie van OCW	Kaders, financiering landelijke netwerk taken en vernieuwing	Vereniging Openbare Bibliotheeken	Landelijke netwerk taken, brancheformules

Programmalijnen

Voor de inzet van de bibliotheekvernieuwingsgelden zijn 5 gezamenlijke, landelijke programmalijnen ontwikkeld, waaraan alle partijen moeten bijdragen. In de volgende paragrafen worden deze programmalijnen behandeld, telkens gevolgd door de visie van de provincie. Jaarlijks zal een concretisering van de programmalijnen worden gemaakt door het Drents netwerk basisbibliotheeken en vastgesteld door de stuurgroep.

De volgende programmalijnen zullen in de periode 2004-2007 een concrete vertaling krijgen in nieuwe of vernieuwende bibliotheekactiviteiten en -producten. Zowel gemeenten als bibliotheekorganisaties kunnen op basis van de lokale bibliotheekvernieuwingsagenda van de gemeente, voor de uitvoering bij de provincie projectsubsidies aanvragen uit de Vernieuwingsimpuls (2005-2007, alle gemeenten en bibliotheekorganisaties) en de 6-miljoenregeling (alleen gemeenten met minder dan 30.000 inwoners, voorsnog alleen 2005). Voorwaarde om in aanmerking te komen voor projectsubsidies is dat de desbetreffende gemeenten voldoen aan het in hoofdstuk 1 genoemde instapniveau en een lokale bibliotheekvernieuwingsagenda hebben opgesteld.

Per programmalijn is hierna steeds een korte visie aangegeven. Deze zal waar mogelijk met bestaande middelen worden uitgevoerd; gedeeltelijk zullen hier de vernieuwingsgelden of andere budgetten op worden ingezet. In het financieel kader is een globale verdeling van het budget opgenomen.

De provincie zal voor de vernieuwingsimpuls een subsidieregeling vaststellen met heldere criteria.

3.2. ICT en infrastructuur

Programmalijn 1

Een belangrijk onderdeel van bibliotheekvernieuwing betreft het vormgeven van de landelijk georganiseerde digitale dienstverlening (de landelijke portal www.bibliotheek.nl) en de afstemming met digitale producten op lokaal en provinciaal niveau.

Resultaten van programmalijn 1 in 2007

- Gebruikmakend van nieuwe media en communicatiemogelijkheden is een goed op elkaar afgestemd lokaal, provinciaal en landelijk aanbod aan nieuwe of vernieuwde digitale producten tot stand gebracht.
- Dit aanbod kent een landelijke aansturing (www.bibliotheek.nl) teneinde de diensten binnen een krachtig netwerk tegen zo laag mogelijke kosten tot stand te brengen en een gestroomlijnd aanbod te creëren. Hierbij wordt rekening gehouden met de lokale behoeften en afspraken daarover tussen bekostigende gemeente en de (basis)bibliotheek.
- De digitale producten op landelijk, regionaal en lokaal niveau zijn adequaat op elkaar afgestemd.
- De landelijke portal www.bibliotheek.nl moet eind 2007 zodanig zijn ontwikkeld dat deze - blijkens een monitoring - door bibliotheken en een aanzienlijk deel van de burgers wordt gebruikt.

Inzet vernieuwingsgelden

De zorg voor de ICT-voorzieningen is een al bestaande directe verantwoordelijkheid van bekostigende overheden. Het kan in de toekomst echter wenselijk zijn in scherp omschreven projectvorm tijdelijk een beperkt deel van de vernieuwingsimpuls in te zetten om de ICT-infrastructuur op peil te brengen. Daarnaast zijn voor de ontwikkeling van de landelijke digitale producten van 2005-2007 middelen beschikbaar die voor de lokale dienstverlening kunnen worden ingezet.

Visie Drenthe

ICT is belangrijk in de bedrijfsvoering en in de dienstverlening aan klanten. Omdat alle bibliotheken in Drenthe sinds 2004 met hetzelfde automatiseringssysteem werken, is uitwisselbaarheid van collecties, databestanden en andere ICT-activiteiten binnen het Drentse netwerk gemakkelijk te realiseren. Uitwisselbaarheid met andere bibliotheeknetwerken in Nederland verdient ook aandacht.

De uitbouw van www.bibliotheek.nl, in het bijzonder de verdere ontwikkeling van digitale vraagbaak Al@din en de Gids!, wordt op provinciaal niveau in het netwerk afgestemd. Het netwerk maakt afspraken over ieders inbreng, kwaliteitsbewaking en over sancties wanneer afspraken niet worden nagekomen. Financiering hiervan gebeurt zoveel mogelijk uit reguliere middelen en in 2005 indien mogelijk uit de ICT-tender van de provincie Drenthe.

Uitgangspunt is dat bibliotheekproducten van het landelijke www.bibliotheek.nl beschikbaar komen voor de gebruikers van alle Drentse bibliotheken.

De ontwikkeling van selfservicebalies wordt gestimuleerd. De bedoeling is daarbij dat door beveiliging van media, (bibliotheek)ruimten gemakkelijker dan nu multifunctioneel gebruikt kunnen worden. Het is ook de bedoeling dat deskundig bibliotheekpersoneel en vrijwilligers hierdoor anders inzetbaar worden, waardoor meer capaciteit beschikbaar komt om de doelen van bibliotheekvernieuwing te bereiken.

Nadrukkelijk besteden bibliotheken aandacht aan het bekendmaken van de digitale mogelijkheden van de bibliotheek bij het publiek.

3.3. Inhoudelijk bibliotheekbeleid

Programmaliijn 2

Inhoudelijke beleidslijnen voor de bibliotheekvernieuwing liggen op het terrein van:

- a. cultuur (culturele netwerken, cultuureducatie, leesbevordering, erfgoed)
- b. educatie (een leven lang leren)
- c. forum (sociale cohesie, inburgering)
- d. lezen (collectiebeleid)
- e. informatie (overheids- en gezondheidsinformatie, kennissamenleving)

Daarbij wordt steeds aansluiting gezocht met landelijke beleidstrajecten op die terreinen.

Resultaten van programmaliijn 2 in 2007

De kerntaken (informatieve, culturele, educatieve en maatschappelijke functie) zijn, conform de richtlijnen vernieuwd en verbreed, waarbij de gemeente het financiële kader bepaalt, rekening houdend met de eigen subsidie en de extra middelen voor de vernieuwing. N.B. De middelen voor de vernieuwingsimpuls kunnen niet worden ingezet voor het compenseren van gemeentelijke subsidievermindering.

Gemeenten en bibliotheken hebben weloverwogen keuzes gemaakt voor vernieuwingsactiviteiten op de diverse thema's op basis van een lokaal vastgestelde agenda.

Bibliotheken zijn wendbare organisaties geworden die kansen zien en benutten.

Inzet vernieuwingsgelden

De vernieuwingsgelden zullen worden ingezet voor:

- versterking van de dienstverlening aan de burger
- verbreding van de functie van de bibliotheek voor andere beleidsterreinen

Visie Drenthe

Behalve de traditionele functies zoals het uitlenen van media en het bieden van toegang tot documentatie en informatie is het actief naar buiten gericht zijn van bibliotheken belangrijk. De bibliotheek is de meest laagdrempelige culturele instelling. De kosten die samenhangen met het instandhouden van deze onmisbare voorziening, maken het noodzakelijk de prestaties zorgvuldig te formuleren en te meten. Naar ons idee zouden de mogelijkheden van bibliotheken daarom veel beter benut moeten worden dan nu gebeurt. Het is belangrijk dat bibliotheken en overheden die mogelijkheden zien en actief gebruiken. Op de volgende zaken willen wij daarom inzetten.

- Versterking van de dienstverlening door bibliotheken aan de burger met databanken op internet, deelname aan landelijk lenen en sterker inzetten op de samenwerking met scholen (mediatheken, informatie-educatie).
- Verbreding van de functie van de bibliotheek voor andere beleidsterreinen; het verder stimuleren van pilots in dit kader. (Goede voorbeelden die al in ontwikkeling zijn in Drenthe: Krakeel, Loket 33, e-learning-projecten, samenwerking met maatschappelijke organisaties in digitale en fysieke loketten, podiumfunctie, sociale activering (Diafragma), samenwerking brede school, projecten gericht op het toegankelijk maken van overheidsinformatie, pilot "erfgoedlokalen").

- Collectiebeleid op basis van door de basisbibliotheken verworven marketinginformatie; het samenstellen en voortdurend onderhouden van een evenwichtige en kwalitatief goede fysieke en digitale collectie. Hierbij is sprake van een aanvaardbare dekking van informatie (collecties) binnen het Drents netwerk basisbibliotheken (percentage van de vraag).

3.4. Professionalisering

Programmalijn 3

Bibliotheekvernieuwing betekent ook functievernieuwing en organisatieontwikkeling. De VOB ontwikkelt in 2004 en 2005 een branchebrede HRM/opleidingsprogramma.

Resultaten van programmalijn 3 in 2007

Het bibliotheekpersoneel en -management zijn over de volle breedte van de branche voldoende gekwalificeerd om de inhoudelijke vernieuwing te kunnen realiseren.

Inzet vernieuwingsgelden

De komende jaren zullen de vernieuwingsgelden worden ingezet voor de ontwikkeling van trainingen, cursussen, programma's op terrein van deskundigheidsbevordering, opleiding, HRM en organisatieontwikkeling.

Visie Drenthe

De PBC-organisatie zal zich op basis van provinciaal beleid omvormen tot een flexibele, innovatieve service- en ontwikkelingsorganisatie die opdrachten uitvoert op basis van de vraag vanuit het bibliotheeknetwerk. Daarvoor is een andere manier van werken nodig. Bij de lokale bibliotheken is al het nodige veranderd. Hier zijn lokale bibliotheekmanagers aangesteld en is in de periode 2001-2004 een uitgebreid programma van functie-innovatie doorgevoerd. De volgende zaken zijn daarom in 2005-2007 vooral aan de orde:

- scholing en training voor bibliotheekbesturen
- scholing en training voor personeel PBC
- aanvullende scholing en training voor personeel bibliotheken
- aandacht voor HRM binnen de bibliotheken en de PBC, met als doel meer mobiliteit, meer instroom van jongeren en doorgroeimogelijkheden voor zittend personeel
- organisatie-ontwikkeling PBC
- herformuleren rol en inzet van vrijwilligers en deskundigheidsbevordering
- bevorderen ondernemende instelling bibliotheken

3.5. Kwaliteitszorg

Programmalijn 4

Bibliotheekvernieuwing moet leiden tot implementatie van een landelijk systeem van kwaliteitszorg volgens het INK-model. Om te bereiken dat eind 2007 alle basisbibliotheken structureel aan kwaliteitszorg werken met het INK-model zullen in 2004 tot en met 2007 de volgende stappen worden gezet.

- In 2004 hebben alle bibliotheken ter voorbereiding op de implementatie van het INK-model een positiebepaling uitgevoerd.
- Eind 2004 is het systeem van certificering uitgewerkt.
- Vanaf 2005 kunnen de bibliotheken gecertificeerd worden. Certificering geldt voor ten hoogste 3 jaar. In 2008 begint de tweede certificeringsronde.
- Voor eind 2007 heeft bij alle bibliotheken de eerste certificeringsronde plaatsgevonden.

Resultaten programmalijn 4 in 2007

- Alle basisbibliotheken zijn gecertificeerd en hanteren het INK-model voor kwaliteitszorg.
- Bij alle bibliotheken zijn gebruikersonderzoek en evaluatie regulier onderdeel van de werkprocessen. (Dit is in 2005 al het geval.)
- Benchmarking is daarbij vanzelfsprekend om prestaties van bibliotheken onderling te kunnen vergelijken.

Inzet vernieuwingsgelden

De prioriteiten voor de komende jaren zijn:

- verdere ontwikkelingen van kengetallen en eenduidige definities
- het opzetten van een benchmarksysteem
- implementeren en verdere verfijning van kwaliteitszorg op basis van het INK
- invoeren van een (landelijk) door alle partijen gedragen certificeringssysteem, inclusief overeenstemming over normering en toetsing

Visie Drenthe

Kwaliteitszorg volgens het INK-model had als onderdeel van bibliotheekvernieuwing al prioriteit in de periode 2001-2004. Het wordt op basis daarvan in de hele provincie ingevoerd. De PBC heeft hiertoe een expertisecentrum ontwikkeld dat werkt voor het netwerk van basisbibliotheken. De positiebepalingen van alle Drentse bibliotheken zijn bijna afgerond en kwaliteitsmanagers zijn opgeleid. Gestreefd wordt, kwaliteitszorg nu zoveel mogelijk vanuit reguliere middelen uit te voeren.

In de Aanvulling op het Koepelconvenant is afgesproken dat basisbibliotheken binnen 3 jaar moeten voldoen aan de door de VOB ontwikkelde richtlijnen (www.debibliotheken.nl). Het is aan de gemeenten hierover afspraken te maken met hun bibliotheek en dit op te nemen in hun vernieuwingsagenda.

Er wordt gewerkt naar een situatie waarin de productbegrotingen en -afrekeningen van de Drentse bibliotheken op een vergelijkbare manier zijn opgesteld, gerelateerd aan landelijke afspraken, waardoor vergelijken gemakkelijker wordt. Het opzetten van een benchmarksysteem krijgt in 2006 en 2007 aandacht. Hierbij zal over de provinciegrens heen worden gekeken.

3.6. Horizontale samenwerking

Programmalijn 5

Bij het proces van bibliotheekvernieuwing wordt ook verbreding van de dienstverlening gestimuleerd.

Het gaat bij deze maatschappelijke positionering niet zozeer om nieuwe terreinen waar bibliotheken zich op gaan bewegen. Veel bibliotheken spelen bijvoorbeeld al lang een rol bij onderwijsondersteuning of bij de leefbaarheid van wijken en dorpen. Het gaat erom de rol van bibliotheken op dergelijke terreinen beter zichtbaar te maken en de dienstverlening te verbeteren of te stroomlijnen. Daarnaast kunnen bibliotheken op grond van hun kenmerken en kwaliteiten een bijdrage leveren aan de uitvoering van gemeentelijke, provinciale en landelijke beleidsthema's. Hiervoor zal samenwerking gezocht moeten worden met zowel instellingen als verantwoordelijke bestuurders en beleidsmakers op die terreinen.

Resultaten programmalijn 5 in 2007

Gemeenten en bibliotheken hebben weloverwogen keuzes gemaakt voor verbredingsactiviteiten en positionering van de bibliotheek als partner in relevante beleidsprioriteiten op basis van een lokaal vastgestelde agenda.

De provinciale en landelijke netwerkstructuur en de daarin deelnemende organisaties bieden hiervoor adequate ondersteuning.

Op elk bestuurlijk niveau (lokaal, provinciaal en landelijk) worden bibliotheken gezien als instrument van integraal beleid.

Bibliotheken zijn wendbare organisaties geworden die kansen zien en benutten.

Resultaten van programma's als Bibliotheken en grote steden, Bibliotheken en vitaal platteland, Casanova en andere onderwijsprojecten zijn ingebed in de sector en opgenomen in overheidsbeleid en in de taken van de VOB.

Inzet vernieuwingsgelden

Gezien het bredere belang van bibliotheken voor de leefbaarheid van het platteland en het behouden van een goed voorzieningenniveau in dorpen en wijken, is de horizontale samenwerking een voor Drenthe zeer belangrijk onderdeel, dat nadrukkelijk vanuit de vernieuwingsimpuls gefinancierd zal worden.

Visie Drenthe

- De ontwikkeling van geheel nieuwe bibliotheekformules voor het platteland (samenwerkingsbibliotheek) op basis van de vraag van gemeenten gebeurt door de PBc, vanuit de reguliere budgetsubsidie (zie ook Cultuurnota provincie Drenthe en Kleine kernennota van de PBc). Ook bibliobussen worden hierbij betrokken. Dit vereist een creatieve, open en innovatieve aanpak van de PBc en openstaan voor "nieuw in plaats van oud".
- Gemeenten voeren in 2005 en 2006 concrete pilots uit om deze nieuwe bibliotheekformules uit te proberen, gefinancierd uit de vernieuwingsimpuls. Waar zinvol als onderdeel van een multifunctioneel dienstencentrum.
- In 2007 wordt op basis van de ervaringen met de pilots voor nieuwe bibliotheekformules in voorgaande jaren door de PBc in samenwerking met een basisbibliotheek een totaalconcept ontwikkeld voor een specifieke plattelandssituatie, dat eerst in één gemeente proefdraait en daarna tot een goed overdraagbaar concept wordt ontwikkeld. Onderzocht wordt of een dergelijk project voor Vitaal Platteland of andere landelijke programma's in aanmerking kan komen.
- Projectgewijze ontwikkeling loketten in stedelijke gebieden en op het platteland wordt gestimuleerd.
- De ontwikkeling van structurele samenwerking bibliotheken-onderwijsinstellingen leidt tot een aantoonbaar verhoogd bibliotheekgebruik.
- Het Drents netwerk bibliotheken communiceert op toegankelijke wijze over wat bibliotheken kunnen en doen, om zo een (nog meer) geziene samenwerkingspartner voor andere maatschappelijke organisaties te kunnen zijn.

---

4. VERVOLMAKING BIBLIOTHEEKNETWERK

Naar één sterk netwerk

Analyse

Omdat Drenthe een betrekkelijk dunbevolkt gebied is, is het netwerkmodel voor bibliotheekwerk hier beproefd. Door veel samen te doen, kunnen met name kleine bibliotheken toch een goede kwaliteit bieden.

In Drenthe bestaan in 2004 feitelijk twee bibliotheeknetwerken. Sinds 2004 is er het nieuwe, op voorstel van de Stuurgroep Weidgraaf ingerichte Drents netwerk basisbibliotheken, waaraan alle bibliotheken en PBc op inhoudelijke en projectmatige basis in de periode 2004-2005 deelnemen. De doelen van dit netwerk zijn:

- het ontstaan van bekendheid met elkaars organisatie
- het gezamenlijk ontwikkelen van nieuwe bibliotheekproducten

Het netwerk bestaat uit het overlegplatform van de lokale bibliotheekmanagers of bibliotheekdirecteuren en een kenniscentrum. Het overlegplatform formuleert de vraag naar producten. Het kenniscentrum formuleert de antwoorden op de vraag door de nieuwe producten te ontwikkelen. Dit kenniscentrum is een inhoudelijke en projectmatige samenwerking tussen alle basisbibliotheken en de PBc.

De samenwerking in het netwerk is puur inhoudelijk en begint de eerste resultaten op te leveren (voorbeeld: Drents bibliotheekpaspoort). Er is duidelijk draagvlak voor bij de bibliotheken. De intensivering van de samenwerking tussen de stadsbibliotheken en de PBc levert direct iets op voor bibliotheekgebruikers. Naast het genoemde netwerk is er het lang bestaande netwerk van de PBc, met de 10 aangesloten bibliotheken, die weliswaar allemaal hun eigen bestuur en lokale bibliotheekmanager hebben, maar in de praktijk van het dagelijks werk samen 1 organisatie vormen onder 1 centrale directie.

Het bestaan van 2 netwerken naast elkaar is organisatorisch lastig. Dingen gebeuren dubbelop en de informatiestromen zijn onhelder. Deze tijdelijke situatie mag daarom niet langer dan 1 jaar blijven bestaan.

Agendapunt 5

Hoe moet één nieuw bibliotheeknetwerk in Drenthe eruitzien?

- Tot en met 2005 functioneren het bestaande PBc-netwerk (met het principe van aangesloten bibliotheken) en het Drents netwerk bibliotheken (met daarin PBc, zelfstandige en aangesloten bibliotheken) naast elkaar, conform het advies van de Stuurgroep Weidgraaf. Het Drents netwerk bibliotheken wordt tot en met 2005 gefaciliteerd voor de inzet van een kwartiermaker. Per 2006 gaan het Drents netwerk bibliotheken en het PBc-netwerk op in één nieuw netwerk, met een niet-vrijblijvende vorm en organisatie. Alle bibliotheekorganisaties in Drenthe maken er deel van uit en sluiten een (nieuwe) overeenkomst met de PBc over welke producten zij voor welke tarieven afnemen. Het netwerk zorgt voor vraaggericht werken, efficiency, kwaliteit en spreiding van voorzieningen. Inhoudelijke samenwerking is belangrijk. De PBc is dienstbaar aan het netwerk en vormt zich om tot een zeer flexibele service- en ontwikkelingsorganisatie. Een deel van de werkzaamheden wordt daartoe flexibel ingevuld op basis van de vraag vanuit het netwerk. Dat is noodzakelijk om goed in te kunnen spelen op de veranderende vraag van de onafhankelijke basisbibliotheken en om een cultuuromslag te kunnen maken. Het netwerk wordt zo opdrachtgever van de PBc.

- De relatie tussen inmiddels onafhankelijker geworden basisbibliotheken en PBC is hierin nadrukkelijk anders dan in de "overeenkomst van dienstverleningsmodel" van 2005 en daarvoor. Essentieel is daarbij, dat vraaggericht werken (zowel vanuit bibliotheken naar klanten als vanuit PBC richting bibliotheken) centraal staat. De basisbibliotheken komen in de rol van opdrachtgever, de PBC in die van opdrachtnemer. Daarvoor is voldoende bewegingsvrijheid van de lokale bibliotheekmanagers of -directeuren nodig. Zij hebben bewegingsruimte nodig om met de PBC te kunnen onderhandelen over te leveren producten. De PBC richt haar management zo in dat zij opdrachtnemer van basisbibliotheken én van de provincie (voor de provinciale taken) kan zijn.
- Het Drents netwerk bibliotheken. Hiervan zijn lid alle Drentse basisbibliotheken, die voldoen aan de landelijke Richtlijnen voor openbare bibliotheken en waarvan de gemeente boven het instapniveau uit het Koepelconvenant financiert.
- Eind 2004 zal de kwartiermaker van het Drents netwerk bibliotheken een evaluatie en voorstel voor gewenst vervolg, inclusief een werkplan voor 2005, afronden. De kwartiermaker van het netwerk doet een voorstel over de toekomstige structuur van de Drentse bibliotheken aan de stuurgroep (zie bijlagen). Mocht de stuurgroep er niet uitkomen, dan zal de provincie knopen doorhakken.
Wanneer: maart 2005

Agendapunt 6

Omvorming PBC. Wat moet de PBC veranderen qua organisatiestructuur, wijze van het productaanbod, management en bestuurlijke aansturing wanneer het Drents netwerk basisbibliotheken en het PBC-netwerk per 2006 integreren?

Om lokale binding van bibliotheken te garanderen en vraaggericht te kunnen werken is in 2001/2002 gekozen voor zelfstandiger worden van de 10 PBC-bibliotheken. Dit waren al zelfstandige stichtingen met een eigen bestuur; inmiddels hebben ze alle 10 een eigen bibliotheekmanager. Intussen is een intensievere samenwerking ontstaan tussen PBC en de 2 niet-aangesloten bibliotheken en werken alle bibliotheken en PBC inhoudelijk samen in een netwerk. De komende jaren zullen de bibliotheken zich meer als opdrachtgever van de PBC gaan opstellen. De organisatie van de PBC is hier niet op toegesneden. Logische consequentie is dan ook dat de PBC als aanbieder richting de basisbibliotheken zich moet omvormen tot opdrachtnemer. Daartoe zal een aantal dingen moeten veranderen qua organisatiestructuur, wijze van productaanbod, organisatie, management en bestuurlijke aansturing. Gezien het tempo van de veranderingen verdient dit in 2005 alle aandacht.

Afspraken:

- A. De provincie laat begin 2005 een onafhankelijke nulmeting maken van de huidige organisatiestructuur, wijze van het productaanbod, management en bestuurlijke aansturing van de PBC (nulmeting). De provincie zal de opdracht van tevoren afstemmen met de PBC.
De nulmeting vindt plaats om volstrekte helderheid te hebben over de huidige werkwijzen en te bevorderen dat door PBC, bibliotheken, gemeenten en provincie goed gefundeerde beslissingen worden genomen wat betreft structuurkwesties. Ook biedt de nulmeting bibliotheken en overheden de mogelijkheid na enige jaren te meten wat ontwikkeld en verbeterd of veranderd is.
- B. Op basis van de nulmeting, cultuurnota van de provincie en dit Marsrouteplan, ontwikkelt de PBC in 2005 zelf een voorstel voor een vernieuwde, gereorganiseerde provinciale serviceorganisatie voor bibliotheekwerk per 2006. De PBC legt dit om instemming voor aan de provincie en daarna aan de Stuurgroep Bibliotheekvernieuwing.

Los van het vastgelegde in het Provinciaal beleidsplan bibliotheekwerk en de provinciale cultuurnota zijn randvoorwaarden van de provincie hierbij de volgende.

- De serviceorganisatie heeft voldoende ruimte om haar innovatieve ontwikkelingstaak te vervullen.
- De serviceorganisatie vult een deel van de werkzaamheden flexibel in, op basis van de vraag vanuit het netwerk.
- De serviceorganisatie besteedt voldoende aandacht aan de voor het doorzetten van de bibliotheekvernieuwing noodzakelijke organisatieontwikkeling en cultuuromslag.
- Lokale managers of bibliotheekdirecteuren hebben voldoende zelfstandigheid en onafhankelijkheid om te kunnen onderhandelen over vraag en aanbod met de PBc. Hun direct leidinggevende is niet dezelfde als diegene met wie ze moeten onderhandelen over vraag en aanbod producten.
- In het voorstel is een concreet voorstel opgenomen betreffende de opheffing van de regio-directie per 2006 en de inzet van het vrijkomende budget.
- De afzonderlijke basisbibliotheken en de PBc sluiten in 2006 een nieuwe, meerjarige overeenkomst over de af te nemen dienstverlening.
- Zoveel mogelijk één werkgeverschap voor de bibliotheken in de provincie, vanwege de kwaliteit van de zorg voor het personeel, efficiency en mobiliteitskansen.
- Hogeveen en Assen sluiten qua werkgeverschap alleen dan aan bij het gezamenlijk werkgeverschap, wanneer de gemeente daarvoor kiest.
- De door de PBc gehanteerde verschillende tarieven voor zelfstandige en aangesloten bibliotheken worden geüniformeerd tot één tarief voor Drentse bibliotheken.
- De serviceorganisatie levert vooralsnog alleen producten aan Drentse bibliotheken en organisaties.
- De serviceorganisatie onderzoekt hoe bibliotheekwerk kan worden versterkt door intensivering van de samenwerking met de provinciale serviceorganisaties van Groningen (Biblionet) en/of Overijssel (OBD).
- De serviceorganisatie zorgt voor goede aansluiting van het Drents netwerk basisbibliotheken op landelijke bibliotheeknetwerken.

Agendapunt 7

Is, wanneer het Drents netwerk basisbibliotheken definitief werkt (vanaf 2006) clustervorming van kleine basisbibliotheken alsnog gewenst? Hoe verhouden zich de gewenste ambitie en het niveau van de locale bibliotheekmanagers van de kleine bibliotheken tot de beperkte grootte van hun bibliotheek? En staan zij als vertegenwoordiger van een kleine bibliotheek sterk genoeg in het krachtenveld van het netwerk, met name waar het gaat om de onderhandeling over vraag en aanbod van producten ten opzichte van andere maatschappelijke organisaties?

Wanneer: vraag beantwoorden in 2006 en 2007 door basisbibliotheken en netwerk, desgewenst voorstel aan stuurgroep.

Agendapunt 8

Welk bibliotheekproduct wordt lokaal bepaald en welk provinciaal?

Met een sterkere gemeentelijke aansturing van de lokale basisbibliotheken is het uiteenrafelen van gemeentelijke en provinciale bibliotheektaken en -verantwoordelijkheden relevant. De PBc werkt sinds 2004 met een productbegroting. In 2005 wordt met twee pilots ervaring opgedaan met een productbegroting voor basisbibliotheken. Basisbibliotheken dienen in 2007 ook over een productbegroting te beschikken, zodat haarscherp wordt welke overheid welke bibliotheektaak financiert.

In 2007 wordt een takendiscussie gevoerd, tussen gemeenten en provincie, op basis van een advies van bibliotheken. In deze takendiscussie wordt de wijze waarop na 2007 de

6-miljoenregeling structureel naar gemeenten zal gaan, meegenomen. Opties: decentraliseren of werken met trekkingsrechten (een claim leggen op beschikbaar budget, op basis van een inhoudelijk plan). Uitgangspunten hierbij: lokaal wat lokaal kan en niet bezuinigen op het totaal. Wanneer: 2007.

Agendapunt 9

Hoe kan efficiencywinst worden gemaakt door het delen van (facilitaire) voorzieningen van PBc, OB Assen en OB Hoogeveen?

Hiernaar wordt een onafhankelijk onderzoek uitgevoerd, in opdracht van de betrokken gemeenten. De uitkomsten hiervan worden meegenomen bij de inrichting van het nieuwe netwerk en de omvorming van de PBc. Een deel van de kosten hiervoor kan worden gedekt uit de vernieuwingsimpuls.

Wanneer: 2005.

---

5. ROL PROVINCIE EN GEMEENTEN

Rol provincie

Het Koepelconvenant noemt de provincie regisseur van het proces van bibliotheekvernieuwing. Dit betekent dat de provincie;

- met gemeenten en bibliotheekorganisaties de doelstellingen van bibliotheekvernieuwing onderschrijft;
- gemeenten wijst op hun verantwoordelijkheid als opdrachtgever van de openbare bibliotheek en als medeondertekenaar en uitvoerder van het Koepelconvenant en de aanvulling hierop;
- gewenste ontwikkelingen stimuleert en daarvoor beschikbare (rijks)middelen inzet;
- de ontwikkelingen monitort en waar gemeenten en bibliotheken achterblijven door overleg en ondersteuning deze helpen de achterstand in te halen. Waar gemeenten en bibliotheken vooroplopen deze motiveert om de voorsprong te behouden.

Ook is de provincie opdrachtgever van bibliotheekvoorzieningen op provinciaal niveau (PBc en tot 2006 WSF) en stimulator van nieuwe ontwikkelingen in het (provinciale) bibliotheekbestel.

Rol gemeente

De gemeente stuurt de basisbibliotheek aan door het stellen van een kader waarbinnen de bibliotheek moet werken.

De komende jaren wordt van de gemeente verwacht dat zij een vernieuwingsagenda opstelt, samen met de basisbibliotheek. Hierin worden kort de beleidsdoelen voor het bibliotheekwerk beschreven, gerelateerd aan de in dit Marsrouteplan aangegeven doelen en gewenste ontwikkelingen. Voor 2005, 2006 en 2007 moet dat jaarlijks gebeuren. De vernieuwingsagenda voor 2005 zal in het eerste kwartaal van dat jaar opgesteld worden (zie agendapunt 2).

---

6. COMMUNICATIE

Op basis van het Provinciaal beleidsplan bibliotheekwerk wordt een (sub)werkgroep communicatie ingesteld die de stuurgroep ondersteunt bij de communicatie over het vernieuwingsproces. De bibliotheekorganisaties hebben de verantwoordelijkheid hun eigen personeel over bibliotheekvernieuwing te informeren.

7. FINANCIËEL KADER

Beschikbare middelen bibliotheekwerk 2005-2007 (in €)

	2005	2006	2007	2008
Vernieuwingsimpuls Ministerie van OCW 6-miljoenregeling ¹	94.678,--	187.875,--	646.604,--	646.604,--
Ministerie van OCW Budgetsubsidie PBc provincie	157.843,--	157.843,--	157.843,--	157.843,--
Subsidies 12 bibliotheken gemeenten (gegevens per 1 december 2003) ²	2.655.000,--	2.630.000,--	2.617.000,--	2.617.000,--
	10.885.934,--	10.885.934,--	10.885.934,--	10.885.934,--

Ook uit provinciale subsidieregelingen zoals ICT-tender, multifunctionele centra (indirect), Actieprogramma cultuurbereik worden in voorkomende gevallen bibliotheekprojecten gefinancierd. Naar nog andere lokale, provinciale en landelijke geldbronnen zal waar nodig voor uitvoering van dit plan, worden gezocht.

Beschikbare middelen projecten vernieuwingsimpuls 2005 (in €)

	Beschikbaar voor projecten	Compensatie overdracht personele taken, vier 30-gemeenten 0,82/inwoner	7% voor uitvoering regeling door provincie
6-miljoenregeling	68.985,--	77.805,--	11.053,-- (onderdeel 157.843,--)
Vernieuwingsimpuls	88.048,--		6.630,-- (onderdeel 94.678,--)
Subtotalen 2005	157.033,--	77.805,--	17.683,--

Totaal voor het jaar 2005: € 157.033,-- + € 77.805,-- + € 17.683,-- = € 252.521,--

¹ De verdeling van deze middelen vindt in 2005 plaats door provincies. Het Ministerie van OCW, IPO en VNG maken afspraken over de wijze van verdeling na 2005. Het is de bedoeling dat deze middelen structureel voor gemeenten beschikbaar blijven. Omdat definitieve besluitvorming op zich laat wachten gaat de provincie er vooralsnog van uit dat de inzet van deze middelen tot en met 2007 via de provincie blijft lopen, waarbij de vernieuwingsimpuls en de 6-miljoenregeling werken als communicerende vaten.

² De hier genoemde subsidie 12 bibliotheken gemeenten is inclusief huisvestingskosten.

Globale inzet middelen projecten vernieuwingsimpuls per jaar in procenten

	2005	2006	2007
Agendapunt 2 concretisering opdrachtgever- schap gemeenten	10%	5%	-
Programmalijn 1 ICT en infrastructuur	-	5%	25%
Programmalijn 2 inhoudelijk bibliotheekbeleid	10%	20%	20%
Programmalijn 3 professionalisering	5%	10%	10%
Programmalijn 4 kwaliteitszorg	-	5%	5%
Programmalijn 5 horizontale samenwerking	40%	40%	37%
Agendapunt 5 netwerk	15%		
Agendapunt 6 omvorming PBc	10%	15%	
Agendapunt 8 welk product lokaal/provinciaal			3%
Agendapunt 9 onderzoek efficiencywinst	10%		
Totaal	100%	100%	100%

---

8. PROCEDURE

Het concept-Marsrouteplan bibliotheekvernieuwing Drenthe is samengesteld in samenspraak met gemeenten en bibliotheken. Het is vervolgens besproken in de Stuurgroep Bibliotheekvernieuwing en voorzien van een positief advies. De reacties van betrokken partijen zijn verwerkt. Vervolgens is het plan vastgesteld in GS. Zij zullen PS hierover informeren. Vervolgens zullen GS separaat een subsidieregeling vaststellen op basis waarvan subsidieaanvragen kunnen worden afgehandeld.

In 2005, 2006 en 2007 zal jaarlijks mede op basis van de gemeentelijke vernieuwingsagenda's een uitvoeringsprogramma voor het Marsrouteplan worden ontwikkeld door het Drents netwerk bibliotheken. Gemeenten en bibliotheekorganisaties kunnen voor eigen projecten en projecten die deel uitmaken van dit uitvoeringsprogramma subsidie aanvragen bij de provincie.

BIJLAGEN

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Bijlage IV bij brief SEZ/JOC/2004002343, Lbr. 04/97

**Verklaring subsidie 2005 openbare bibliotheek gelet op de bepalingen rond de
'rijksregeling ad € 5,5 miljoen' voor gemeenten onder 30.000 inwoners**

De raad van de gemeente Aa en Hunze

gelet op artikel 189 Gemeentewet

verklaart dat

1. de gemeente op 1 december 2003 25.339 inwoners had (CBS-cijfers);
2. hij de openbare bibliotheek binnen de gemeente financieel in staat wil stellen om vanaf 1 januari 2005 personeel en/of personele taken van de door de provincie gefinancierde provinciale bibliotheekcentrale over te nemen;
3. dit met name directie- en administratievoering betreft;
4. de gemeente in 2005 in aanmerking wil komen voor een compensatie door de provincie uit de 'rijksregeling ad € 5,5 miljoen' van € 0,82 per onder punt 1 bedoelde inwoner;
5. hij de openbare bibliotheek binnen de gemeente wil laten deelnemen aan het proces van bibliotheek- en stelselvernieuwing, zoals beschreven in het tussen de staatssecretaris van OCW, het IPO en de VNG overeengekomen Koepelconvenant herstructurering openbaar bibliotheekwerk d.d. 20 december 2001 en de bestuurlijke afspraken over de Aanvulling bij dit convenant d.d. 16 juni 2004;
6. de openbare bibliotheek gelet op punt 5 onderdeel gaat vormen van een basisbibliotheek en deel zal nemen aan het provinciale en landelijke bibliotheeknetwerk, zoals beschreven in het door de provincie met de gemeenten e.a. overeen te komen marsrouteplan 2005-2007;
7. hij de gemeentelijke subsidie voor de openbare bibliotheek wil handhaven dan wel binnen twee jaar wil verhogen gelet op het zogeheten instapniveau, hetgeen voor een gemeente tot 30.000 inwoners € 11 per inwoner per jaar exclusief huisvestingskosten betreft;
8. de subsidie van de gemeente voor de openbare bibliotheek eind 2007 voldoet of hoger is dan het op de extra rijksmiddelen afgestemde richtlijnniveau;

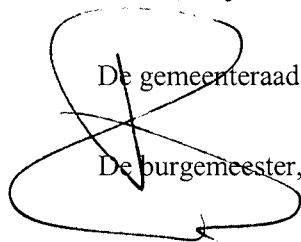
9. hij gelet op de punten 7 en 8 naast deze verklaring inzake de € 5,5 miljoen-regeling ook een verklaring 'hoogte subsidie' of een verklaring 'verhoging subsidie' ondertekent en bijvoegt.

Plaats, Gieten

Datum, 25 januari 2005

De gemeenteraad voornoemd

De burgemeester,

A large, stylized handwritten signature in black ink, consisting of several overlapping loops and a long horizontal stroke at the bottom.

De griffier,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Senter', with a long horizontal line underneath.

Toelichting

Voorwaarde voor verklaring

De verklaring wordt afgegeven onder voorwaarde dat:

1. de gemeentebegrotingen 2003 tot en met 2007 zijn of worden goedgekeurd gelet op artikel 191 Gemeentewet door Gedeputeerde Staten;
2. de rijksmiddelen uit de € 5,5 miljoen-regeling daadwerkelijk conform planning in 2005 tot en met 2007 ter beschikking blijven;
3. deze rijksmiddelen niet mogen worden besteed om te voldoen aan de bepalingen in de verklaring 'hoogte subsidie' of de verklaring 'verhoging subsidie'.

Onvoorziene omstandigheden

Het is de bedoeling om op basis van deze verklaring per 1 januari 2005 personeel of personele taken door de openbare bibliotheek van de provinciale bibliotheekcentrale in de sfeer van directie- en administratievoering over te laten nemen. Het kan echter door onvoorziene omstandigheden gebeuren dat deze datum niet wordt gehaald, met name wat betreft de rechtspositie van de betrokken werknemers. In dat geval raden wij aan om als gemeente nader contact op te nemen met de provincie om te trachten samen een maatregel af te spreken. Het mag echter duidelijk zijn dat de compensatie van de provincie pas kan gaan plaatsvinden vanaf het moment dat er daadwerkelijk personeel of personele taken overgenomen worden en dat de € 0,82 per inwoner in dat geval naar rato moet worden aangepast.

Directie- en administratievoering

Bij de overheveling van het bibliotheekwerk naar de Welzijnswet in 1987 zijn de rijks gelden voor directie- en administratievoering bij openbare bibliotheken in gemeenten onder 30.000 inwoners niet naar deze gemeenten overgeheveld maar naar de provincies. Gelet op enerzijds de rijksbezuinigingen en anderzijds de indexering in de jaren erna zou dit bedrag thans ongeveer € 5,5 miljoen zijn. Voor de volledigheid dient daarbij vermeld te worden dat bij de overheveling van het bibliotheekwerk van de Welzijnswet naar de Wet op het specifiek cultuurbeleid in 1994 de verplichting voor de provincies om de directie- en administratievoering bij lokale openbare bibliotheken te bekostigen, is vervallen.

Heringedeelde gemeenten

Na 1 december 2003 heringedeelde gemeenten kunnen de situatie inzake het aantal inwoners en de subsidiehoogte van elk der afzonderlijke gemeenten in 2003 in de verklaring aangeven.

Mede gelet op artikel 28 van de Wet algemene regels herindeling behoeven zij echter pas na twee jaar te voldoen aan de verplichtingen die gelden bij hun nieuwe grootte (bij in 2004 heringedeelde gemeenten geldt dit dus per 2006 en bij 2005 her in te delen gemeenten pas per 2007).

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Bijlage II bij brief SEZ/JOC/2004002343, Lbr. 04/97

Verklaring hoogte subsidie openbare bibliotheek conform instap- en richtlijn niveau

De raad van de gemeente Aa en Hunze

gelet op artikel 189 Gemeentewet

verklaart dat

1. hij de openbare bibliotheek binnen de gemeente wil laten deelnemen aan het proces van bibliotheek- en stelselvernieuwing, zoals beschreven in het tussen de staatssecretaris van OCW, het IPO en de VNG overeengekomen Koepelconvenant herstructurering openbaar bibliotheekwerk d.d. 20 december 2001 en de bestuurlijke afspraken over de Aanvulling bij dit convenant d.d. 16 juni 2004;
2. de openbare bibliotheek gelet op punt 1 onderdeel gaat vormen van een basisbibliotheek en deel zal nemen aan het provinciale en landelijke bibliotheeknetwerk, zoals beschreven in het door de provincie met de gemeenten e.a. overeen te komen marsrouteplan 2005-2007;
3. de gemeente in aanmerking wil komen voor de gelden die het Rijk in de periode 2005 tot en met 2007 e.v. voor de bibliotheek- en stelselvernieuwing ter beschikking stelt;
4. de gemeente op 1 december 2003 25.339 inwoners had (CBS-cijfers);
5. op de gemeentebegroting 2003 een bedrag/bedragen tot een totaal van € 335.690,- is/zijn opgenomen voor de bekostiging van de openbare bibliotheek, wat gelijk staat aan een subsidie van € 13,25 per inwoner exclusief huisvestingskosten;
6. dit totaal gelijk of hoger is dan het zogeheten instapniveau van € 11 (gemeenten onder 30.000 inwoners), € 12 (gemeenten tussen 30.000 en 90.000 inwoners) of € 15 (gemeenten boven 90.000 inwoners) per inwoner per jaar exclusief huisvestingskosten;
7. de bijlage een getrouwe weergave van de gemeentelijke begrotingspost(en) 2003 voor de openbare bibliotheek vormt;

8. hij in de jaren 2004 tot en met 2007 niet zodanige bezuinigingen op de openbare bibliotheek laat plaatsvinden dat een subsidie van € 11 (gemeenten onder 30.000 inwoners), € 12 (gemeenten tussen 30.000 en 90.000 inwoners) of € 15 (gemeenten boven 90.000 inwoners) per inwoner per jaar exclusief huisvestingskosten niet meer wordt gerealiseerd;

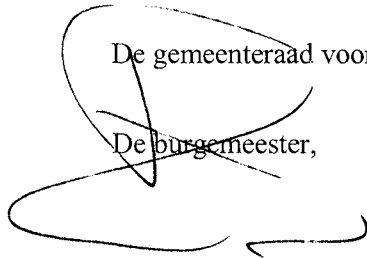
9. de subsidie van de gemeente voor de openbare bibliotheek eind 2007 voldoet aan of hoger is dan het op de extra rijksmiddelen afgestemde richtlijnniveau.

Plaats, Gieten

Datum, 25 januari 2005

De gemeenteraad voornoemd

De burgemeester,

A large, stylized handwritten signature in black ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke at the bottom.

De griffier,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Sentes.' with a horizontal line underneath.

Toelichting

Voorwaarde voor verklaring

De verklaring wordt afgegeven onder voorwaarde dat:

1. de gemeentebegrotingen 2003 tot en met 2007 zijn of worden goedgekeurd gelet op artikel 191 Gemeentewet door Gedeputeerde Staten;
2. de extra rijksmiddelen voor bibliotheek- en stelselvernieuwing daadwerkelijk conform planning in 2005 tot en met 2007 ter beschikking komen;
3. deze rijksmiddelen niet mogen worden besteed aan de in deze verklaring bedoelde hoogte van de gemeentelijke subsidie.

Heringedeelde gemeenten

Na 1 december 2003 heringedeelde gemeenten kunnen de situatie inzake het aantal inwoners en de subsidiehoogte van elk der afzonderlijke gemeenten in 2003 in de verklaring aangeven. Zij kunnen er ook voor kiezen om bij punt 5 de situatie na de herindeling, dus inzake het aantal inwoners en de subsidiehoogte voor het openbaar bibliotheekwerk, op te nemen. Mede gelet op artikel 28 van de Wet algemene regels herindeling behoeven zij echter pas na twee jaar te voldoen aan de verplichtingen die gelden bij hun nieuwe grootte (bij in 2004 heringedeelde gemeenten geldt dit dus per 2006 en bij in 2005 her in te delen gemeenten pas per 2007).

Bepalen van subsidiehoogte

Onder de subsidie van de gemeente voor de openbare bibliotheek kan worden verstaan:

1. de bijdragen van de gemeente aan een lokale, regionale of gemeentelijke bibliotheek met een privaot- of publiekrechtelijke rechtsvorm;
2. de middelen op de reguliere begroting van de gemeente voor openbaar bibliotheekwerk: deze moeten door de gemeente zelf worden ingebracht (dus geen deelnemersbijdragen e.d.);
3. de door de gemeente verstrekte bijdragen voor de openbare bibliotheek in natura: deze mogen worden gekapitaliseerd;
4. investeringen in jaarlijkse termijnen: aan te geven op basis van de wettelijk vastgestelde regels voor afschrijving.

Aandeel van huisvesting

Er bestaan verschillende vormen van gemeentelijke subsidie. Drie belangrijke vormen zijn: subsidie in kostensoorten, exploitatiesubsidie en budgetsubsidie. Per subsidievorm moet door de gemeenteraad nader worden bezien hoe de gemeentelijke bijdrage in de huisvestingskosten van de subsidie afgetrokken dan wel met de subsidie verrekend kan worden, zodat het subsidiebedrag correct aan Gedeputeerde Staten opgegeven kan worden. Overigens blijkt uit onderzoek dat gemiddeld 20% van de gemeentelijke subsidie als bijdrage in de huisvesting dan wel de accommodatie is te beschouwen. Er komen echter ook afwijkingen voor, met name bij gemeenten van wie de subsidie onder het instapniveau ligt. Daar is het aandeel van de huisvesting in de subsidie relatief hoog, omdat er veelal weinig subsidie ter beschikking is voor zaken zoals de collectie en professioneel personeel.

Gemeentelijke begrotingsposten

De gemeentelijke begrotingsposten waarin de subsidie voor de openbare bibliotheek opgenomen kan worden zijn divers, zo blijkt uit onderzoek. Het betreft hoofdstuk 5, Cultuur en Recreatie, product openbaar bibliotheekwerk, product overige recreatieve voorzieningen en/of een ander product. Het kan echter ook gaan om hoofdstuk 6, Sociale voorzieningen en Maatschappelijke dienstverlening, product maatschappelijke begeleiding en advies bibliotheekwerk, product sociaal-cultureel werk/jeugd en jongerenwerk en/of een ander product. Voorts komt ook voor hoofdstuk 4, Onderwijs, met een nader in te vullen product. In enkele gevallen wordt zelfs nog een andere gemeentelijke begrotingspost gebruikt.

Postadres:
postbus 93
9460 AB Gieten
tel. : (0592) 26 77 77
fax : (0592) 26 77 99

Bezoekadres:
Spiekersteeg 1, Gieten

Internetadres:
www.aaenhunze.nl

Provincie Drenthe
Productgroep C&W
t.a.v. mevrouw W. Schutte
Postbus 122
9400 AC ASSEN

VERZONDEN 27 JAN 2005

Onderwerp : Verklaringen subsidie openbare bibliotheek

Gieten, 26 januari 2005

No. :-
Bijlagen : 2

Behandeld door : K. Everts
Doorkiesnummer : (0592) 267878

Uw brief van :
Uw kenmerk :

Het bijgaande wordt u toegezonden:

- conform afspraak
- ter kennisname
- naar aanleiding van uw (telefonisch) verzoek d.d.
- naar aanleiding van uw brief d.d.
- op verzoek van
- kan door u behouden worden
- na inzage graag retour
- met verzoek om advies
- ter ondertekening
- ter akkoordverklaring en terugzending (binnen   dagen)
- ter goedkeuring
- t.b.v. de vergadering op
- met het verzoek
- anders, nl.

Met vriendelijke groet,

K. Everts

In afschrift aan:

Bank relatie: BNG te 's-Gravenhage, nr. 28.50.790.69

**VERKLARING HOOGTE SUBSIDIE OPENBARE BIBLIOTHEEK
CONFORM INSTAP- EN RICHTLIJNNIVEAU**

De raad van de gemeente Assen;

gelet op artikel 189 Gemeentewet;

verklart dat:

1. hij de openbare bibliotheek binnen de gemeente wil laten deelnemen aan het proces van bibliotheek- en stelselvernieuwing, zoals beschreven in het tussen de staatssecretaris van OCW, het IPO en de VNG overeengekomen Koepelconvenant herstructurering openbaar bibliotheekwerk d.d. 20 december 2001 en de bestuurlijke afspraken over de Aanvulling bij dit convenant d.d. 16 juni 2004;
2. de openbare bibliotheek gelet op punt 1 onderdeel gaat vormen van een basisbibliotheek en deel zal nemen aan het provinciale en landelijke bibliotheeknetwerk, zoals beschreven in het door de provincie met de gemeenten e.a. overeen te komen marsrouteplan 2005-2007;
3. de gemeente in aanmerking wil komen voor de gelden die het Rijk in de periode 2005 tot en met 2007 e.v. voor de bibliotheek- en stelselvernieuwing ter beschikking stelt;
4. de gemeente op 1 december 2003 61870 inwoners had (CBS-cijfers);
5. op de gemeentebegroting 2003 een bedrag tot een totaal van € 1.936.919,-- (waarvan
6. € 458.000,-- voor huisvestingskosten) is opgenomen voor de bekostiging van de openbare bibliotheek, wat gelijk staat aan een subsidie van € 23,90 per inwoner exclusief huisvestingskosten;
7. dit totaal gelijk of hoger is dan het zogeheten instapniveau van € 11 (gemeenten onder 30.000 inwoners), € 12 (gemeenten tussen 30.000 en 90.000 inwoners) of € 15 (gemeenten boven 90.000 inwoners) per inwoner per jaar exclusief huisvestingskosten;
8. de bijlage een getrouwe weergave van de gemeentelijke begrotingspost(en) 2003 voor de openbare bibliotheek vormt;

9. hij in de jaren 2004 tot en met 2007 niet zodanige bezuinigingen op de openbare bibliotheek laat plaatsvinden dat een subsidie van € 11 (gemeenten onder 30.000 inwoners), € 12 (gemeenten tussen 30.000 en 90.000 inwoners) of € 15 (gemeenten boven 90.000 inwoners) per inwoner per jaar exclusief huisvestingskosten niet meer wordt gerealiseerd;
10. de subsidie van de gemeente voor de openbare bibliotheek eind 2007 voldoet aan of hoger is dan het op de extra rijksmiddelen afgestemde richtlijnniveau.

ASSEN, 15 oktober 2004

De gemeenteraad voornoemd,

, burgemeester
Mw. D. van As - Kleijwegt

, griffier
A. Kloppenborg

Toelichting.

Voorwaarde voor verklaring.

De verklaring wordt afgegeven onder voorwaarde dat:

1. de gemeentebegrotingen 2003 tot en met 2007 zijn of worden goedgekeurd gelet op artikel 191 Gemeentewet door Gedeputeerde Staten;
2. de extra rijksmiddelen voor bibliotheek- en stelselvernieuwing daadwerkelijk conform planning in 2005 tot en met 2007 ter beschikking komen;
3. deze rijksmiddelen niet mogen worden besteed aan de in deze verklaring bedoelde hoogte van de gemeentelijke subsidie.

Heringedeelde gemeenten.

Na 1 december 2003 heringedeelde gemeenten kunnen de situatie inzake het aantal inwoners en de subsidiehoogte van elk der afzonderlijke gemeenten in 2003 in de verklaring aangeven. Zij kunnen er ook voor kiezen om bij punt 5 de situatie na de herindeling, dus inzake het aantal inwoners en de subsidiehoogte voor het openbaar bibliotheekwerk, op te nemen. Mede gelet op artikel 28 van de Wet algemene regels herindeling behoeven zij echter pas na twee jaar te voldoen aan de verplichtingen die gelden bij hun nieuwe grootte (bij in 2004 heringedeelde gemeenten geldt dit dus per 2006 en bij in 2005 her in te delen gemeenten pas per 2007).

Bepalen van subsidiehoogte.

Onder de subsidie van de gemeente voor de openbare bibliotheek kan worden verstaan:

1. de bijdragen van de gemeente aan een lokale, regionale of gemeentelijke bibliotheek met een privaat- of publiekrechtelijke rechtsvorm;
2. de middelen op de reguliere begroting van de gemeente voor openbaar bibliotheekwerk: deze moeten door de gemeente zelf worden ingebracht (dus geen deelnemersbijdragen e.d.);
3. de door de gemeente verstrekte bijdragen voor de openbare bibliotheek in natura: deze mogen worden gekapitaliseerd;
4. investeringen in jaarlijkse termijnen: aan te geven op basis van de wettelijk vastgestelde regels voor afschrijving.

Aandeel van huisvesting.

Er bestaan verschillende vormen van gemeentelijke subsidie. Drie belangrijke vormen zijn: subsidie in kostensoorten, exploitatiesubsidie en budgetsubsidie. Per subsidievorm moet door de gemeenteraad nader worden gezien hoe de gemeentelijke bijdrage in de huisvestingskosten van de subsidie afgetrokken dan wel met de subsidie verrekend kan worden, zodat het subsidiebedrag correct aan Gedeputeerde Staten opgegeven kan worden. Overigens blijkt uit onderzoek dat gemiddeld 20% van de gemeentelijke subsidie als bijdrage in de huisvesting dan wel de accommodatie is te beschouwen.

Er komen echter ook afwijkingen voor, met name bij gemeenten van wie de subsidie onder het instapniveau ligt. Daar is het aandeel van de huisvesting in de subsidie relatief hoog, omdat er veelal weinig subsidie ter beschikking is voor zaken zoals de collectie en professioneel personeel.

Gemeentelijke begrotingsposten

De gemeentelijke begrotingsposten waarin de subsidie voor de openbare bibliotheek opgenomen kan worden zijn divers, zo blijkt uit onderzoek. Het betreft hoofdstuk 5, Cultuur en Recreatie, product openbaar bibliotheekwerk, product overige recreatieve voorzieningen en/of een ander product. Het kan echter ook gaan om hoofdstuk 6, Sociale voorzieningen en Maatschappelijke dienstverlening, product maatschappelijke begeleiding en advies bibliotheekwerk, product sociaal-cultureel werk/jeugd en jongerenwerk en/of een ander product. Voorts komt ook voor hoofdstuk 4, Onderwijs, met een nader in te vullen product. In enkele gevallen wordt zelfs nog een andere gemeentelijke begrotingspost gebruikt.

Het College van Gedeputeerde Staten van Drenthe
Postbus 122
9400 AC ASSEN

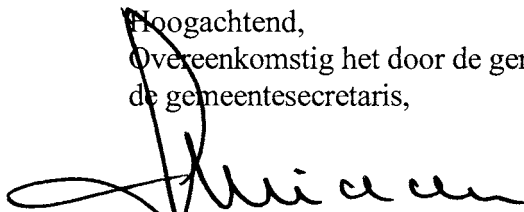
Uw kenmerk:	Uw brief van:	Afdeling	Toestel	Ons kenmerk:	Assen,
		ZWE	6386	Nr.: ZRG/2004-2166	Datum: 15 oktober 2004.
Contactpersoon:	mw. M. Kreb				Verz. d.d.: 5
Onderwerp:	intentiebrief instapverklaring herstructu- ring openbaar bibliotheekwerk.				

Geachte College,

In onze vergadering van 14 oktober 2004 hebben wij besloten tot ondertekening van de "Verklaring hoogte subsidie openbare bibliotheek conform instap- en richtlijnniveau". Hierbij sturen wij u het ondertekende exemplaar toe.

Wij vertrouwen er op u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Overeenkomstig het door de gemeenteraad genomen besluit,
de gemeentesecretaris,

S.M. van Midden i.s.⁷

DIENST ZORG

Postbus 136, 9400 AC ASSEN
Telefoon (0592) 36 69 11

Bezoekersadres:
Noordersingel 33, 9401 JW Assen
Fax (0592) 36 64 13
E-mail: Dienst-Zorg@assen.nl

Bank: B.N.G. rek.nr. 28.50.40.227
Gironr. van de B.N.G. 1081
t.n.v. gemeente Assen, dienst Zorg

Wilt u bij beantwoording datum
en kenmerk van deze brief vermelden

Nr. 2004/12/19

De raad van de gemeente Borger-Odoorn,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 16 november 2004;

Om op advies van de VNG en conform de 'Aanvulling Koepelconvenant herstructurering openbaar bibliotheekwerk' aan de provincie kenbaar te maken dat de gemeenteraad van Borger-Odoorn de openbare bibliotheek binnen de gemeente deel laat nemen in het proces bibliotheekvernieuwing en daartoe

- de intentie uitspreekt om tot en met 2007 niet zodanige bezuinigingen door te voeren dat de kosten per inwoner exclusief huisvestingskosten onder het instapniveau van € 11 komen
- verklaart dat de gemeenteraad per 1 januari 2005 personele taken van de PBC overneemt;

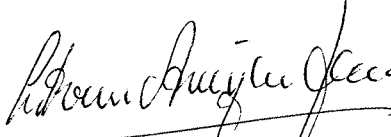
b e s l u i t :

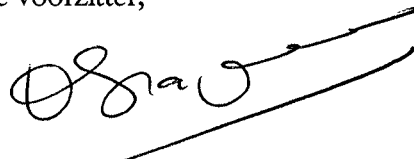
De openbare bibliotheek Borger-Odoorn deel te laten nemen aan het proces bibliotheekvernieuwing en de twee bijgaande verklaringen te tekenen en aan de provincie te verstrekken:

1. De verklaring hoogte subsidie openbare bibliotheek conform instap- en richtlijnniveau
2. De verklaring subsidie 2005 openbare bibliotheek gelet op de bepalingen rond de 'rijksregeling ad € 5,5 miljoen' voor gemeenten onder 30.000 inwoners.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 23 december 2004.

De raad voornoemd,
de raadsgriffier, de voorzitter,

L.F. van Ameijden Zandstra

T. Slagman-Bootsma

Verklaring subsidie 2005 openbare bibliotheek gelet op de bepalingen rond de 'rijksregeling ad € 5,5 miljoen' voor gemeenten onder 30.000 inwoners

De raad van de gemeente **Borger-Odoorn**

Gelet op artikel 189 Gemeentewet

Verklaart dat

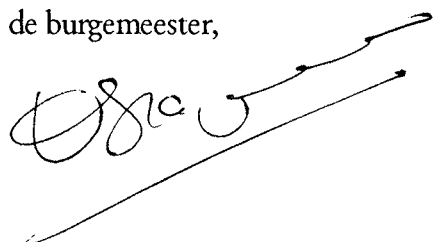
1. de gemeente op 1 december 2003 26.447 inwoners had
2. hij de openbare bibliotheek binnen de gemeente financieel in staat wil stellen om vanaf 1 januari 2005 personele taken van de door de provincie gefinancierd provinciale bibliotheekcentrale over te nemen.
3. dit met name directie- en administratievoering betreft
4. de gemeente in 2005 in aanmerking wil komen voor een compensatie door de provincie uit de 'rijksregeling ad € 5,5 miljoen' van € 0,82 per onder punt 1 bedoelde inwoner
5. hij de openbare bibliotheek binnen de gemeente wil laten deelnemen aan het proces van bibliotheek- en stelselvernieuwing, zoals beschreven in het tussen de staatssecretaris van OCW, het IPO en de VNG overeengekomen Koepelconvenant herstructurering openbaar bibliotheekwerk d.d. 20 december 2001 en de bestuurlijke afspraken over de Aanvulling bij dit convenant d.d. 16 juni 2004
6. de openbare bibliotheek gelet op punt 5 onderdeel gaat vormen van een basisbibliotheek en deel zal nemen aan het provinciale en landelijke bibliotheeknetwerk, zoals beschreven in het door de provincie met de gemeenten e.a. overeen te komen marsrouteplan 2005-2007.
7. hij de gemeentelijke subsidie voor de openbare bibliotheek wil handhaven danwel binnen twee jaar wil verhogen gelet op het zogeheten instapniveau, hetgeen voor een gemeente tot 30.000 inwoners € 11,00 per inwoner per jaar exclusief huisvestingskosten betreft
8. de subsidie van de gemeente voor de openbare bibliotheek eind 2007 voldoet aan of hoger is dan het op de extra rijksmiddelen afgestemde richtlijnniveau.
9. hij gelet op de punten 7 en 8 naast deze verklaring inzake de € 5,5 miljoenregeling ook een verklaring 'hoogte subsidie' ondertekent en bijvoegt

Plaats,

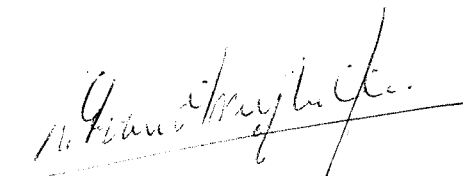
Datum,

de gemeenteraad voornoemd,

de burgemeester,

de griffier,

Verklaring hoogte subsidie openbare bibliotheek conform instap- en richtlijnniveau

De raad van de gemeente Borger-Odoorn

Gelet op artikel 189 Gemeentewet

Verklaart dat

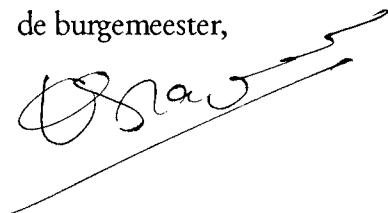
1. hij de openbare bibliotheek binnen de gemeente wil laten deelnemen aan het proces van bibliotheek- en stelselvernieuwing, zoals beschreven in het tussen de staatssecretaris van OCW, het IPO en de VNG overeengekomen Koepelconvenant herstructurering openbaar bibliotheekwerk d.d. 20 december 2001 en de bestuurlijke afspraken over de Aanvulling bij dit convenant d.d. 16 juni 2004
2. de openbare bibliotheek gelet op punt 1 onderdeel gaat vormen van een basisbibliotheek en deel zal nemen aan het provinciale en landelijke bibliotheeknetwerk, zoals beschreven in het door de provincie met de gemeenten e.a. overeen te komen marsrouteplan 2005-2007.
3. de gemeente in aanmerking wil komen voor de gelden die het Rijk in de periode 2005 tot en met 2007 e.v. voor de bibliotheek- en stelselvernieuwing ter beschikking stelt
4. de gemeente op 1 december 2003 26.447 inwoners had
5. op de gemeentebegroting 2003 een bedrag tot een totaal van € 388.867 is opgenomen voor de bekostiging van de openbare bibliotheek, hetgeen gelijk staat aan een subsidie van € 14,70 per inwoner exclusief huisvestingskosten
6. dit totaal gelijk of hoger is dan het zogeheten instapniveau van € 11 (gemeenten onder 30.000 inwoners) per inwoner per jaar exclusief huisvestingskosten.
7. de bijlage een getrouwe weergave van de gemeentelijke begrotingspost(en) 2003 voor de openbare bibliotheek vormt
8. hij in de jaren 2004 tot en met 2007 niet zodanige bezuinigingen op de openbare bibliotheek laat plaatsvinden dat een subsidie van € 11 per inwoner per jaar exclusief huisvestingskosten niet meer wordt gerealiseerd
9. de subsidie van de gemeente voor de openbare bibliotheek eind 2007 voldoet aan of hoger is dan het op de extra rijksmiddelen afgestemde richtlijnniveau.

Plaats,

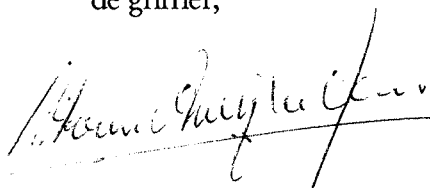
Datum,

de gemeenteraad voornoemd,

de burgemeester,

de griffier,

2005000603

Provincie Drenthe
t.a.v. mevrouw W. Schutte
Postbus 122
9400 AC ASSEN

Handy
CW

Uw brief

Ops kenmerk
4022
Behandeld door
H. Otte
Doorkiesnummer
0591-535390
Bijlage

Datum

13 JAN 2005

Onderwerp

Verklaring instapniveau en € 5,5 miljoen regeling

Geachte mevrouw Schutte,

Bij deze laten wij u weten dat de gemeenteraad van Borger-Odoorn op 23 december 2004 heeft besloten om aan de provincie kenbaar te maken dat de gemeenteraad van Borger-Odoorn de openbare bibliotheek binnen de gemeente deel laat nemen in het proces bibliotheekvernieuwing en daartoe

- de intentie uitspreekt om tot en met 2007 niet zodanige bezuinigingen door te voeren dat de kosten per inwoner exclusief huisvestingskosten onder het instapniveau van € 11 komen
- verklaart dat de gemeenteraad per 1 januari 2005 personele taken van de PBc overneemt.

Bijgaand vindt u een kopie van het raadsbesluit en de twee ondertekende verklaringen.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Borger-Odoorn,
de secretaris,

J. Post

de burgemeester,

T. Slagman-Bootsma

De raad van de gemeente Coevorden

Gelet op artikel 189 gemeentewet

Verklaart dat

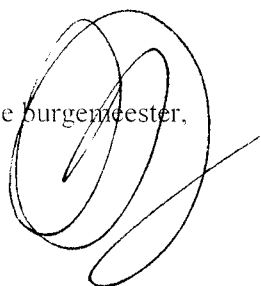
1. hij de openbare bibliotheek binnen de gemeente wil laten deelnemen aan het proces van bibliotheek- en stelselvernieuwing, zoals beschreven in het tussen de staatssecretaris van OCW, het IPO en de VNG overeengekomen Koepelconvenant herstructurering openbaar bibliotheekwerk d.d. 16 juni 2004
2. de openbare bibliotheek gelet op punt 1 onderdeel gaat vormen van een basisbibliotheek en deel zal nemen aan het provinciale en landelijke bibliotheeknetwerk, zoals beschreven in het door de provincie met de gemeenten e.a. overeen te komen marsrouteplan 2005-2007
3. de gemeente in aanmerking wil komen voor de gelden die het Rijk in de periode 2005 tot en met 2007 e.v. voor de bibliotheek- en stelselvernieuwing ter beschikking stelt
4. de gemeente op 1 januari 2003 35.993 inwoners had (CBS-cijfers)
5. op de gemeentebegroting 2003 een bedrag/bedragen tot een totaal van € 570.237,-is/zijn opgenomen voor de bekostiging van de openbare bibliotheek, hetgeen gelijk staat aan een subsidie van € 15,84 per inwoner exclusief huisvestingskosten
6. dit totaal gelijk of hoger is dan het zogeheten instapniveau van € 11,- (gemeenten onder 30.000 inwoners), € 12,- (gemeente tussen 30.000 en 90.000 inwoners) of € 15,- (gemeenten boven 90.000 inwoners) per inwoner per jaar exclusief huisvestingskosten
7. de bijlage een getrouwe weergave van de gemeentelijke begrotingspost(en) 2003 voor de openbare bibliotheek vormt
8. hij in de jaren 2004 tot en met 2007 niet zodanige bezuinigingen op de openbare bibliotheek laat plaatsvinden dat een subsidie van € 11,- (gemeenten onder 30.000 inwoners), € 12,- (gemeenten tussen 30.000 en 90.000 inwoners) of € 15,- (gemeenten boven 90.000 inwoners) per inwoner per jaar exclusief huisvestingskosten niet meer wordt gerealiseerd
9. de subsidie van de gemeente voor de openbare bibliotheek eind 2007 voldoet aan of hoger is dan het op de extra rijksmiddelen afgestemd richtlijnniveau

Plaats, Coevorden

Datum, 9 november 2004

De gemeenteraad voornoemd

de burgemeester,

de griffier,

COEVORDEN

Postadres:
Postbus 2
7740 AA Coevorden
Tel. 0524-598598
Fax. 0524-598555
E-mail: gemeente@coevorden.nl
Website: www.coevorden.nl

Bezoekadres:
Locatie Coevorden
Kasteel 4

Aan:
Gedeputeerde Staten van Drenthe
T.a.v. mevrouw W. Schutte
Postbus 122
9400 AC ASSEN

Uw brief : -
Afdeling : Educatie en Welzijn
Behandeld door : Dhr. J. Scholtens, tel. (0524) 598 719
Kenmerk : E&W
Bijlage(n) : 2
Coevorden : 17 november 2004
Onderwerp : Koepelconvenant Bibliotheekwerk

verz.: 17 NOV. 2004

Geacht college,

Conform de brief van de VNG d.d. 10 augustus 2004, kenmerk SEZ/JOC/2004002343, Lbr.04/97, betreffende 'Aanvulling Koepelconvenant herstructurering openbaar bibliotheekwerk' verklaart de raad van de gemeente Coevorden dat de gemeentelijke subsidie voor de openbare bibliotheek € 15,84 per inwoner bedraagt.

Verder verklaart de raad dat het zich zal conformeren aan de richtlijnen en het instapniveau, zoals dat in de bijlage is opgenomen.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en verwijzen u verder naar de bijlagen bij deze brief.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Coevorden,
namens dezen,
het hoofd afdeling Educatie en Welzijn,

GEWENST & COEVORDEN
2 AUG 2004
Aan: EDWE 04.4386
PBCs.nl
- 1.853 21

PBC

Spoed

Aan het college van B&W
van de Gemeente Coevorden
Postbus 2
7740 AA COEVORDEN

Postbus 78
9400 AB Assen
Brunelstraat 77
Telefoon (0592) 381111
Fax (0592) 318234
Bank 43.90.81.378
Giro 820246
e-mail secretariaat@pbcdrenthe.nl

datum 25 augustus 2004   ons kenmerk HEdH/AK/097   betreft Kostenoverzicht per inwoner.

Geacht college,

In het schrijven van de VNG d.d. 10 augustus 2004, kenmerk SEZ/JOC/2004002343, Lbr. 04/97, betreffende 'Aanvulling Koepelconvenant herstructurering openbaar bibliotheekwerk' wordt u verzocht voor 1 september 2004 aan te geven wat het instapniveau gemeentelijke subsidie per inwoner van bibliotheekwerk is. Hierbij ontvangt u een overzicht van de kosten per inwoner in uw gemeente op basis van de exploitatie 2003.

Inwoners per 1 januari 2003	Salaris	Overige	Subsidie	Per inwoner	Norm per inwoner
36.000	350.063	220.174	570.237	15,84	12
Huisvestingskosten		Huisv.kosten in % van totale kosten			
227.333		28,50%			

Hoogachtend,
Provinciale Bibliotheekcentrale Drenthe,

Mevr. H.E. de Herder,
directeur

Deze brief wordt ook per post verzonden

Besluitformulier

College van Burgemeester en wethouders				Volledige Proc.		volgnr. portefeuillehouder(s) H. Jumelet		
steller: F.J. Meerhoff tel.nr.: (0591)68 58 18		Hoofd Afdeling	Controller dienst	Directeur dienst	Concern controller	DO	OR nvt	Gem. secr.
Dienst OCSW	Afdeling KEC							
Datum: 25-01-05		Bijlagen:					P	
Onderwerp: Verklaring hoogte subsidie Openbare Bibliotheken Emmen (OBE) ivm noodzakelijk instapniveau ihkv Koepelconvenant herstructurering openbaar bibliotheekwerk dd. 20.12.2001				Indieningsparaaf portefeuillehouder:		Registratie voorstel Corsa BW		

Voorgesteld besluit:

Overwegende dat de gemeente Emmen een beroep wil doen op de (toenemende) intensiveringsmiddelen (max. € 20 milj. in 2007) die in het kader van de landelijke bibliotheekvernieuwing beschikbaar gaan komen;

1. Stellen wij u voor de raad voor te stellen in te stemmen met de door het Ministerie gestelde vereiste verklaring dat de gemeente Emmen -vwb de subsidiering van het openbaar bibliotheekwerk- voldoet aan de eis dat hiervoor > € 15,-- (peildatum bg 2003) per inwoner besteed wordt.

Conform										Collegevergadering d.d.:
Bespreken										
	S	B	GES	JHD	TEN	HBL	JHN	JKR	HJT	

 Besluit conform

 Voorstel aangehouden:

 Registratie besluit Corsa

 Gewijzigd besluit:

Raadsbehandeling: 31 maart 2005

Advies

Dienst	afdeling	volgnr.
OCSW	KEC	
Steller	telefoon	datum
F.J. Meerhoff	(0591)68 58 18	25-01-05

Onderwerp

Verklaring hoogte subsidie Openbare Bibliotheken Emmen (OBE) ivm noodzakelijk instapniveau ihkv Koepelconvenant herstructurering openbaar bibliotheekwerk dd. 20.12.2001

Aan: het college

1. Aanleiding voor het voorstel:

In het kader van de bibliotheekvernieuwing is landelijk -vanaf 2004 tot 2007-- een oplopend budget beschikbaar van uiteindelijk € 20 miljoen structureel. De gemeente Emmen kan voor het Emmense bibliotheekwerk in aanmerking komen voor een deel van deze middelen.

2. Argumentatie/beoogd effect:

Om in aanmerking te kunnen komen voor deze rijksmiddelen moet de gemeente Emmen aan de provincie een verklaring afgeven over de hoogte van de gemeentelijke bibliotheeksubsidie. De minimaal vereiste subsidie is voor gemeenten met > 90.000 inwoners vastgesteld op minimaal € 15,--per inwoner. De gemeente Emmen dient dus te verklaren dat zij minimaal € 15,-- per inwoner inzet voor de subsidiering van het lokale bibliotheekwerk.

Uit onderstaande berekening blijkt dat de gemeente Emmen op basis van de analyse van de OBE-begroting 2003 een bedrag van € 18,38 per inwoner subsidieert.

3. Wijze van uitvoering:

De Vereniging Nederlandse Gemeenten heeft voor deze verklaring een format ontwikkeld (bijlage 1). Na besluitvorming in de raad zal dit ondertekende format aan de provincie toegestuurd worden.

4. Relatie met bestaand beleid / eerder genomen besluiten:

4.1 Op 26 augustus 2004 heeft u (*als college*) de provincie reeds geïnformeerd over de gemeentelijke subsidie per inwoner van het bibliotheekwerk (bijlage 2). Die verklaring was voor dat moment toereikend. Thans dient e.e.a. ook formeel -met gebruikmaking van het VNG-format- door de raad bevestigd te worden.

4.2 Dit besluit heeft met het bestaande lokale bibliotheekbeleid te maken. Het biedt namelijk mogelijkheden om de lokaal te ontwikkelen vernieuwingsagenda vwb het bibliotheekwerk ook financieel haalbaar te maken. De gemeente is verantwoordelijk voor de Emmense vernieuwingsagenda. Aan de opzet daarvan wordt momenteel -in nauw overleg met de OBE en de PBCD- gewerkt.

5. Afstemming met interne of externe partijen:

Over deze thematiek is ambtelijk overleg gevoerd met de provincie Drenthe en de OBE.

6. Juridische aspecten:

Geen.

7. Communicatie aspecten intern of extern:

Geen.

8. Personele / organisatorische consequenties:

Geen.

9. Relatie met bezuinigingspakket 2004/2005 e.v.

Geen.

10. Financiële consequenties / voorgestelde dekking: (*)

Op basis van deze verklaring kan de gemeente Emmen voor vernieuwingsimpulsen voor het lokale bibliotheekwerk, een beroep doen op de landelijke budgetten die -vanaf 2004 tot 2007- oplopen naar een budget van uiteindelijk € 20 miljoen structureel.

Onderstaand treft u de onderbouwing aan voor de gevraagde verklaring.

Instapniveau	Emmen					
Begroting	2003			Inwoners	% tov subsidietotaal	€'s per inwoner
Subsidietotaal	2.386.142	Salarissen + overig	1.315.715			
		Overig	673.361			
		Sub-totaal	1.989.076	108.226	83,4	18,38
		Huisvestingslasten	397.066	108.226	16,6	3,67
Totaal	2.386.142	Totaal	2.386.142		100	22,05

11. Andere overwegingen

Dit besluit biedt mogelijkheden de lokaal te ontwikkelen vernieuwingsagenda vwb het bibliotheekwerk –met een beroep op de beschikbare rijks gelden- ook financieel haalbaar te maken.

GEMEENTE HOOGEVEEN

Nummer: 04/43

Onderwerp: Verklaring Instapniveau subsidiëring bibliotheekwerk

De raad van de gemeente Hoogeveen,

gelet op artikel 189 van de Gemeentewet;

verklaart dat

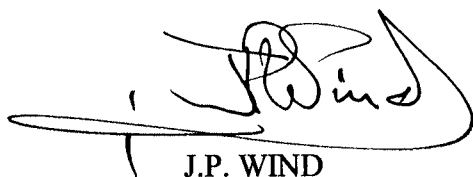
1. hij de openbare bibliotheek binnen de gemeente wil laten deelnemen aan het proces van bibliotheek- en stelselvernieuwing, zoals beschreven in het tussen de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, het Interprovinciaal Overleg en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten overeengekomen Koepelconvenant herstructurering openbaar bibliotheekwerk d.d. 20 december 2001 en de bestuurlijke afspraken over de Aanvulling bij dit convenant d.d. 16 juni 2004;
2. de openbare bibliotheek gelet op punt 1 onderdeel gaat vormen van een basisbibliotheek en deel zal nemen aan het provinciale en landelijke bibliotheeknetwerk, zoals beschreven in het door de provincie met de gemeenten e.a. overeen te komen Marsrouteplan 2005 – 2007;
3. de gemeente in aanmerking wil komen voor de gelden die het rijk in de periode 2005 tot en met 2007 e.v. voor de bibliotheek- en stelselvernieuwing ter beschikking stelt;
4. de gemeente op 31 december 2003 53.709 inwoners had (CBS cijfers)
5. in de gemeenterekening 2003 een bedrag tot een totaal van € 1.224.707 is opgenomen voor de bekostiging van het openbaar bibliotheekwerk in de gemeente Hoogeveen, hetgeen gelijk staat aan een subsidie van € 22,74 per inwoner, exclusief huisvestingskosten;
6. dit bedrag hoger is dan het zogeheten instapniveau van € 12 per inwoner per jaar, voor gemeenten met een inwonertal tussen 30.000 en 90.000;
7. de bijlage een getrouwe weergave van de gemeentelijke post subsidiëring 2003 voor het openbaar bibliotheekwerk vormt;
8. hij in de jaren 2004 tot en met 2007 niet zodanige bezuinigingen op de openbare bibliotheek laat plaatsvinden dat een subsidie van € 12 per inwoner per jaar, exclusief huisvestingskosten, niet meer wordt gerealiseerd;

VERVOLG

9. de subsidie van de gemeente voor het openbaar bibliotheekwerk eind 2007 voldoet aan of hoger is dan het op de extra rijksmiddelen afgestemde richtlijnniveau.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Hoogeveen, gehouden op 23 december 2004.

De griffier,

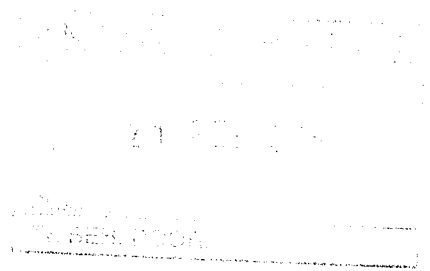

J.P. WIND

De voorzitter,

W.P.M. URLINGS

Raadsbesluit I/12, nr. 2004-16257

De Raad der gemeente Meppel;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 30 november 2004, nr. 2004-16255;

besluit:

bereidheid aangeven om binnen twee jaar het instapniveau te halen en hiertoe een Intentieverklaring te ondertekenen.

Aldus vastgesteld in de openbare
raadsvergadering van 13 januari 2005,
de griffier, de voorzitter,

Bijlage III

Verklaring verhoging subsidie openbare bibliotheek tot instap- en richtlijnniveau

De raad van de gemeente ... Meppel

gelet op artikel 189 Gemeentewet

verklaart dat

1. hij de openbare bibliotheek binnen de gemeente wil laten deelnemen aan het proces van bibliotheek- en stelselvernieuwing, zoals beschreven in het tussen de staatssecretaris van OCW, het IPO en de VNG overeengekomen Koepelconvenant herstructurering openbaar bibliotheekwerk d.d. 20 december 2001 en de bestuurlijke afspraken over de Aanvulling bij dit convenant d.d. 16 juni 2004
2. de openbare bibliotheek gelet op punt 1 onderdeel gaat vormen van een basisbibliotheek en deel zal nemen aan het provinciale en landelijke bibliotheeknetwerk, zoals beschreven in het door de provincie met de gemeenten overeen te komen marsrouteplan 2005-2007
3. de gemeente in aanmerking wil komen voor de gelden die het Rijk in de periode 2005 tot en met 2007 e.v. voor de bibliotheek- en stelselvernieuwing ter beschikking stelt
4. de gemeente op 1 december 2003 30.651 inwoners had (CBS-cijfers)
5. op de gemeentebegroting 2003 een bedrag/bedragen tot een totaal van € 502.000,- (incl. huisvesting) is/zijn opgenomen voor de bekostiging van de openbare bibliotheek, hetgeen gelijk staat aan een subsidie van € ... per inwoner exclusief huisvestingskosten 10,25
6. dit totaal lager is dan het zogeheten instapniveau van € 11,- (gemeenten onder 30.000 inwoners), € 12,- (gemeenten tussen 30.000 en 90.000 inwoners) of € 15,- (gemeenten boven 90.000 inwoners) per inwoner per jaar exclusief huisvestingskosten
7. de bijlage een getrouwe weergave van de gemeentelijke begrotingspost(en) 2003 voor de openbare bibliotheek vormt
8. hij van plan is onder punt 6 genoemde totaal in 2005 en/of 2006 op te hogen, zodat de gemeentelijke subsidie 2006 voor de openbare bibliotheek gelijk of hoger is dan € 11,- (gemeenten onder 30.000 inwoners), € 12,- (gemeenten tussen 30.000 en 90.000 inwoners) of € 15,- (gemeenten boven 90.000 inwoners) per inwoner per jaar exclusief huisvestingskosten
9. hij de gemeentelijke subsidie voor de openbare bibliotheek eind 2007 wil laten toegroeien naar het op de extra rijksmiddelen afgestemde richtlijnniveau

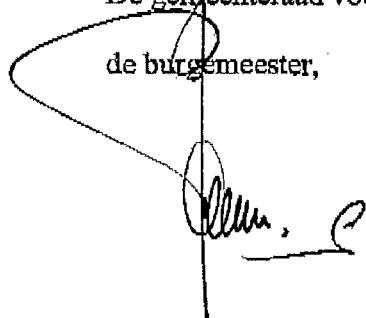
Plaats, Meppel

Datum, Febr. 2005

De gemeenteraad voornoemd

de burgemeester,

de griffier,

Verklaring hoogte subsidie openbare bibliotheek conform instap- en richtlijnniveau

De raad van de gemeente Midden-Drenthe;
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 19 november 2004;
gelet op artikel 189 Gemeentewet;

verklaart dat

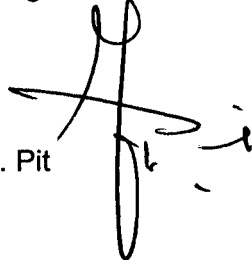
1. hij de openbare bibliotheek binnen de gemeente wil laten deelnemen aan het proces van bibliotheek- en stelselvernieuwing, zoals beschreven in het tussen de staatssecretaris van OCW, het IPO en de VNG overeengekomen Koepelconvenant herstructurering openbaar bibliotheekwerk d.d. 20 december 2001 en de bestuurlijke afspraken over de Aanvulling bij dit convenant d.d. 16 juni 2004;
2. de openbare bibliotheek gelet op punt 1 onderdeel gaat vormen van een basisbibliotheek en deel zal nemen aan het provinciale en landelijke bibliotheeknetwerk, zoals beschreven in het door de provincie met de gemeenten e.a. overeen te komen marsrouteplan 2005-2007;
3. de gemeente in aanmerking wil komen voor de gelden die het Rijk in de periode 2005 tot en met 2007 e.v. voor de bibliotheek- en stelselvernieuwing ter beschikking stelt;
4. de gemeente op 1 januari 2003 32.826 inwoners had en op 1 januari 2004 32.806 (CBS-cijfers);
5. op de gemeentebegroting 2003 een bedrag/bedragen tot een totaal van € 584.479,00 is/zijn opgenomen voor de bekostiging van de openbare bibliotheek, wat gelijk staat aan een subsidie van € 12,81 per inwoner exclusief huisvestingskosten;
6. dit totaal gelijk of hoger is dan het zogeheten instapniveau van € 11 (gemeenten onder 30.000 inwoners), € 12 (gemeenten tussen 30.000 en 90.000 inwoners) of € 15 (gemeenten boven 90.000 inwoners) per inwoner per jaar exclusief huisvestingskosten;
7. de bijlagen een getrouwe weergave van de gemeentelijke begrotingspost(en) 2003 voor de openbare bibliotheek vormt, en van de werkelijk verstrekte subsidie 2003 aan de bibliotheek;

8. hij in de jaren 2004 tot en met 2007 niet zodanige bezuinigingen op de openbare bibliotheek laat plaatsvinden dat een subsidie van € 11 (gemeenten onder 30.000 inwoners), € 12 (gemeenten tussen 30.000 en 90.000 inwoners) of € 15 (gemeenten boven 90.000 inwoners) per inwoner per jaar exclusief huisvestingskosten niet meer wordt gerealiseerd;

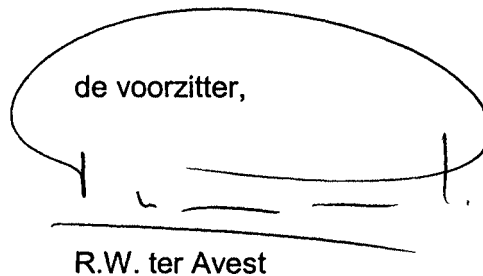
9. de subsidie van de gemeente voor de openbare bibliotheek eind 2007 voldoet aan of hoger is dan het op de extra rijksmiddelen afgestemde richtlijnniveau.

Beilen, 25 november 2004,
de gemeenteraad voornoemd,

de griffier,

J. Pit

de voorzitter,

R.W. ter Avest

Provincie Drenthe
Postbus 122
9400 AC ASSEN

Datum: 17 december 2004
Behandeld door: C. Huizing
Ons kenmerk: Welz/ 6015
Onderwerp: verklaring instap- en richtlijnniveau

Uw brief van:
Uw kenmerk:
Bijlagen: 3
Verzonden op: 23 DEC. 2004

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij sturen wij de verklaring van onze raad over de minimale hoogte van de gemeentelijke subsidie aan de bibliotheek tot en met 2007. Bij deze verklaring plaatsen wij een paar kanttekeningen en enig voorbehoud.

Kanttekeningen

Wij zijn van mening dat wij met de gevraagde verklaring financieel voor het blok zijn gezet. Enerzijds hebben wij er begrip voor dat het Rijk er niets voor voelt om extra te investeren in het bibliotheekwerk als gemeenten tegelijkertijd bezuinigen aan hun bibliotheken. Anderzijds wordt ons in feite geen keuze gelaten: wanneer wij de verklaring niet overleggen wordt de bibliotheek in onze gemeente inhoudelijk en financieel niet meer meegenomen in het traject van de bibliotheekvernieuwing.

Ook hebben wij enige zorgen over het totale financiële kader van de bibliotheekvernieuwing. Het Instituut Onderzoek Overheidsuitgaven (IOO) heeft berekend dat er landelijk structureel € 80 miljoen nodig is voor het bibliotheekstelsel. Het Rijk stelt niet meer beschikbaar dan € 20 miljoen structureel vanaf 2007. Wij vragen ons af op welke manier dit verschil zal moeten worden opgelost.

Voorbehoud

Midden-Drenthe voldoet aan de norm van het instapniveau, waarbij als grondslag het aantal inwoners per 1-1-2003 wordt genomen en de verstrekte subsidie in 2003. Als de gemeente na 2005 niet verder bezuinigt op het bibliotheekwerk lijkt het gestelde minimum van € 12,00 haalbaar. Maar of wij blijven voldoen aan het minimale bedrag van € 12,00 per inwoner zal ondermeer afhangen van:

- de wijze waarop de opgelegde bezuinigingen in de begroting van de bibliotheek zullen worden vertaald tot en met 2007;
- de ontwikkelingen in ons inwoneraantal.

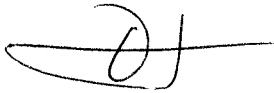
Tenslotte maken wij nog het volgende voorbehoud. Hoewel wij verdere bezuinigen op

het bibliotheekwerk niet wenselijk vinden, kan de situatie ontstaan dat wij hier toch toe moeten besluiten in de periode 2005-2007. Wij weten namelijk niet of, en zo ja in welke mate, de komende jaren verdere gemeentelijke bezuinigingen noodzakelijk zullen zijn.

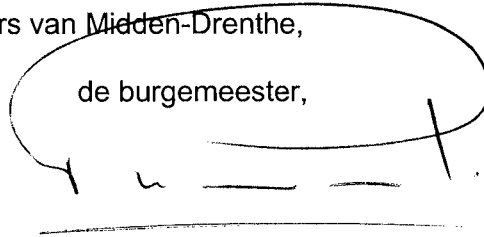
Voor vragen over deze brief kunt u contact opnemen met mevr. C. Huizing van de afdeling Welzijn, (0593) 53 93 48.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Midden-Drenthe,

de secretaris,

de burgemeester,

No.: 6.5/281004

Onderwerp: Verklaring hoogte subsidie openbare bibliotheek.

De Raad van de gemeente Noordenveld,

gelezen het voorstel van Burgemeester en Wethouders van;

gelet op de bepalingen van de Gemeentewet artikel 189;

→
B E S L U I T te verklaren dat:

1. De openbare bibliotheek binnen de gemeente deelneemt aan het proces van bibliotheek- en stelselvernieuwing, zoals beschreven in het tussen de staatssecretaris van OCW, het IPO en de VNG overeengekomen Koepelconvenant herstructurering openbaar bibliotheekwerk van 20 december 2001 en de bestuurlijke afspraken over de Aanvulling bij dit convenant van 16 juni 2004.
2. De openbare bibliotheek, gelet op punt 1, onderdeel gaat vormen van een basisbibliotheek en deel zal nemen aan het provinciale en landelijke bibliotheeknetwerk, zoals beschreven in het door de provincie met de gemeenten en anderen overeen te komen marsrouteplan 2005-2007.
3. De gemeente in aanmerking wil komen voor gelden die het Rijk in de periode 2005 tot en met 2007 en volgende voor de bibliotheek- en stelselvernieuwing ter beschikking stelt.
4. De gemeente op 1 december 2003, 32.131 inwoners had (CBS-cijfers).
5. Op de gemeentebegroting 2003 een bedrag tot een totaal van € 474.737,00 is opgenomen voor de bekostiging van de openbare bibliotheek, hetgeen gelijk staat aan een subsidie van € 12,23 per inwoner exclusief huisvestingskosten.
6. Dit in totaal gelijk of hoger is dan het zogeheten instapniveau van € 12,00 (gemeenten tussen 30.000 en 90.000 inwoners) per inwoner per jaar exclusief huisvestingskosten.
7. De bijlage (kopie productenbegroting 2003 beheersdeel) een getrouwe weergave van de gemeentelijke begrotingspost 2003 voor de openbare bibliotheek vormt.
8. De Raad in de jaren 2004 tot en met 2007 niet zodanige bezuinigingen op de openbare bibliotheek laat plaatsvinden dat een subsidie van € 12,00 (gemeenten tussen 30.000 en 90.000 inwoners) per inwoner per jaar exclusief huisvestingskosten niet meer wordt gerealiseerd;
9. De subsidie van de gemeente voor de openbare bibliotheek eind 2007 voldoet aan of hoger is dan het op de extra rijksmiddelen afgestemde richtlijnniveau.

Roden, 28 oktober 2004

De Raad van de gemeente Noordenveld,
voorzitter, griffier,

BEZOEKADRES

↑
Raadhuisstraat 1
9301 AA Roden

POSTADRES

↑
Postbus 109
9300 AC Roden

WEBSITE/E-MAIL

↑
www.gemeentenoordenveld.nl
postbus@gemeentenoordenveld.nl

TELEFOON/FAX

↑
T (050) 502 72 22
F (050) 501 86 27

Provincie Drenthe
t.a.v. Mevrouw W. Schutte
Postbus 122
9400 AC ASSEN

UW BRIEF VAN

ONDERWERP

ONS KENMERK

AANTAL BIJLAGEN

Raadsbesluit biebvernieuwing

U04.07772

1

UW KENMERK

BEHANDELD DOOR

VOOR INFO TOESTEL

RODEN

Mevrouw J.E. Kramer

453

30 november 2004

Geachte mevrouw Schutte,

In onze brief van 14 september jl. hebben wij u meegedeeld een collegevoorstel voor te bereiden om onze raad te verzoeken de "Verklaring hoogte subsidie openbare bibliotheek conform instap- en richtlijnniveau" te onderschrijven. Dit naar aanleiding van de ledenbrief van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten over de aanleiding en inhoud van de Aanvulling Koepelconvenant herstructurering openbaar bibliotheekwerk.

In navolging op dit convenant delen wij u mee dat onze raad 28 oktober 2004 conform heeft besloten. U treft het besluit als bijlage aan.

Mogelijkerwijs ten overvloede willen wij nogmaals het volgende onder uw aandacht brengen. In het bovengenoemde koepelconvenant wordt gesproken over overname van personele taken. Wij zijn, evenals mevrouw Van der Werf, regiodirecteur Provinciale Bibliotheekcentrale, van mening dat wij door de invulling van de taak van locatiemanager de personele taken al over hebben genomen. Wij zijn niet van plan voor deze taken nogmaals extra budget uit te trekken.

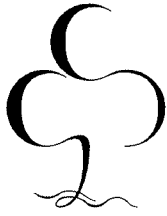
Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en Wethouders van de gemeente Noordenveld,
namens hen,

mevrouw drs. T. Peper,
hoofd Afdeling Welzijn, Onderwijs en Sport

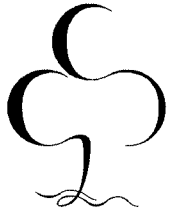
De raad van de gemeente Tynaarlo;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 4 november 2004;

gelet op artikel 189 Gemeentewet ;

verklaart dat:

1. hij de openbare bibliotheek binnen de gemeente wil laten deelnemen aan het proces van bibliotheek- en stelselvernieuwing, zoals beschreven in het tussen de staatssecretaris van OCW, het IPO en de VNG overeengekomen Koepelconvenant herstructurering openbaar bibliotheekwerk d.d. 20 december 2001 en de bestuurlijke afspraken over de Aanvulling bij dit convenant d.d. 16 juni 2004;
2. de openbare bibliotheek gelet op punt 1 onderdeel gaat vormen van een basisbibliotheek en deel zal nemen aan het provinciale en landelijke bibliotheeknetwerk, zoals beschreven in het door de provincie met de gemeenten e.a. overeen te komen marsrouteplan 2005-2007;
3. de gemeente in aanmerking wil komen voor de gelden die het Rijk in de periode 2005 tot en met 2007 e.v. voor de bibliotheek- en stelselvernieuwing ter beschikking stelt;
4. de gemeente op 1 januari 2003 32.051 inwoners had ;
5. op de gemeentebegroting 2003 een bedrag/bedragen tot een totaal van € 417.914,00 is/zijn opgenomen voor de bekostiging van de openbare bibliotheek, wat gelijk staat aan een subsidie van € 13,04 per inwoner exclusief huisvestingskosten;
6. dit totaal gelijk of hoger is dan het zogeheten instapniveau van € 11 (gemeenten onder 30.000 inwoners), € 12 (gemeenten tussen 30.000 en 90.000 inwoners) of € 15 (gemeenten boven 90.000 inwoners) per inwoner per jaar exclusief huisvestingskosten;
7. de bijlagen een getrouwe weergave van de gemeentelijke begrotingspost(en) 2003 voor de openbare bibliotheek vormt, en van de werkelijk verstrekte subsidie 2003 aan de bibliotheek;
8. hij in de jaren 2004 tot en met 2007 niet zodanige bezuinigingen op de openbare bibliotheek laat plaatsvinden dat een subsidie van € 11 (gemeenten onder 30.000 inwoners), € 12 (gemeenten tussen 30.000 en 90.000 inwoners) of € 15 (gemeenten boven 90.000 inwoners) per inwoner per jaar exclusief huisvestingskosten niet meer wordt gerealiseerd;

9. de subsidie van de gemeente voor de openbare bibliotheek eind 2007 voldoet aan of hoger is dan het op de extra rijksmiddelen afgestemde richtlijn niveau.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad,
gehouden op 7 december 2004,

de griffier,

de voorzitter,

F. Haisma

mr. H.W. Pannekoek

G. Koopman

0592 – 266 868

14 december 2004

Aan:
 Provincie Drenthe
 t.a.v. mevr. W. Schutte
 postbus 122
 9400 AC ASSEN

Vries,

Het bijgaande zenden wij u zonder begeleidend schrijven:

- op uw verzoek
- naar aanleiding van uw schrijven d.d.
- naar aanleiding van uw telefoongesprek d.d.
- volgens afspraak
- ter kennisneming
- voor uw gebruik
- met het verzoek contact op te nemen met
- retour met dank voor inzage
- vertrouwende dat met de toezending van bijgevoegd stuk aan uw verzoek is voldaan

_____

_____

_____

Behandelend ambtenaar: G. Koopman

Doorkiesnummer: 0592 – 266 868

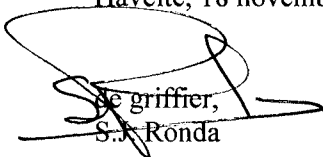
De raad van de gemeente Westerveld;

Gelet op artikel 189 Gemeentewet

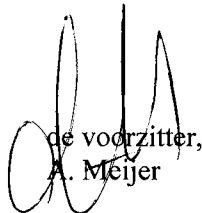
Verklaart dat:

1. hij de openbare bibliotheek binnen de gemeente wil laten deelnemen aan het proces van bibliotheek- en stelselvernieuwing, zoals beschreven in het tussen de staatssecretaris van OCW, het IPO en de VNG overeengekomen Koepelconvenant herstructurering openbaar bibliotheekwerk d.d. 20 december 2001 en de bestuurlijke afspraken over de Aanvulling bij dit convenant d.d. 16 juni 2004;
2. de openbare bibliotheek gelet op punt 1 onderdeel gaat vormen van een basisbibliotheek en deel zal nemen aan het provinciale en landelijk bibliotheeknetwerk, zoals beschreven in het door de provincie met de gemeente e.a. overeen te komen marsrouteplan 2005-2007;
3. de gemeente in aanmerking wil komen voor de gelden die het Rijk in de periode 2005 tot en met 2007 e.v. voor de bibliotheek- en stelselvernieuwing ter beschikking stelt;
4. de gemeente op 1 januari 2003 19.097 inwoners had;
5. op de gemeentebegroting 2003 een bedrag tot een totaal van € 320.867 is opgenomen voor de bekostiging van de openbare bibliotheek, hetgeen gelijk staat aan een subsidie van € 16,80 per inwoner exclusief huisvestingskosten;
6. dit totaal hoger is dan het zogenaamde instapniveau van € 11,- per inwoner per jaar exclusief huisvestingskosten;
7. de bijlage een getrouwe weergave van de gemeentelijke begrotingspost 2003 voor de bibliotheek vormt;
8. hij in de jaren 2004 tot en met 2007 niet zodanige bezuinigingen op de openbare bibliotheek laat plaatsvinden dat een subsidie van € 11,- per inwoner per jaar exclusief huisvestingskosten niet meer wordt gerealiseerd;
9. de subsidie van de gemeente voor de openbare bibliotheek eind 2007 voldoet aan het op de extra rijksmiddelen afgestemde richtlijnniveau.

Havelte, 18 november 2004

de griffier,
S.J. Ronda

de voorzitter,
A. Meijer

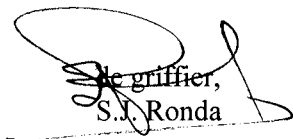
De raad van de gemeente Westerveld;

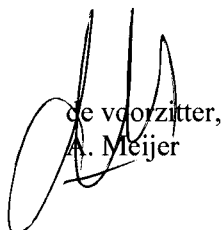
Gelet op artikel 189 Gemeentewet

Verklaart dat:

1. de gemeente op 1 december 2003 19.097 inwoners had;
2. hij de openbare bibliotheek binnen de gemeente financieel in staat wil stellen om vanaf 1 januari 2005 personeel en/of personele taken van de door de provincie gefinancierde provinciale bibliotheekcentrale over te nemen;
3. dit met name directie- en administratievoering betreft;
4. de gemeente in 2005 in aanmerking wil komen voor een compensatie door de provincie uit de "rijksregeling ad € 5,5 miljoen" van € 0,82 per onder punt 1 bedoelde inwoner;
5. hij de openbare bibliotheek binnen de gemeente wil laten deelnemen aan het proces van bibliotheek- en stelselvernieuwing, zoals beschreven in het tussen de staatssecretaris van OCW, het IPO en de VNG overeengekomen Koepelconvenant herstructurering openbaar bibliotheekwerk d.d. 20 december 2001 en de bestuurlijke afspraken over de Aanvulling bij dit convenant d.d. 16 juni 2004;
6. de openbare bibliotheek gelet op punt 5 onderdeel gaat vormen van een basisbibliotheek en deel zal nemen aan het provinciale en landelijke bibliotheeknetwerk, zoals beschreven in het door de provincie met de gemeenten e.a. overeen te komen marsrouteplan 2005-2007;
7. hij de gemeentelijke subsidie voor de openbare bibliotheek wil handhaven op minimaal het zogenaamde instapniveau van € 11,- per jaar per inwoner exclusief huisvestingskosten;
8. de subsidie van de gemeente voor de openbare bibliotheek eind 2007 voldoet of hoger is dan op het op de extra rijksmiddelen afgestemde richtlijn niveau;
9. hij gelet op de punten 7 en 8 naast deze verklaring inzake de € 5,5 miljoen regeling ook een verklaring "hoogte subsidie" ondertekent en bijvoegt.

Havelte, 18 november 2004

de griffier,
S.J. Ronda

de voorzitter,
A. Meijer

2004011611

Wendy

CW

Provincie Drenthe
Mevrouw W. Schutte
Postbus 122
9400 AC ASSEN

Datum
22 november 2004

Ons kenmerk

Uw brief/kenmerk

Onderwerp
verklaringen herstructurering
openbaar bibliotheekwerk

VERZONDEN 25 NOV. 2004

Geachte mevrouw Schutte,

Voor het proces van bibliotheekvernieuwing zijn extra financiën beschikbaar gesteld waarvoor ook de gemeente Westerveld in aanmerking wenst te komen. Hiertoe heeft de gemeenteraad een tweetal verklaringen opgesteld die zijn bijgevoegd.

Het betreft:

- de verklaring hoogte subsidie openbare bibliotheek conform instap- en richtlijn niveau
- verklaring subsidie 2005 openbare bibliotheek gelet op de bepalingen rond de rijksregeling ad € 5,5 miljoen voor gemeenten onder 30.000 inwoners.

Overigens gaan wij er vanuit dat deze intensiveringmiddelen geen extra verplichtingen voor de gemeentebegroting tot gevolg hebben.

Voor de eerstgenoemde verklaring is een kopie van de gemeentebegroting 2003 van de plaatselijke openbare bibliotheek toegevoegd.

Voor vragen over deze brief kunt u contact opnemen met Annet Klinkhamer. Haar telefoonnummer is (0521) 349 459 of via e-mail a.klinkhamer@gemeentewesterveld.nl.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders

J.P. Jorritsma
secretaris

A. Meljer
burgemeester

Bylage II

Verklaring hoogte subsidie openbare bibliotheek conform instap- en richtlijnniveau

De raad van de gemeente *De Wolden*

gelet op artikel 189 Gemeentewet

verklaart dat

1. hij de openbare bibliotheek binnen de gemeente wil laten deelnemen aan het proces van bibliotheek- en stelselvernieuwing, zoals beschreven in het tussen de staatssecretaris van OCW, het IPO en de VNG overeengekomen Koepelconvenant herstructurering openbaar bibliotheekwerk d.d. 20 december 2001 en de bestuurlijke afspraken over de Aanvulling bij dit convenant d.d. 16 juni 2004
2. de openbare bibliotheek gelet op punt 1 onderdeel gaat vormen van een basisbibliotheek en deel zal nemen aan het provinciale en landelijke bibliotheeknetwerk, zoals beschreven in het door de provincie met de gemeenten e.a. overeen te komen marsrouteplan 2005-2007
3. de gemeente in aanmerking wil komen voor de gelden die het Rijk in de periode 2005 tot en met 2007 e.v. voor de bibliotheek- en stelselvernieuwing ter beschikking stelt
4. de gemeente op 1 december 2003 *23.854* inwoners had (CBS-cijfers)
5. op de gemeentebegroting 2003 een bedrag/bedragen tot een totaal van € *361508* is/zijn opgenomen voor de bekostiging van de openbare bibliotheek, hetgeen gelijk staat aan een subsidie van € 15, ⁸/₁₆ per inwoner exclusief huisvestingskosten
6. dit totaal gelijk of hoger is dan het zogeheten instapniveau van € 11,- (gemeenten onder 30.000 inwoners), € 12,- (gemeenten tussen 30.000 en 90.000 inwoners) of € 15,- (gemeenten boven 90.000 inwoners) per inwoner per jaar exclusief huisvestingskosten
7. de bijlage een getrouwe weergave van de gemeentelijke begrotingspost(en) 2003 voor de openbare bibliotheek vormt
8. hij in de jaren 2004 tot en met 2007 niet zodanige bezuinigingen op de openbare bibliotheek laat plaatsvinden dat een subsidie van € 11,- (gemeenten onder 30.000 inwoners), € 12,- (gemeenten tussen 30.000 en 90.000 inwoners) of € 15,- (gemeenten boven 90.000 inwoners) per inwoner per jaar exclusief huisvestingskosten niet meer wordt gerealiseerd
9. de subsidie van de gemeente voor de openbare bibliotheek eind 2007 voldoet aan of hoger is dan het op de extra rijksmiddelen afgestemde richtlijnniveau

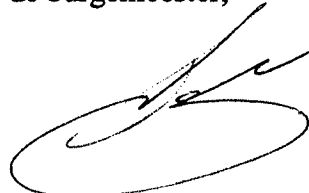
Plaats, *Zuidwolde*

Datum, *28-10-2004*

De gemeenteraad voornoemd

de burgemeester,

de griffier,

Toelichting

- Voorwaarde voor verklaring

De verklaring wordt afgegeven onder voorwaarde dat:

1. de gemeentebegrotingen 2003 tot en met 2007 zijn of worden goedgekeurd gelet op artikel 191 Gemeentewet door gedeputeerde staten
2. de extra rijksmiddelen voor bibliotheek- en stelselvernieuwing daadwerkelijk conform planning in 2005 tot en met 2007 ter beschikking komen
3. deze rijksmiddelen niet mogen worden besteed aan de in deze verklaring bedoelde hoogte van de gemeentelijke subsidie

- Heringedeelde gemeenten

Na 1 december 2003 heringedeelde gemeenten kunnen de situatie inzake het aantal inwoners en de subsidiehoogte van elk der afzonderlijke gemeenten in 2003 in de verklaring aangeven. Zij kunnen er ook voor kiezen om bij punt 5 de situatie na de herindeling, dus inzake het aantal inwoners en de subsidiehoogte voor het openbaar bibliotheekwerk op te nemen. Mede gelet op artikel 28 van de Wet algemene regels herindeling behoeven zij echter pas na twee jaar te voldoen aan de verplichtingen die gelden bij hun nieuwe grootte (bij in 2004 heringedeelde gemeenten geldt dit dus per 2006 en bij 2005 her in te delen gemeenten pas per 2007).

- Bepalen van subsidiehoogte

Onder de subsidie van de gemeente voor de openbare bibliotheek kan worden verstaan:

1. de bijdragen van de gemeente aan een lokale, regionale of gemeentelijke bibliotheek met een privaat- of publiekrechtelijke rechtsvorm
2. de middelen op de reguliere begroting van de gemeente voor openbaar bibliotheekwerk,; deze moeten door de gemeente zelf worden ingebracht (dus geen deelnemersbijdragen e.d.)
3. de door de gemeente verstrekte bijdragen voor de openbare bibliotheek in natura: deze mogen worden gekapitaliseerd
4. investeringen in jaarlijkse termijnen: aan te geven op basis van de wettelijk vastgestelde regels voor afschrijving.

- Aandeel van huisvesting

Er bestaan verschillende vormen van gemeentelijke subsidie. Drie belangrijke vormen zijn: subsidie in kostensoorten, exploitatiesubsidie en budgetsubsidie. Per subsidievorm moet door de gemeenteraad nader bezien worden hoe de gemeentelijke bijdrage in de huisvestingskosten van de subsidie afgetrokken c.q. met de subsidie verrekend kan worden, zodat het subsidiebedrag correct aan gedeputeerde staten opgegeven kan worden. Overigens blijkt uit onderzoek dat gemiddeld 20% van de gemeentelijke subsidie als bijdrage in de huisvesting c.q. de accommodatie te beschouwen is. Maar afwijkingen komen voor: met name bij gemeenten van wie de subsidie onder het instapniveau ligt. Daar is het aandeel van de huisvesting in de subsidie relatief hoog, omdat er veelal weinig subsidie ter beschikking is voor zaken als de collectie en professioneel personeel.

- Gemeentelijke begrotingsposten

De gemeentelijke begrotingsposten waarin de subsidie voor de openbare bibliotheek opgenomen kan worden zijn divers, zo blijkt uit onderzoek. Het betreft Hoofdstuk 5, Cultuur en Recreatie, product openbaar bibliotheekwerk, product overige recreatieve voorzieningen en/of een ander product. Het kan echter ook gaan om Hoofdstuk 6, Sociale voorzieningen en Maatschappelijke dienstverlening, product maatschappelijke begeleiding en advies bibliotheekwerk, product sociaal cultureel werk/jeugd en jongerenwerk en/of een ander product. Voorts komt ook voor Hoofdstuk 4, Onderwijs, met een nader in te vullen product. In enkele gevallen wordt zelfs nog een andere gemeentelijke begrotingspost gebruikt.

Bylage IV

Verklaring subsidie 2005 openbare bibliotheek gelet op de bepalingen rond de 'rijksregeling ad € 5,5 miljoen' voor gemeenten onder 30.000 inwoners

De raad van de gemeente *De Wolden*

gelet op artikel 189 Gemeentewet

verklaart dat

1. de gemeente op 1 december 2003 *23854* inwoners had (CBS cijfers)
2. hij de openbare bibliotheek binnen de gemeente financieel in staat wil stellen om vanaf 1 januari 2005 personeel en/of personele taken van de door de provincie gefinancierde provinciale bibliotheekcentrale over te nemen
3. dit met name directie- en administratievoering betreft
4. de gemeente in 2005 in aanmerking wil komen voor een compensatie door de provincie uit de 'rijksregeling ad € 5,5 miljoen' van € 0,82 per onder punt 1 bedoelde inwoner
5. hij de openbare bibliotheek binnen de gemeente wil laten deelnemen aan het proces van bibliotheek- en stelselvernieuwing, zoals beschreven in het tussen de staatssecretaris van OCW, het IPO en de VNG overeengekomen Koepelconvenant herstructurering openbaar bibliotheekwerk d.d. 20 december 2001 en de bestuurlijke afspraken over de Aanvulling bij dit convenant d.d. 16 juni 2004
6. de openbare bibliotheek gelet op punt 5 onderdeel gaat vormen van een basisbibliotheek en deel zal nemen aan het provinciale en landelijke bibliotheeknetwerk, zoals beschreven in het door de provincie met de gemeenten e.a. overeen te komen marsrouteplan 2005-2007
7. hij de gemeentelijke subsidie voor de openbare bibliotheek wil handhaven danwel binnen twee jaar wil verhogen gelet op het zogeheten instapniveau, hetgeen voor een gemeente tot 30.000 inwoners € 11,- per inwoner per jaar exclusief huisvestingskosten betreft
8. de subsidie van de gemeente voor de openbare bibliotheek eind 2007 voldoet of hoger is dan het op de extra rijksmiddelen afgestemde richtlijnniveau
9. hij gelet op de punten 7 en 8 naast deze verklaring inzake de € 5,5 miljoen regeling ook een verklaring 'hoogte subsidie' of een verklaring 'verhoging subsidie' ondertekent en bijvoegt

Plaats, *Zuidwolde*

Datum, *28-10-2004*

De gemeenteraad voornoemd

de burgemeester,

Toelichting

de griffier,

Voorwaarde voor verklaring

De verklaring wordt afgegeven onder voorwaarde dat:

1. de gemeentebegrotingen 2003 tot en met 2007 zijn of worden goedgekeurd gelet op artikel 191 Gemeentewet door gedeputeerde staten
2. de rijksmiddelen uit de € 5,5 miljoen regeling daadwerkelijk conform planning in 2005 tot en met 2007 ter beschikking blijven
3. deze rijksmiddelen niet mogen worden besteed om te voldoen aan de bepalingen in de verklaring 'hoogte subsidie' of de verklaring 'verhoging subsidie'

Onvoorziene omstandigheden

Het is de bedoeling om op basis van deze verklaring per 1 januari 2005 personeel of personele taken door de openbare bibliotheek van de provinciale bibliotheekcentrale in de sfeer van directie- en administratievoering over te laten nemen. Het kan echter gebeuren dat deze datum niet wordt gehaald door onvoorziene omstandigheden, met name de rechtspositie van de betrokken werknemers betreffende. In dat geval raden wij aan om als gemeente nader contact op te nemen met de provincie om te trachten samen een maatregel af te spreken. Het mag echter duidelijk zijn dat de compensatie van de provincie pas kan gaan plaatsvinden vanaf het moment dat er daadwerkelijk personeel of personele taken overgenomen worden en dat de € 0,82 per inwoner in dat geval naar rato moet worden aangepast.

Directie- en administratievoering

Bij de overheveling van het bibliotheekwerk naar de Welzijnswet in 1987 zijn de rijksmiddelen voor directie- en administratievoering bij openbare bibliotheken in gemeenten onder 30.000 inwoners niet naar deze gemeenten maar naar de provincies overgeheveld. Gelet op enerzijds de rijksbezuinigingen en anderzijds de indexering in de jaren erna zou dit bedrag thans ongeveer € 5,5 miljoen zijn. Voor de volledigheid dient daarbij vermeld te worden dat bij de overheveling van het bibliotheekwerk van de Welzijnswet naar de Wet op het specifiek cultuurbeleid in 1994 de verplichting voor de provincies om de directie- en administratievoering bij lokale openbare bibliotheken te bekostigen is vervallen.

Heringedeelde gemeenten

Na 1 december 2003 heringedeelde gemeenten kunnen de situatie inzake het aantal inwoners en de subsidiehoogte van elk der afzonderlijke gemeenten in 2003 in de verklaring aangeven. Mede gelet op artikel 28 van de Wet algemene regels herindeling behoeven zij echter pas na twee jaar te voldoen aan de verplichtingen die gelden bij hun nieuwe grootte (bij in 2004 heringedeelde gemeenten geldt dit dus per 2006 en bij 2005 her in te delen gemeenten pas per 2007).

Provinciehuis
Westerbrink 1
Assen

Postbus 122
9400 AC Assen

Telefoon
(0592) 36 55 55
Telefax
(0592) 36 57 77

Aan:
het college van burgemeester en
wethouders van Meppel
Postbus 501
7940 AM MEPPEL

Assen, 15 oktober 2004
Ons kenmerk 42/CW/A7/2004010084
Behandeld door mevrouw W. Schutte (0592) 36 56 10
Onderwerp: Bibliotheekvernieuwing

Geacht college,

Graag vragen wij nogmaals uw aandacht voor uw en onze rol dit najaar in het proces van bibliotheekvernieuwing in Drenthe. Door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), zijn in de Aanvulling op het koepelconvenant openbaar bibliotheekwerk afspraken gemaakt over wie wat moet doen, opdat de openbare bibliotheken in Nederland eind 2007 daadwerkelijk vernieuwd zijn. Ook is vastgelegd hoe om te gaan met de beschikbare extra rijksmiddelen. Het proces dat ervoor zorgt dat openbare bibliotheken zich verbreden, vraaggericht gaan werken, qua informatie- en communicatietechnologie voorloper zijn in de publieke sector en lokaal sterke, zichtbare basisbibliotheken worden, verdient nu een verdere lokale vertaling. Hiervoor is uw lokale deskundigheid en inzet essentieel.

Via de brief van de VNG gedateerd 10 augustus (SEZ/JOC/2004002342) en de stuurgroep bibliotheekvernieuwing Drenthe (waarvan alle portefeuillehouders bibliotheekwerk lid zijn) bent u reeds uitgebreid geïnformeerd over de aanvulling op het Koepelconvenant en de (financiële) mogelijkheden, consequenties en taken voor uw gemeente. Met deze brief willen wij u herinneren aan een aantal door u en ons te nemen stappen.

Marsrouteplan

Samen met u en de bibliotheken stellen wij dit najaar net als alle andere provincies op basis van de afspraken tussen OCW, IPO en VNG een marsrouteplan bibliotheekvernieuwing op. Dit is een beleidsdocument waarin wij willen vastleggen welke stappen ondernomen moeten worden om de bibliotheeksector in Drenthe verder te vernieuwen en hoe de beschikbare budgetten daarvoor zullen worden ingezet.

Het is een plan door en voor de gehele provincie, voor de vaststelling waarvan wij eindverantwoordelijk zijn.

Dit is op 9 september 2004 in de Stuurgroep Bibliotheekvernieuwing aan de orde geweest, evenals het te volgen traject. Het marsrouteplan wordt in oktober twee maal ambtelijk met u besproken. De bibliotheken worden ook bij de opstelling van het plan betrokken. Vervolgens staat het marsrouteplan op 12 november op de agenda van de stuurgroep. Deze kan dan een advies geven, dat wij zullen betrekken in onze definitieve besluitvorming over genoemd plan.

Extra middelen

In Drenthe bestaan tussen nu en 2008 extra impulsen voor bibliotheekwerk waarvan u gebruik kunt maken voor concrete vernieuwing van lokaal bibliotheekwerk.

- Er is voor 2004 € 100.000,-- van de provincie beschikbaar voor gemeentelijke initiatieven om samenwerking van bibliotheken en sociale, educatieve en welzijnsinstellingen te stimuleren (gericht op het op peil houden van het voorzieningenniveau). Dit bedrag is daarnaast ook bedoeld voor de ontwikkeling van nieuwe producten door en ten behoeve van het nieuwe Drents netwerk basisbibliotheken.
- Uit de 5,5 Miljoenregeling is in 2005 € 157.843,-- beschikbaar. Gemeenten met minder dan 30.000 inwoners kunnen hieruit aanspraak doen voor een bedrag van 0,82 per inwoner, voor de overdracht van personele taken van de Provinciale Bibliotheekcentrale naar de basisbibliotheek. De provincie mag 7% van het totaalbudget inzetten voor bestrijding van onkosten. Het bedrag dat dan over is, mag worden toegevoegd aan de vernieuwingsimpuls.
- Uit de Vernieuwingsimpuls bibliotheekwerk is voor Drenthe in 2005 € 94.678,-- beschikbaar, in 2007 oplopend tot € 641.607,--.

Aanvragen voor de € 100.000,-- van de provincie kunt u tot 1 november 2004 bij ons indienen.

Voorwaarde voor het doen van aanvragen uit de 5,5 Miljoenregeling en de vernieuwingsimpuls is dat u bij ons een verklaring van het zogeheten "instapniveau" en een gemeentelijke vernieuwingsagenda indient.

Gemeentelijke vernieuwingsagenda en instapniveau

Om de genoemde extra middelen doelmatig in te zetten is in de Aanvulling op het Koepelconvenant een taakverdeling afgesproken die voor gemeenten onder meer het volgende inhoudt.

- U stelt met de bibliotheek tussen 2004 en 2007 jaarlijks een zogeheten vernieuwingsagenda op die:
  - zowel de vernieuwing van traditionele taken als de taakverbreding bestrijkt. Bij deze verbreding leggen gemeenten verbindingen tussen het bibliotheekbeleid en andere beleidsterreinen en tussen de bij deze beleidsterreinen behorende infrastructuren;
  - keuzes aangeeft met betrekking tot de onderwerpen van inhoudelijke vernieuwing;
  - integraal onderdeel is van de marsrouteplannen van de provincie.

U kunt zelf een geschikte vorm kiezen voor deze vernieuwingsagenda, aansluitend op de manier waarop u gewend bent samen met uw bibliotheek ontwikkelingen in gang te zetten.

- U werkt samen met de bibliotheek toe naar het behalen van het gewenste dienstverleningsniveau conform de landelijke richtlijnen voor de kern van de basisbibliotheek en voor de aanvullende functies, en binnen de provincie gemaakte afspraken, een en ander in overeenstemming met de hoogte van de beschikbare middelen.
- Wanneer u bij de provincie een beroep wilt doen op de vernieuwingsimpuls of de 5,5 Miljoenregeling, stuurt u ons een schriftelijke "instapniveauverklaring" (model VNG) toe, waarin wordt toegezegd dat binnen twee jaar het instapniveau (minimumbedrag per inwoner uitgeven aan bibliotheekwerk, gerelateerd aan het aantal inwoners van uw gemeente, zie brief VNG) is of wordt bereikt en vernieuwing en maatschappelijke positionering naar het richtlijnniveau van 2007 zal plaatsvinden. Eerst hebt u een indicatieve verklaring ingediend, ondertekend door de portefeuillehouder. Voor 1 december dient u een definitieve verklaring toe te sturen, waarover door de raad is besloten.

Wij willen u er met nadruk op wijzen dat de consequenties van het niet behalen van het instapniveau zeer groot zijn. Dit is ook nadrukkelijk aangegeven in de reeds geciteerde VNG-brief van 10 augustus (pagina 9) en aan de orde geweest in de stuurgroepvergadering van 9 september. Kort gezegd komt het erop neer dat de bibliotheekvoorziening in uw gemeente hierdoor niet kan doorgroeien tot basisbibliotheek, geen onderdeel van het provinciaal netwerk kan blijven en niet door de branchevereniging VOB gecertificeerd is. Ook kunt u geen aanspraak maken op de extra middelen voor bibliotheekvernieuwing.

Wat verwachten wij op korte termijn van u?

- Wij hebben uit ambtelijk overleg met uw gemeente begrepen dat Meppel momenteel niet voldoet aan het instapniveau. Meppel is de enige Drentse gemeente waarvoor dit geldt. Wij hebben van u geen indicatieve verklaring verhoging subsidie openbare bibliotheek tot instap- en richtlijnniveau (bijlage brief VNG) ontvangen.

Wij willen daarom graag op korte termijn in bestuurlijk overleg met u van gedachten wisselen over hoe met deze situatie om te gaan.

Wij hopen gezien de relevantie van het openbaar bibliotheekwerk en de vergaande consequenties van harte, dat u wel mogelijkheden ziet om op termijn aan het instapniveau te gaan voldoen. Een definitieve verklaring, vastgesteld door de gemeenteraad, ontvangen wij dan graag van u voor 1 december.

Als u er voor kiest niet te willen voldoen aan het instapniveau, wilt u ons dan schriftelijk van dit besluit en de argumenten daarvoor op de hoogte brengen?

Wij realiseren ons dat het besluitvormingstraject voor u (en voor ons) om de gevraagde zaken bij ons in te dienen bijzonder kort is. Gezien de landelijke afspraken en de al getoonde inzet van u en van bibliotheken, vragen wij u hier zo pragmatisch mogelijk mee om te gaan.

Voor meer informatie over vorengenoemde aspecten van bibliotheekvernieuwing verwijzen wij u naar de onlangs verspreide nieuwsbrief van het Drents Netwerk Basisbibliotheken en de website en nieuwsflitsen van het Procesbureau Bibliotheekvernieuwing (www.bibliotheekvernieuwing.nl).

Tevens maken wij u er alvast op attent dat op 12 november a.s. 's middags de Drentse bibliotheekdag wordt georganiseerd in het provinciehuis.

Het nieuwe Drents Netwerk Basisbibliotheken zal hier op een inspirerende manier de eerste producten van de bibliotheekvernieuwing presenteren aan u en andere betrokkenen. Ook wordt op deze dag ingegaan op de relatie bibliotheek-gemeente. Als onderdeel van de middag vergadert ook de Stuurgroep Bibliotheekvernieuwing over het conceptmarsrouteplan. Voor beide bijeenkomsten ontvangt u een aparte uitnodiging.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten van Drenthe,
namens deze,

B. Deetman,
hoofd van de Productgroep Cultuur en Welzijn

jh/coll.w

Afschrift aan het Drents Netwerk Basisbibliotheken, p.a. Postbus 78, 9400 AB Assen

Provinciebui:
Westerbrink 1
Assen

Postbus 122
9400 AC Assen

Telefoon
(0592) 36 55 55
Telefax
(0592) 36 57 77

Aan:
het college van burgemeester
en wethouders van Coevorden
Postbus 2
7740 AA COEVORDEN

Assen, 15 oktober 2004
Ons kenmerk 42/CW/A9/2004010082
Behandeld door mevrouw W. Schutte (0592) 36 56 10
Onderwerp: Bibliotheekvernieuwing

Geacht college,

Graag vragen wij nogmaals uw aandacht voor uw en onze rol dit najaar in het proces van bibliotheekvernieuwing in Drenthe. Door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), zijn in de Aanvulling op het koepelconvenant openbaar bibliotheekwerk afspraken gemaakt over wie wat moet doen, opdat de openbare bibliotheken in Nederland eind 2007 daadwerkelijk vernieuwd zijn. Ook is vastgelegd hoe om te gaan met de beschikbare extra rijksmiddelen. Het proces dat ervoor zorgt dat openbare bibliotheken zich verbreden, vraaggerichter gaan werken, qua informatie- en communicatietechnologie voorloper zijn in de publieke sector en lokaal sterke, zichtbare basisbibliotheken worden, verdient nu een verdere lokale vertaling. Hiervoor is uw lokale deskundigheid en inzet essentieel.

Via de brief van de VNG gedateerd 10 augustus (SEZ/JOC/2004002342) en de stuurgroep bibliotheekvernieuwing Drenthe (waarvan alle portefeuillehouders bibliotheekwerk lid zijn) bent u reeds uitgebreid geïnformeerd over de aanvulling op het Koepelconvenant en de (financiële) mogelijkheden, consequenties en taken voor uw gemeente. Met deze brief willen wij u herinneren aan een aantal door u en ons te nemen stappen.

Marsrouteplan

Samen met u en de bibliotheken stellen wij dit najaar net als alle andere provincies op basis van de afspraken tussen OCW, IPO en VNG een marsrouteplan bibliotheekvernieuwing op. Dit is een beleidsdocument waarin wij willen vastleggen welke stappen ondernomen moeten worden om de bibliotheeksector in Drenthe verder te vernieuwen en hoe de beschikbare budgetten daarvoor zullen worden ingezet.

Het is een plan door en voor de gehele provincie, voor de vaststelling waarvan wij eindverantwoordelijk zijn.

Dit is op 9 september 2004 in de Stuurgroep Bibliotheekvernieuwing aan de orde geweest, evenals het te volgen traject. Het marsrouteplan wordt in oktober twee maal ambtelijk met u besproken. De bibliotheken worden ook bij de opstelling van het plan betrokken. Vervolgens staat het marsrouteplan op 12 november op de agenda van de stuurgroep. Deze kan dan een advies geven, dat wij zullen betrekken in onze definitieve besluitvorming over genoemd plan.

Extra middelen

In Drenthe bestaan tussen nu en 2008 extra impulsen voor bibliotheekwerk waarvan u gebruik kunt maken voor concrete vernieuwing van lokaal bibliotheekwerk.

- Er is voor 2004 € 100.000,-- van de provincie beschikbaar voor gemeentelijke initiatieven om samenwerking van bibliotheken en sociale, educatieve en welzijnsinstellingen te stimuleren (gericht op het op peil houden van het voorzieningsniveau). Dit bedrag is daarnaast ook bedoeld voor de ontwikkeling van nieuwe producten door en ten behoeve van het nieuwe Drents netwerk basisbibliotheken.
- Uit de 5,5 Miljoenregeling is in 2005 € 157.843,-- beschikbaar. Gemeenten met minder dan 30.000 inwoners kunnen hieruit aanspraak doen voor een bedrag van 0,82 per inwoner, voor de overdracht van personele taken van de Provinciale Bibliotheekcentrale naar de basisbibliotheek. De provincie mag 7% van het totaalbudget inzetten voor bestrijding van onkosten. Het bedrag dat dan over is, mag worden toegevoegd aan de vernieuwingsimpuls.
- Uit de Vernieuwingsimpuls bibliotheekwerk is voor Drenthe in 2005 € 94.678,-- beschikbaar, in 2007 oplopend tot € 641.607,--.

Aanvragen voor de € 100.000,-- van de provincie kunt u tot 1 november 2004 bij ons indienen.

Voorwaarde voor het doen van aanvragen uit de 5,5 Miljoenregeling en de vernieuwingsimpuls is dat u bij ons een verklaring van het zogeheten "instapniveau" en een gemeentelijke vernieuwingsagenda indient.

Gemeentelijke vernieuwingsagenda en instapniveau

Om de genoemde extra middelen doelmatig in te zetten is in de Aanvulling op het Koepelconvenant een taakverdeling afgesproken die voor gemeenten onder meer het volgende inhoudt.

- U stelt met de bibliotheek tussen 2004 en 2007 jaarlijks een zogeheten vernieuwingsagenda op die:
  - zowel de vernieuwing van traditionele taken als de taakverbreding bestrijkt. Bij deze verbreding leggen gemeenten verbanden tussen het bibliotheekbeleid en andere beleidsterreinen en tussen de bij deze beleidsterreinen behorende infrastructuur;
  - keuzes aangeeft met betrekking tot de onderwerpen van inhoudelijke vernieuwing;
  - integraal onderdeel is van de marsrouteplannen van de provincie.

U kunt zelf een geschikte vorm kiezen voor deze vernieuwingsagenda, aansluitend op de manier waarop u gewend bent samen met uw bibliotheek ontwikkelingen in gang te zetten.

- U werkt samen met de bibliotheek toe naar het behalen van het gewenste dienstverleningsniveau conform de landelijke richtlijnen voor de kern van de basisbibliotheek en voor de aanvullende functies, en binnen de provincie gemaakte afspraken, een en ander in overeenstemming met de hoogte van de beschikbare middelen.
- Wanneer u bij de provincie een beroep wilt doen op de vernieuwingsimpuls of de 5,5 Miljoenregeling, stuurt u ons een schriftelijke "instapniveauverklaring" (model VNG) toe, waarin wordt toegezegd dat binnen twee jaar het instapniveau (minimumbedrag per inwoner uitgeven aan bibliotheekwerk, gerelateerd aan het aantal inwoners van uw gemeente, zie brief VNG) is of wordt bereikt en vernieuwing en maatschappelijke positionering naar het richtlijnniveau van 2007 zal plaatsvinden. Eerst hebt u een indicatieve verklaring ingediend, ondertekend door de portefeuillehouder. Voor 1 december dient u een definitieve verklaring toe te sturen, waarover door de raad is besloten.

Wij willen u er met nadruk op wijzen dat de consequenties van het niet behalen van het instapniveau zeer groot zijn. Dit is ook nadrukkelijk aangegeven in de reeds geciteerde VNG-brief van 10 augustus (pagina 9) en aan de orde geweest in de stuurgroepvergadering van 9 september. Kort gezegd komt het erop neer dat de bibliotheekvoorziening in uw gemeente hierdoor niet kan doorgroeien tot basisbibliotheek, geen onderdeel van het provinciaal netwerk kan blijven en niet door de branchevereniging VOB gecertificeerd is. Ook kunt u geen aanspraak maken op de extra middelen voor bibliotheekvernieuwing.

Wat verwachten wij op korte termijn van u?

- Van uw gemeente hebben wij reeds een indicatieve verklaring van het instapniveau ontvangen, waarvoor dank.
  1. Wij ontvangen graag voor 1 december de door de gemeenteraad vastgestelde verklaring van het instapniveau.
  2. Vervolgens vragen wij u uw gemeentelijke bibliotheekbeleid voorzover vastgelegd op korte termijn aan ons toe te sturen.
  3. Daarnaast gaan wij ervan uit dat u conform de afspraken uit de aanvulling op het koepelconvenant in de jaren 2004 tot en met 2007 een jaarlijkse bibliotheekvernieuwingsagenda opstelt en deze (ambtelijk) inbrengt in de procedure voor de totstandkoming en uitvoering van het marsrouteplan.
  4. Vervolgens verwachten wij op basis van de vernieuwingsagenda aanvragen uit de vernieuwingsimpuls, individueel of gezamenlijk met andere gemeenten en bibliotheken.

Wij realiseren ons dat het besluitvormingstraject voor u (en voor ons) om de gevraagde zaken bij ons in te dienen bijzonder kort is. Gezien de landelijke afspraken en de al getoonde inzet van u en van bibliotheken, vragen wij u hier zo pragmatisch mogelijk mee om te gaan.

Voor meer informatie over vorengenoemde aspecten van bibliotheekvernieuwing verwijzen wij u naar de onlangs verspreide nieuwsbrief van het Drents Netwerk Basisbibliotheken en de website en nieuwsflitsen van het Procesbureau Bibliotheekvernieuwing (www.bibliotheekvernieuwing.nl).

Tevens maken wij u er alvast op attent dat op 12 november a.s. 's middags de Drentse bibliotheekdag wordt georganiseerd in het provinciehuis.

Het nieuwe Drents Netwerk Basisbibliotheken zal hier op een inspirerende manier de eerste producten van de bibliotheekvernieuwing presenteren aan u en andere betrokkenen. Ook wordt op deze dag ingegaan op de relatie bibliotheek-gemeente. Als onderdeel van de middag vergadert ook de Stuurgroep Bibliotheekvernieuwing over het conceptmarsrouteplan. Voor beide bijeenkomsten ontvangt u een aparte uitnodiging.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten van Drenthe,
namens deze,

B. Deetman,
hoofd van de Productgroep Cultuur en Welzijn

jh/coll.vv

Afschrift aan het Drents Netwerk Basisbibliotheken, p.a. Postbus 78, 9400 AB Assen

X Nr.	Naam	Adres	Huis- nr.	Postcode	Woonplaats	Aanhef
3d.	het college van burgemeester en wethouders van Coevorden	Postbus	2	7740 AA	COEVORDEN	Geacht college,
3e.	het college van burgemeester en wethouders van Emmen	Postbus	30001	7800 RA	EMMEN	Geacht college,
3h.	het college van burgemeester en wethouders van Midden-Drenthe	Postbus	24	9410 AA	BEILEN	Geacht college,
3i.	het college van burgemeester en wethouders van Noordenveld	Postbus	109	9300 AC	RODEN	Geacht college,
3l.	het college van burgemeester en wethouders van Tynaarlo	Postbus	5	9480 AA	VRIES	Geacht college,

jh.coll.F:\PRODUCT\FG\CTB\USERS\Johannah\adressen\42-cw-a9.doc

Provinciehuys
Westerbrink 1
Assen

Postbus 122
9400 AC Assen

Telefoon
(0592) 36 55 55
Telefax
(0592) 36 57 77

Aan:
het college van burgemeester
en wethouders van Borger-Odoorn
Postbus 3
7875 ZG EXLOO

Assen, 15 oktober 2004
Ons kenmerk 42/CW/A8/2004010083
Behandeld door mevrouw W. Schutte (0592) 36 56 10
Onderwerp: Bibliotheekvernieuwing

Geacht college,

Graag vragen wij nogmaals uw aandacht voor uw en onze rol dit najaar in het proces van bibliotheekvernieuwing in Drenthe. Door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), zijn in de Aanvulling op het koepelconvenant openbaar bibliotheekwerk afspraken gemaakt over wie wat moet doen, opdat de openbare bibliotheken in Nederland eind 2007 daadwerkelijk vernieuwd zijn. Ook is vastgelegd hoe om te gaan met de beschikbare extra rijksmiddelen. Het proces dat ervoor zorgt dat openbare bibliotheken zich verbreden, vraaggerichter gaan werken, qua informatie- en communicatietechnologie voorloper zijn in de publieke sector en lokaal sterke, zichtbare basisbibliotheken worden, verdient nu een verdere lokale vertaling. Hiervoor is uw lokale deskundigheid en inzet essentieel.

Via de brief van de VNG gedateerd 10 augustus (SEZ/JOC/2004002342) en de stuurgroep bibliotheekvernieuwing Drenthe (waarvan alle portefeuillehouders bibliotheekwerk lid zijn) bent u reeds uitgebreid geïnformeerd over de aanvulling op het Koepelconvenant en de (financiële) mogelijkheden, consequenties en taken voor uw gemeente. Met deze brief willen wij u herinneren aan een aantal door u en ons te nemen stappen.

Marsrouteplan

Samen met u en de bibliotheken stellen wij dit najaar net als alle andere provincies op basis van de afspraken tussen OCW, IPO en VNG een marsrouteplan bibliotheekvernieuwing op. Dit is een beleidsdocument waarin wij willen vastleggen welke stappen ondernomen moeten worden om de bibliotheeksector in Drenthe verder te vernieuwen en hoe de beschikbare budgetten daarvoor zullen worden ingezet.

Het is een plan door en voor de gehele provincie, voor de vaststelling waarvan wij eindverantwoordelijk zijn.

Dit is op 9 september 2004 in de Stuurgroep Bibliotheekvernieuwing aan de orde geweest, evenals het te volgen traject. Het marsrouteplan wordt in oktober twee maal ambtelijk met u besproken. De bibliotheken worden ook bij de opstelling van het plan betrokken. Vervolgens staat het marsrouteplan op 12 november op de agenda van de stuurgroep. Deze kan dan een advies geven, dat wij zullen betrekken in onze definitieve besluitvorming over genoemd plan.

Extra middelen

In Drenthe bestaan tussen nu en 2008 extra impulsen voor bibliotheekwerk waarvan u gebruik kunt maken voor concrete vernieuwing van lokaal bibliotheekwerk.

- Er is voor 2004 € 100.000,-- van de provincie beschikbaar voor gemeentelijke initiatieven om samenwerking van bibliotheken en sociale, educatieve en welzijnsinstellingen te stimuleren (gericht op het op peil houden van het voorzieningenniveau). Dit bedrag is daarnaast ook bedoeld voor de ontwikkeling van nieuwe producten door en ten behoeve van het nieuwe Drents netwerk basisbibliotheken.
- Uit de 5,5 Miljoenregeling is in 2005 € 157.843,-- beschikbaar. Gemeenten met minder dan 30.000 inwoners kunnen hieruit aanspraak doen voor een bedrag van 0,82 per inwoner, voor de overdracht van personele taken van de Provinciale Bibliotheekcentrale naar de basisbibliotheek. De provincie mag 7% van het totaalbudget inzetten voor bestrijding van onkosten. Het bedrag dat dan over is, mag worden toegevoegd aan de vernieuwingsimpuls.
- Uit de Vernieuwingsimpuls bibliotheekwerk is voor Drenthe in 2005 € 94.678,-- beschikbaar, in 2007 oplopend tot € 641.607,--.

Aanvragen voor de € 100.000,-- van de provincie kunt u tot 1 november 2004 bij ons indienen.

Voorwaarde voor het doen van aanvragen uit de 5,5 Miljoenregeling en de vernieuwingsimpuls is dat u bij ons een verklaring van het zogeheten "instapniveau" en een gemeentelijke vernieuwingsagenda indient.

Gemeentelijke vernieuwingsagenda en instapniveau

Om de genoemde extra middelen doelmatig in te zetten is in de Aanvulling op het Koepelconvenant een taakverdeling afgesproken die voor gemeenten onder meer het volgende inhoudt.

- U stelt met de bibliotheek tussen 2004 en 2007 jaarlijks een zogeheten vernieuwingsagenda op die:
  - zowel de vernieuwing van traditionele taken als de taakverbreding bestrijkt. Bij deze verbreding leggen gemeenten verbanden tussen het bibliotheekbeleid en andere beleidsterreinen en tussen de bij deze beleidsterreinen behorende infrastructuren;
  - keuzes aangeeft met betrekking tot de onderwerpen van inhoudelijke vernieuwing;
  - integraal onderdeel is van de marsrouteplannen van de provincie.

U kunt zelf een geschikte vorm kiezen voor deze vernieuwingsagenda, aansluitend op de manier waarop u gewend bent samen met uw bibliotheek ontwikkelingen in gang te zetten.

- U werkt samen met de bibliotheek toe naar het behalen van het gewenste dienstverleningsniveau conform de landelijke richtlijnen voor de kern van de basisbibliotheek en voor de aanvullende functies, en binnen de provincie gemaakte afspraken, een en ander in overeenstemming met de hoogte van de beschikbare middelen.
- Wanneer u bij de provincie een beroep wilt doen op de vernieuwingsimpuls of de 5,5 Miljoenregeling, stuurt u ons een schriftelijke "instapniveauverklaring" (model VNG) toe, waarin wordt toegezegd dat binnen twee jaar het instapniveau (minimumbedrag per inwoner uitgeven aan bibliotheekwerk, gerelateerd aan het aantal inwoners van uw gemeente, zie brief VNG) is of wordt bereikt en vernieuwing en maatschappelijke positionering naar het richtlijnenniveau van 2007 zal plaatsvinden. Eerst hebt u een indicatieve verklaring ingediend, ondertekend door de portefeuillehouder. Voor 1 december dient u een definitieve verklaring toe te sturen, waarover door de raad is besloten.

Wij willen u er met nadruk op wijzen dat de consequenties van het niet behalen van het instapniveau zeer groot zijn. Dit is ook nadrukkelijk aangegeven in de reeds geciiteerde VNG-brief van 10 augustus (pagina 9) en aan de orde geweest in de stuurgroepvergadering van 9 september. Kort gezegd komt het erop neer dat de bibliotheekvoorziening in uw gemeente hierdoor niet kan doorgroeien tot basisbibliotheek, geen onderdeel van het provinciaal netwerk kan blijven en niet door de branchevereniging VOB gecertificeerd is. Ook kunt u geen aanspraak maken op de extra middelen voor bibliotheekvernieuwing.

Wat verwachten wij op korte termijn van u?

- Van uw gemeente hebben wij reeds een indicatieve verklaring van het instapniveau en een verzoek om compensatie voor overdracht van taken voor 0,82 per inwoner in het kader van de 5,5 Miljoenregeling ontvangen, waarvoor dank.
  1. Wij ontvangen graag voor 1 december de door de gemeenteraad vastgestelde verklaring van het instapniveau en het verzoek om compensatie in het kader van de 5,5 Miljoenregeling.
  2. Vervolgens vragen wij u uw gemeentelijke bibliotheekbeleid voorzover vastgelegd op korte termijn aan ons toe te sturen.
  3. Daarnaast gaan wij ervan uit dat u conform de afspraken uit de aanvulling op het koepelconvenant in de jaren 2004 tot en met 2007 een jaarlijkse bibliotheekvernieuwingsagenda opstelt en deze (ambtelijk) inbrengt in de procedure voor de totstandkoming van het marsrouteplan.
  4. Vervolgens verwachten wij op basis van de vernieuwingsagenda aanvragen uit de vernieuwingsimpuls en de 5,5 Miljoenregeling, individueel of gezamenlijk met andere gemeenten en bibliotheken.

Wij realiseren ons dat het besluitvormingstraject voor u (en voor ons) om de gevraagde zaken bij ons in te dienen bijzonder kort is. Gezien de landelijke afspraken en de al getoonde inzet van u en van bibliotheken, vragen wij u hier zo pragmatisch mogelijk mee om te gaan.

Voor meer informatie over vorengenoemde aspecten van bibliotheekvernieuwing verwijzen wij u naar de onlangs verspreide nieuwsbrief van het Drents Netwerk Basisbibliotheken en de website en nieuwsflitsen van het Procesbureau Bibliotheekvernieuwing (www.bibliotheekvernieuwing.nl).

Tevens maken wij u er alvast op attent dat op 12 november a.s. 's middags de Drentse bibliotheekdag wordt georganiseerd in het provinciehuis. Het nieuwe Drents Netwerk Basisbibliotheken zal hier op een inspirerende manier de eerste producten van de bibliotheekvernieuwing presenteren aan u en andere betrokkenen. Ook wordt op deze dag ingegaan op de relatie bibliotheek-gemeente. Als onderdeel van de middag vergadert ook de Stuurgroep Bibliotheekvernieuwing over het conceptmarsrouteplan. Voor beide bijeenkomsten ontvangt u een aparte uitnodiging.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten van Drenthe,
namens deze,

B. Deetman,
hoofd van de Productgroep Cultuur en Welzijn

jh/coll.ww

Afschrift aan het Drents Netwerk Basisbibliotheken, p.a. Postbus 78, 9400 AB Assen

X Nr.	Naam	Adres	Huis- nr.	Postcode	Woonplaats	Aanhef
x	3a. het college van burgemeester en wethouders van Aa en Hunze	Postbus	93	9460 AB	GIETEN	Geacht college,
	3c. het college van burgemeester en wethouders van Borger-Odoorn	Postbus	3	7875 ZG	EXLOO	Geacht college,
	3j. het college van burgemeester en wethouders van Westerveld	Postbus	50	7970 AB	HAVELTE	Geacht college,
	3k. het college van burgemeester en wethouders van De Wolden	Postbus	20	7920 AA	ZUIDWOLDE	Geacht college,

jh/coll.F:\PRODUCT\FG\CTBIUSERS\Johannahadressen\42-cw-a8.doc 64

Provinciebuis
Westerbrink 1
Assen

Postbus 122
9400 AC Assen

Telefoon
(0592) 36 55 55
Telefax
(0592) 36 57 77

Aan:
het college van burgemeester en
wethouders van Assen
Postbus 30018
9400 RA ASSEN

Assen, 15 oktober 2004
Ons kenmerk 42/CW/A6/2004010085
Behandeld door mevrouw W. Schutte (0592) 36 56 10
Onderwerp: Bibliotheekvernieuwing

Geacht college,

Graag vragen wij nogmaals uw aandacht voor uw en onze rol dit najaar in het proces van bibliotheekvernieuwing in Drenthe. Door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), zijn in de Aanvulling op het koepelconvenant openbaar bibliotheekwerk afspraken gemaakt over wie wat moet doen, opdat de openbare bibliotheken in Nederland eind 2007 daadwerkelijk vernieuwd zijn. Ook is vastgelegd hoe om te gaan met de beschikbare extra rijksmiddelen. Het proces dat ervoor zorgt dat openbare bibliotheken zich verbreden, vraaggerichter gaan werken, qua informatie- en communicatietechnologie voorloper zijn in de publieke sector en lokaal sterke, zichtbare basisbibliotheken worden, verdient nu een verdere lokale vertaling. Hiervoor is uw lokale deskundigheid en inzet essentieel.

Via de brief van de VNG gedateerd 10 augustus (SEZ/JOC/2004002342) en de stuurgroep bibliotheekvernieuwing Drenthe (waarvan alle portefeuillehouders bibliotheekwerk lid zijn) bent u reeds uitgebreid geïnformeerd over de aanvulling op het Koepelconvenant en de (financiële) mogelijkheden, consequenties en taken voor uw gemeente. Met deze brief willen wij u herinneren aan een aantal door u en ons te nemen stappen.

Marsrouteplan

Samen met u en de bibliotheken stellen wij dit najaar net als alle andere provincies op basis van de afspraken tussen OCW, IPO en VNG een marsrouteplan bibliotheekvernieuwing op. Dit is een beleidsdocument waarin wij willen vastleggen welke stappen ondernomen moeten worden om de bibliotheeksector in Drenthe verder te vernieuwen en hoe de beschikbare budgetten daarvoor zullen worden ingezet.

Het is een plan door en voor de gehele provincie, voor de vaststelling waarvan wij eindverantwoordelijk zijn.

Dit is op 9 september 2004 in de Stuurgroep Bibliotheekvernieuwing aan de orde geweest, evenals het te volgen traject. Het marsrouteplan wordt in oktober twee maal ambtelijk met u besproken. De bibliotheken worden ook bij de opstelling van het plan betrokken. Vervolgens staat het marsrouteplan op 12 november op de agenda van de stuurgroep. Deze kan dan een advies geven, dat wij zullen betrekken in onze definitieve besluitvorming over genoemd plan.

Extra middelen

In Drenthe bestaan tussen nu en 2008 extra impulsen voor bibliotheekwerk waarvan u gebruik kunt maken voor concrete vernieuwing van lokaal bibliotheekwerk.

- Er is voor 2004 € 100.000,-- van de provincie beschikbaar voor gemeentelijke initiatieven om samenwerking van bibliotheken en sociale, educatieve en welzijnsinstellingen te stimuleren (gericht op het op peil houden van het voorzieningenniveau). Dit bedrag is daarnaast ook bedoeld voor de ontwikkeling van nieuwe producten door en ten behoeve van het nieuwe Drents netwerk basisbibliotheken.
- Uit de 5,5 Miljoenregeling is in 2005 € 157.843,-- beschikbaar. Gemeenten met minder dan 30.000 inwoners kunnen hieruit aanspraak doen voor een bedrag van 0,82 per inwoner, voor de overdracht van personele taken van de Provinciale Bibliotheekcentrale naar de basisbibliotheek. De provincie mag 7% van het totaalbudget inzetten voor bestrijding van onkosten. Het bedrag dat dan over is, mag worden toegevoegd aan de vernieuwingsimpuls.
- Uit de Vernieuwingsimpuls bibliotheekwerk is voor Drenthe in 2005 € 94.678,-- beschikbaar, in 2007 oplopend tot € 641.607,--.

Aanvragen voor de € 100.000,-- van de provincie kunt u tot 1 november 2004 bij ons indienen.

Voorwaarde voor het doen van aanvragen uit de 5,5 Miljoenregeling en de vernieuwingsimpuls is dat u bij ons een verklaring van het zogeheten "instapniveau" en een gemeentelijke vernieuwingsagenda indient.

Gemeentelijke vernieuwingsagenda en instapniveau

Om de genoemde extra middelen doelmatig in te zetten is in de Aanvulling op het Koepelconvenant een taakverdeling afgesproken die voor gemeenten onder meer het volgende inhoudt.

- U stelt met de bibliotheek tussen 2004 en 2007 jaarlijks een zogeheten vernieuwingsagenda op die:
  - zowel de vernieuwing van traditionele taken als de taakverbreding bestrijkt. Bij deze verbreding leggen gemeenten verbanden tussen het bibliotheekbeleid en andere beleidsterreinen en tussen de bij deze beleidsterreinen behorende infrastructuren;
  - keuzes aangeeft met betrekking tot de onderwerpen van inhoudelijke vernieuwing;
  - integraal onderdeel is van de marsrouteplannen van de provincie.

U kunt zelf een geschikte vorm kiezen voor deze vernieuwingsagenda, aansluitend op de manier waarop u gewend bent samen met uw bibliotheek ontwikkelingen in gang te zetten.

- U werkt samen met de bibliotheek toe naar het behalen van het gewenste dienstverleningsniveau conform de landelijke richtlijnen voor de kern van de basisbibliotheek en voor de aanvullende functies, en binnen de provincie gemaakte afspraken, een en ander in overeenstemming met de hoogte van de beschikbare middelen.
- Wanneer u bij de provincie een beroep wilt doen op de vernieuwingsimpuls of de 5,5 Miljoenregeling, stuurt u ons een schriftelijke "instapniveauverklaring" (model VNG) toe, waarin wordt toegezegd dat binnen twee jaar het instapniveau (minimumbedrag per inwoner uitgeven aan bibliotheekwerk, gerelateerd aan het aantal inwoners van uw gemeente, zie brief VNG) is of wordt bereikt en vernieuwing en maatschappelijke positionering naar het richtlijnenniveau van 2007 zal plaatsvinden. Eerst hebt u een indicatieve verklaring ingediend, ondertekend door de portefeuillehouder. Voor 1 december dient u een definitieve verklaring toe te sturen, waarover door de raad is besloten.

Wij willen u er met nadruk op wijzen dat de consequenties van het niet behalen van het instapniveau zeer groot zijn. Dit is ook nadrukkelijk aangegeven in de reeds geciteerde VNG-brief van 10 augustus (pagina 9) en aan de orde geweest in de stuurgroepvergadering van 9 september. Kort gezegd komt het erop neer dat de bibliotheekvoorziening in uw gemeente hierdoor niet kan doorgroeien tot basisbibliotheek, geen onderdeel van het provinciaal netwerk kan blijven en niet door de branchevereniging VOB gecertificeerd is. Ook kunt u geen aanspraak maken op de extra middelen voor bibliotheekvernieuwing.

Wat verwachten wij op korte termijn van u?

- Van uw gemeente hebben wij nog geen indicatieve verklaring van het instapniveau ontvangen. Wij gaan er, gezien de relevantie van het openbaar bibliotheekwerk en de vergaande consequenties van uit, dat u dit op korte termijn alsnog doet. Het is ook mogelijk, dat deze brief de uwe aan ons kruist.
  1. Wij ontvangen graag voor 1 december de door de gemeenteraad vastgestelde verklaring van het instapniveau en het verzoek om compensatie in het kader van de 5,5 Miljoenregeling.
  2. Vervolgens vragen wij u uw gemeentelijk bibliotheekbeleid, voorzover vastgelegd, op korte termijn aan ons toe te sturen.
  3. Daarnaast gaan wij ervan uit dat u conform de afspraken uit de aanvulling op het koepelconvenant in de jaren 2004 tot en met 2007 een jaarlijkse bibliotheekvernieuwingsagenda opstelt en deze (ambtelijk) inbrengt in de procedure voor de totstandkoming van het marsrouteplan.
  4. Vervolgens verwachten wij op basis van de vernieuwingsagenda aanvragen uit de vernieuwingsimpuls en de 5,5 Miljoenregeling, individueel of gezamenlijk met andere gemeenten en bibliotheken.

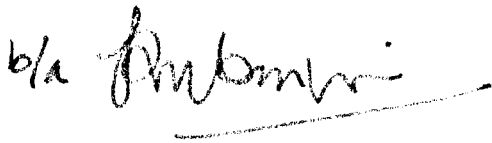
Wij realiseren ons dat het besluitvormingstraject voor u (en voor ons) om de gevraagde zaken bij ons in te dienen bijzonder kort is. Gezien de landelijke afspraken en de al getoonde inzet van u en van bibliotheken, vragen wij u hier zo pragmatisch mogelijk mee om te gaan.

Voor meer informatie over vorengenoemde aspecten van bibliotheekvernieuwing verwijzen wij u naar de onlangs verspreide nieuwsbrief van het Drents Netwerk Basisbibliotheken en de website en nieuwsflitsen van het Procesbureau Bibliotheekvernieuwing (www.bibliotheekvernieuwing.nl).

Tevens maken wij u er alvast op attent dat op 12 november a.s. 's middags de Drentse bibliotheekdag wordt georganiseerd in het provinciehuis. Het nieuwe Drents Netwerk Basisbibliotheken zal hier op een inspirerende manier de eerste producten van de bibliotheekvernieuwing presenteren aan u en andere betrokkenen. Ook wordt op deze dag ingegaan op de relatie bibliotheek-gemeente. Als onderdeel van de middag vergadert ook de Stuurgroep Bibliotheekvernieuwing over het conceptmarsrouteplan. Voor beide bijeenkomsten ontvangt u een aparte uitnodiging.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten van Drenthe,
namens deze,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'B. Deetman', with a horizontal line underneath it.

B. Deetman,
hoofd van de Productgroep Cultuur en Welzijn

jh/coll:z

Afschrift aan het Drents Netwerk Basisbibliotheken, p.a. Postbus 78, 9400 AB Assen

Provinciehuys
Westerbrink 1
Assen

Postbus 122
9400 AC Assen

Telefoon
(0592) 36 55 55
Telefax
(0592) 36 57 77

Aan:
het college van burgemeester en
wethouders van Hoogeveen
Postbus 20000
7900 PA HOOGEVEEN

Assen, 15 oktober 2004
Ons kenmerk 42/CW/A6/2004010085
Behandeld door mevrouw W. Schutte (0592) 36 56 10
Onderwerp: Bibliotheekvernieuwing

Geacht college,

Graag vragen wij nogmaals uw aandacht voor uw en onze rol dit najaar in het proces van bibliotheekvernieuwing in Drenthe. Door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), zijn in de Aanvulling op het koepelconvenant openbaar bibliotheekwerk afspraken gemaakt over wie wat moet doen, opdat de openbare bibliotheken in Nederland eind 2007 daadwerkelijk vernieuwd zijn. Ook is vastgelegd hoe om te gaan met de beschikbare extra rijksmiddelen. Het proces dat ervoor zorgt dat openbare bibliotheken zich verbreden, vraaggerichter gaan werken, qua informatie- en communicatietechnologie voorloper zijn in de publieke sector en lokaal sterke, zichtbare basisbibliotheken worden, verdient nu een verdere lokale vertaling. Hiervoor is uw lokale deskundigheid en inzet essentieel. Via de brief van de VNG gedateerd 10 augustus (SEZ/JOC/2004002342) en de stuurgroep bibliotheekvernieuwing Drenthe (waarvan alle portefeuillehouders bibliotheekwerk lid zijn) bent u reeds uitgebreid geïnformeerd over de aanvulling op het Koepelconvenant en de (financiële) mogelijkheden, consequenties en taken voor uw gemeente. Met deze brief willen wij u herinneren aan een aantal door u en ons te nemen stappen.

Marsrouteplan

Samen met u en de bibliotheken stellen wij dit najaar net als alle andere provincies op basis van de afspraken tussen OCW, IPO en VNG een marsrouteplan bibliotheekvernieuwing op. Dit is een beleidsdocument waarin wij willen vastleggen welke stappen ondernomen moeten worden om de bibliotheeksector in Drenthe verder te vernieuwen en hoe de beschikbare budgetten daarvoor zullen worden ingezet.

Het is een plan door en voor de gehele provincie, voor de vaststelling waarvan wij eindverantwoordelijk zijn.

Dit is op 9 september 2004 in de Stuurgroep Bibliotheekvernieuwing aan de orde geweest, evenals het te volgen traject. Het marsrouteplan wordt in oktober twee maal ambtelijk met u besproken. De bibliotheken worden ook bij de opstelling van het plan betrokken. Vervolgens staat het marsrouteplan op 12 november op de agenda van de stuurgroep. Deze kan dan een advies geven, dat wij zullen betrekken in onze definitieve besluitvorming over genoemd plan.

Extra middelen

In Drenthe bestaan tussen nu en 2008 extra impulsen voor bibliotheekwerk waarvan u gebruik kunt maken voor concrete vernieuwing van lokaal bibliotheekwerk.

- Er is voor 2004 € 100.000,-- van de provincie beschikbaar voor gemeentelijke initiatieven om samenwerking van bibliotheken en sociale, educatieve en welzijnsinstellingen te stimuleren (gericht op het op peil houden van het voorzieningenniveau). Dit bedrag is daarnaast ook bedoeld voor de ontwikkeling van nieuwe producten door en ten behoeve van het nieuwe Drents netwerk basisbibliotheken.
- Uit de 5,5 Miljoenregeling is in 2005 € 157.843,-- beschikbaar. Gemeenten met minder dan 30.000 inwoners kunnen hieruit aanspraak doen voor een bedrag van 0,82 per inwoner, voor de overdracht van personele taken van de Provinciale Bibliotheekcentrale naar de basisbibliotheek. De provincie mag 7% van het totaalbudget inzetten voor bestrijding van onkosten. Het bedrag dat dan over is, mag worden toegevoegd aan de vernieuwingsimpuls.
- Uit de Vernieuwingsimpuls bibliotheekwerk is voor Drenthe in 2005 € 94.678,-- beschikbaar, in 2007 oplopend tot € 641.607,--.

Aanvragen voor de € 100.000,-- van de provincie kunt u tot 1 november 2004 bij ons indienen.

Voorwaarde voor het doen van aanvragen uit de 5,5 Miljoenregeling en de vernieuwingsimpuls is dat u bij ons een verklaring van het zogeheten "instapniveau" en een gemeentelijke vernieuwingsagenda indient.

Gemeentelijke vernieuwingsagenda en instapniveau

Om de genoemde extra middelen doelmatig in te zetten is in de Aanvulling op het Koepelconvenant een taakverdeling afgesproken die voor gemeenten onder meer het volgende inhoudt.

- U stelt met de bibliotheek tussen 2004 en 2007 jaarlijks een zogeheten vernieuwingsagenda op die:
  - zowel de vernieuwing van traditionele taken als de taakverbreding bestrijkt. Bij deze verbreding leggen gemeenten verbanden tussen het bibliotheekbeleid en andere beleidsterreinen en tussen de bij deze beleidsterreinen behorende infrastructuren;
  - keuzes aangeeft met betrekking tot de onderwerpen van inhoudelijke vernieuwing;
  - integraal onderdeel is van de marsrouteplannen van de provincie.

U kunt zelf een geschikte vorm kiezen voor deze vernieuwingsagenda, aansluitend op de manier waarop u gewend bent samen met uw bibliotheek ontwikkelingen in gang te zetten.

- U werkt samen met de bibliotheek toe naar het behalen van het gewenste dienstverleningsniveau conform de landelijke richtlijnen voor de kern van de basisbibliotheek en voor de aanvullende functies, en binnen de provincie gemaakte afspraken, een en ander in overeenstemming met de hoogte van de beschikbare middelen.
- Wanneer u bij de provincie een beroep wilt doen op de vernieuwingsimpuls of de 5,5 Miljoenregeling, stuurt u ons een schriftelijke "instapniveauverklaring" (model VNG) toe, waarin wordt toegezegd dat binnen twee jaar het instapniveau (minimumbedrag per inwoner uitgeven aan bibliotheekwerk, gerelateerd aan het aantal inwoners van uw gemeente, zie brief VNG) is of wordt bereikt en vernieuwing en maatschappelijke positionering naar het richtlijnniveau van 2007 zal plaatsvinden. Eerst hebt u een indicatieve verklaring ingediend, ondertekend door de portefeuillehouder. Voor 1 december dient u een definitieve verklaring toe te sturen, waarover door de raad is besloten.

Wij willen u er met nadruk op wijzen dat de consequenties van het niet behalen van het instapniveau zeer groot zijn. Dit is ook nadrukkelijk aangegeven in de reeds geciteerde VNG-brief van 10 augustus (pagina 9) en aan de orde geweest in de stuurgroepvergadering van 9 september. Kort gezegd komt het erop neer dat de bibliotheekvoorziening in uw gemeente hierdoor niet kan doorgroeien tot basisbibliotheek, geen onderdeel van het provinciaal netwerk kan blijven en niet door de branchevereniging VOB gecertificeerd is. Ook kunt u geen aanspraak maken op de extra middelen voor bibliotheekvernieuwing.

Wat verwachten wij op korte termijn van u?

- Van uw gemeente hebben wij nog geen indicatieve verklaring van het instapniveau ontvangen. Wij gaan er, gezien de relevantie van het openbaar bibliotheekwerk en de vergaande consequenties van uit, dat u dit op korte termijn alsnog doet. Het is ook mogelijk, dat deze brief de uwe aan ons kruist.
  1. Wij ontvangen graag voor 1 december de door de gemeenteraad vastgestelde verklaring van het instapniveau en het verzoek om compensatie in het kader van de 5,5 Miljoenregeling.
  2. Vervolgens vragen wij u uw gemeentelijk bibliotheekbeleid, voorzover vastgelegd, op korte termijn aan ons toe te sturen.
  3. Daarnaast gaan wij ervan uit dat u conform de afspraken uit de aanvulling op het koepelconvenant in de jaren 2004 tot en met 2007 een jaarlijkse bibliotheekvernieuwingsagenda opstelt en deze (ambtelijk) inbrengt in de procedure voor de totstandkoming van het marsrouteplan.
  4. Vervolgens verwachten wij op basis van de vernieuwingsagenda aanvragen uit de vernieuwingsimpuls en de 5,5 Miljoenregeling, individueel of gezamenlijk met andere gemeenten en bibliotheken.

Wij realiseren ons dat het besluitvormingstraject voor u (en voor ons) om de gevraagde zaken bij ons in te dienen bijzonder kort is. Gezien de landelijke afspraken en de al getoonde inzet van u en van bibliotheken, vragen wij u hier zo pragmatisch mogelijk mee om te gaan.

Voor meer informatie over vorengenoemde aspecten van bibliotheekvernieuwing verwijzen wij u naar de onlangs verspreide nieuwsbrief van het Drents Netwerk Basisbibliotheek en de website en nieuwsflitsen van het Procesbureau Bibliotheekvernieuwing (www.bibliotheekvernieuwing.nl).

Tevens maken wij u er alvast op attent dat op 12 november a.s. 's middags de Drentse bibliotheekdag wordt georganiseerd in het provinciehuis. Het nieuwe Drents Netwerk Basisbibliotheken zal hier op een inspirerende manier de eerste producten van de bibliotheekvernieuwing presenteren aan u en andere betrokkenen. Ook wordt op deze dag ingegaan op de relatie bibliotheek-gemeente. Als onderdeel van de middag vergadert ook de Stuurgroep Bibliotheekvernieuwing over het conceptmarsrouteplan. Voor beide bijeenkomsten ontvangt u een aparte uitnodiging.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten van Drenthe,
namens deze,

B. Deetman,
hoofd van de Productgroep Cultuur en Welzijn

jh/coll. w3

Afschrift aan het Drents Netwerk Basisbibliotheken, p.a. Postbus 78, 9400 AB Assen

Bijlage: Overzicht overlegstructuren

Bijlage marsrouteplan Drenthe

Overzicht overlegstructuren bibliotheekvernieuwing

Proces bibliotheekvernieuwing

Stuurgroep bibliotheekvernieuwing Drenthe

taak: bewaken kwaliteit en voortgang proces van bibliotheekvernieuwing.

deelnemers: gedeputeerde cultuur (voorzitter), ambtelijk secretaris provincie Drenthe, twaalf gemeentelijke portefeuillehouders bibliotheekwerk, bestuurslid openbare bibliotheek Assen, bestuurslid openbare bibliotheek Hoogeveen, voorzitter Raad van Toezicht PBc, lid Raad van Deelnemers PBc.

Werkgroep bibliotheekvernieuwing Drenthe

taak: - voorbereiden besluitvorming in stuurgroep bibliotheekvernieuwing
- (doen) uitvoeren Marsrouteplan
- klussen uitbesteden
- zorgen dat besluiten vallen op de juiste plek
- informatievoorziening coördineren

deelnemers: provincie, vertegenwoordiger gemeenten, vertegenwoordiger Drents netwerk basisbibliotheken, vertegenwoordiger PBc.

(Sub-) werkgroep communicatie

taak: - ondersteunen van de stuurgroep bibliotheekvernieuwing bij de uitvoering van communicatie over het vernieuwingsproces, als subwerkgroep van de Werkgroep bibliotheekvernieuwing Drenthe

deelnemers: vertegenwoordiger vanuit gemeenten, provincie en Drents netwerk basisbibliotheken.

Ambtelijk overleg bibliotheekwerk

taak: - informatie uitwisselen over bibliotheekbeleid

deelnemers: provincie, gemeenten

Uitvoering bibliotheekvernieuwing

Drents netwerk basisbibliotheken

taak: - klankbord en podium voor informatie-uitwisseling voor de twaalf bibliotheekdirecties
- verantwoordelijkheid voor alles wat de twaalf bibliotheken gezamenlijk doen
- ontwikkelen uitvoeringsprogramma Marsrouteplan
- voorbereiding op opdrachtgeverschap (gezamenlijk of individueel) bibliotheken aan PBc per 1/1/2006
- adviezen, structuurkwesties (alleen voorbereidingsgroep/DB van het netwerk)

deelnemers: kwartiermaker (voorzitter, trekker proces tot 1/1/2006) directies/lokale bibliotheekmanagers van de twaalf basisbibliotheken, directie en regiodirectie PBc.

Het netwerk kent een voorbereidingsgroep/DB. Hierbij is ook de provincie vertegenwoordigd.

Bijlage: Verslag Stuurgroep bibliotheekvernieuwing

Verslag van de Stuurgroep bibliotheekvernieuwing d.d. 12 november 2004

Aanwezig:

Dhr. H. Schaap	gedeputeerde provincie Drenthe, voorzitter
Mw. W. Schutte	productgroep Cultuur en Welzijn, provincie Drenthe
Dhr. A. Damming	wethouder gemeente De Wolden
Mw. T. Klip-Martin	wethouder gemeente Coevorden
Mw. M. Looman-Struijs	wethouder gemeente Midden-Drenthe
Dhr. H.H. Assies	wethouder gemeente Tynaarlo
Dhr. B. Bergsma	bibliotheek Assen
Mw. A. Guicherit	bibliotheek Assen
Dhr. S. van der Spuij	raad van toezicht PBC
Mw. H. E. de Herder	raad van bestuur PBC
Dhr. H. J. Gierveld	bibliotheek Hoogeveen
Mw. S. de Haan	wethouder gemeente Hoogeveen
Dhr. G. Wolters	wethouder gemeente Noordenveld
Dhr. R. Wiersema	wethouder gemeente Assen
Dhr. H. Chardon	bibliotheek Hoogeveen
Dhr. F. Alberts	wethouder gemeente Borger-Odoorn
Dhr. H. Jumelet	wethouder gemeente Emmen
Dhr. H. Geertsma	wethouder gemeente Westerveld
Mw. M. Mailly	provincie Drenthe, verslag

1. Opening en vaststelling agenda

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen welkom op deze ingelaste stuurgroepvergadering. Het doel van deze bijeenkomst is om het eindadvies over het concept-Marsrouteplan vast te stellen. Daarna kan dit plan vastgesteld worden in GS.

De agenda wordt vastgesteld.

2. Verslag stuurgroepvergadering d.d. 9 september 2004

tekstueel

geen op- en/of aanmerkingen

n.a.v.

dhr. Wolters heeft vorige vergadering aangegeven dat stimulering goed is, maar dat zijn gemeente niet zit te wachten op tijdelijke subsidie maar op structurele subsidie.

Het verslag wordt vastgesteld.

3. Concept-Marsrouteplan

De voorzitter stelt voor niet te veel in detail op het stuk in te gaan. Hij vraagt of er nog behoefte bestaat aan toelichting.

Dhr. Bergsma vraagt of het te rijmen valt dat de PBC een facilitair bedrijf wordt en dat er tevens naar gestreefd wordt om de PBC werkgever te laten zijn van de medewerkers van de bibliotheken.

Dhr. Schaap is van mening dat het één het ander niet uitsluit. Het werkgeverschap is één van de faciliteiten die de PBC levert. De bibliotheken maken zelf de keuze in deze.

Dhr. Wiersema vraagt of de zelfstandigheid van bibliotheek Assen en Hoogeveen dan kan blijven bestaan.

Dhr. Schaap geeft aan dat de zelfstandigheid van de andere bibliotheken hierdoor ook niet op het spel staat.

Ook mw. De Haan vraagt zich af of deze constructie mogelijk is.

Dhr. Schaap ziet het werkgeverschap van de PBc vanuit de uitzendgedachte, er worden beroepskrachten geleverd. Als gemeenten deze keuze maken zijn ze opdrachtgever aan de PBc.

Mw. Guicherit vraagt of dit geen problemen oplevert voor de lokale managers als ze in dienst komen van de opdrachtgever. De besturen zijn autonoom, lokale managers niet.

Mw. De Herder deelt mee dat de lokale manager verantwoordelijk is voor het gemeentelijk beleid en op deze manier naar de opdrachtgever (PBc) kan functioneren. Verantwoordelijkheden en bevoegdheden, ook voor het budget, liggen bij de lokale besturen.

Dhr. Schaap voegt hier aan toe dat onafhankelijkheid en zelfstandigheid van de lokale bibliotheken voorop staat. Gemeenten bepalen dat zelf.

Dhr. Chardon deelt mee dat de medewerkers van bibliotheek Hoogeveen in dienst zijn van een stichting, het bestuur moet dan kiezen voor de overgang van het personeel en niet de gemeente.

Dhr. Schaap geeft aan dat de gemeente wel betaalt.

Dhr. V/d Spuij vraagt naar de verdere procedure voor vaststelling.

Dhr. Schaap deelt mee dat het advies van deze vergadering en de reactie van het procesbureau bibliotheekvernieuwing bij elkaar gevoegd worden. Als het advies positief is dan kan het Marsrouteplan op 14 december 2004 door GS vastgesteld worden. Daarna gaat het naar Den Haag. Gevraagd wordt of de besturen van gemeenten en bibliotheken ook nog een rol spelen in het advies.

Dhr. Schaap gaat er vanuit dat deze reeds rugdekking gegeven hebben bij de totstandkoming van dit plan.

Mw. De Herder deelt mee dat het marsrouteplan nog niet besproken is in de bibliotheekbesturen op gemeentelijke niveau en in de raad van toezicht van de PBc.

Dhr. Schaap vraagt of dit noodzakelijk is omdat in dat geval deze vergadering geen zin heeft. De aanwezigen willen wel graag over het Marsrouteplan vergaderen.

Vanuit Hoogeveen wordt gemeld dat er twee dagen geleden een bestuursvergadering geweest is.

Dhr. Assies deelt mee dat er nu wel politieke goedkeuring door de diverse gemeenten gegeven kan worden.

Mw. Klip geeft aan dat gemeente Coevorden zich kan vinden in het plan en ook in de verdeling van de budgetten.

Mw. Looman kan zich in grote lijnen vinden in het plan. Wel wil zij graag nog informatie over de verdeling van de budgetten. Haar vraag is wie de lokale manager betaalt in gemeenten met meer dan 30.000 inwoners in 2007. Welk risico lopen gemeenten hierin?

Mw. Schutte deelt mee dat het een landelijk besluit geweest is om gemeenten met minder dan 30.000 inwoners te compenseren voor personele taken. In december door OCenW, IPO en VNG besloten wat er na 2005 gaat gebeuren. Als de 5,5 miljoen in het gemeentefonds gestort wordt dan profiteren 4 gemeenten hiervan en 5 gemeenten niet.

Als het geld via de provincie verdeeld wordt, kan op een andere verdeling worden ingezet.

De onderhandelingen hierover zijn nog gaande.

Dhr. Schaap geeft aan dat het inderdaad zo is dat de lokale manager na 2006 voor rekening van de gemeenten komt.

Mw. Looman deelt mee dat de marsroute de gemeente aanspreekt en men is blij met de mogelijkheid tot activiteiten. Wel geldt voor Midden Drenthe hetzelfde voorbehoud als voor de gemeente Noordenveld m.b.t. de lokale manager.

Dhr. Assies deelt mee dat gemeente Tynaarlo akkoord gaat met het plan.

Dhr. Damming van gemeente De Wolden gaat akkoord met de inhoud van het plan.

Dhr. Geertsma van gemeente Westerveld vindt het plan een breed gedragen stuk.

Dhr. Jumelet geeft aan dat gemeente Emmen het een vernieuwend plan vindt en akkoord gaat met de inhoud. Hij hoopt dat bij subsidiëring ook rekening wordt gehouden met aantallen inwoners.

Dhr. Alberts van Border-Odoorn is zeer enthousiast en gaat van harte akkoord met het stuk.

Dhr. Wiersema van de gemeente Assen merkt op dat PS over agendapunt 9 niets te zeggen hebben. Hij vindt dat dit onderwerp zich leent voor gezamenlijke financiering. Dhr. Schaap zegt toe dat naar de formulering van dit stukje gekeken zal worden.

Dhr. Wolters van gemeente Noordenveld vindt het prima als de stimulerende gelden verdeeld gaan worden. Hiermee kan men de vernieuwing in eigen bibliotheek opzetten.

Mw. De Haan van gemeente Hoogeveen kan zich vinden in de voorstellen ook m.b.t. het netwerk. Zij heeft dezelfde opmerking over agendapunt 9 als dhr. Wiersema. V.w.b. het werkgeverschap van de PBC merkt ze op dat gemeenten hiervoor zelf kunnen kiezen. Zij vindt het nog wel de moeite waard dat uitgezocht wordt hoe zich dit verhoudt tot de lokale besturen. Dhr. Schaap voegt hier aan toe dat de kwartiermaker van het netwerk, Erik Akkermans, met een concreet advies hierover bezig is. Dit zal zeker nogmaals aan de orde komen.

Bibliotheek Assen gaat akkoord met het plan.

Dhr. Chardon van bibliotheek Hoogeveen vraagt n.a.v. agendapunt 1 of de landelijke richtlijnen inmiddels vast liggen. Dit blijkt nog niet het geval te zijn.

V.w.b. agendapunt 3 vraagt hij of het HBO niveau beschikbaar blijft. Dit wordt bevestigend beantwoord.

Verder vraagt dhr. Chardon of dit kostenverhogend is als de provinciale subsidie voor WSF wegvalt. Dit blijkt niet of nauwelijks het geval te zijn.

Dhr. Chardon vraagt of netwerkvorming bij de taken van het Drents netwerk basisbibliotheken toegevoegd kan worden. Dhr. Schaap zegt toe dat hierover nagedacht wordt.

Op blz. 6 in het schema dient "Provinciale Service Organisatie" vervangen te worden door "Drents Netwerk".

Verder gaat bibliotheek Hoogeveen akkoord met de inhoud.

De PBC geeft aan dat de vergaderingen met bestuur en Raad van Toezicht eind van deze maand plaatsvinden en dat voor 1 december bekend is wat hun mening over het plan is.

V.w.b. agendapunt 4 merkt dhr. V/d Spuij op dat het zinvol lijkt om een nieuw klein team te formeren. Wel is hij van mening dat er voor gewaakt moet worden om groep op groep te stapelen. Men moet de lijnen kort houden. Dhr. Schaap geeft aan dat dit in de gaten gehouden zal worden.

Verder geeft dhr. V/d Spuij aan dat op blz. 8 iets toegevoegd moet worden over de digitale collectie en aanvaardbare dekking t.a.v. het Drents Netwerk.

V.w.b. agendapunt 6, punt B, 9^e - merkt hij op dat gelijkstelling van tarieven de kosten zal doen stijgen.

Dhr. Schaap voegt hier aan toe dat de bedoeling van de Marsroute het streven naar uniformiteit is. Over de nadere invulling wordt nog niet gesproken.

Verder kan de PBC zich vinden in de verdeling van de gelden. Wel is het voorstel van de PBC om het bindend verklaren afhankelijk te laten zijn van de plannen.

Dhr. Schaap merkt op dat in het concept-Marsrouteplan gesproken wordt van "globale inzet".

De PBC stemt vervolgens in principe in met het plan.

Mw. Schutte biedt verontschuldiging aan voor het feit dat de gegevens van Noordenveld niet in de bijlage zijn opgenomen. De gegevens waren wel tijdig binnen.

Dhr. Schaap concludeert dat de stuurgroep een positief advies heeft gegeven over het concept-Marsrouteplan, met de aantekening dat de PBC op een aantal punten nog schriftelijke aanvullingen op het Marsrouteplan zal geven, die door de provincie zullen worden overgenomen, mits ze een niet-principieel karakter hebben.

Dhr. Schaap zal op de Drentse bibliothekendag een kort verslag doen van de uitkomsten van dit overleg. Ook zal hij de financiële onzekerheid voor gemeenten op de lange termijn noemen.

4. rondvraag en sluiting

Van de rondvraag wordt geen gebruik gemaakt.

Dhr. Schaap bedankt iedereen voor de inbreng en sluit de vergadering.

Bijlage:

Advies inzake de toekomstige structuur Drentse bibliotheken

Bestuur & Management Consultants
Leusden, november 2004
drs. H.J.M. Akkermans
Projectnummer: 034005

INHOUD

	INLEIDING	3
HOOFDSTUK 1	HET KADER VOOR DIT ADVIES	5
	1.1 Koepelconvenant en aanvulling op het koepelconvenant	5
	1.2 Advies Stuurgroep Weidgraaf Bibliotheekvernieuwing Drenthe	5
	1.3 Marsrouteplan provincie Drenthe	5
	1.4 Bijeenkomst Stuurgroep 12 november 2004	6
HOOFDSTUK 2	UITGANGSPUNTEN VOOR DIT ADVIES	7
HOOFDSTUK 3	BEELD VAN DE UITEINDELIJKE SITUATIE	8
	3.1 Basisbibliotheken	8
	3.2 Netwerk	9
	3.3 De PBc c.q. de provinciale bibliotheek service organisatie	9
HOOFDSTUK 4	DIRECTIEVOERING EN WERKGEVERSCHAP	11
	4.1 Lokaal werkgeverschap	11
	4.2 Detacheringsmodel	11
	4.3 Uitzendbureau	12
	4.4 Centraal werkgeverschap	12
	4.5 Onderscheid pbc-bibliotheken en Assen/Hoogeveen	12
	4.6 Vrije keuze	12
	4.7 Directeur-bestuurder	13
	4.8 Netwerk	13
	4.9 Managamentteam matrix	14
	4.10 Samenvattend	15
	4.11 Advies	15
HOOFDSTUK 5	PROGRAMMA 2005	17
	5.1 De PBc	17
	5.2 Het Netwerk	17
	5.3 De provincie	18
	5.4 De kwartiermaker	18

INLEIDING

De kwartiermaker

De provincie Drenthe heeft, conform het advies van de Stuurgroep Weidgraaf inzake Bibliotheekvernieuwing, ingezet op een Netwerk van Drenthse Bibliotheken (Netwerk) en hiervoor een extern kwartiermaker aangetrokken. De heer drs. H.J.M. Akkermans is in die rol begin 2004 aangetreden. U heeft hem verzocht een evaluatie, een nieuw werkplan voor 2005 en een advies over de gewenste structurele aanpak van de bibliotheekvernieuwing op te stellen.

De evaluatie volgt begin 2005. In deze inleiding nemen wij echter al wel een korte terugblik op. Het werkplan 2005 komt in de loop van december 2004, liefst na overleg met het Drents Netwerk Bibliotheken. Het advies over de toekomstige structuur ligt voor u. Over het concept heeft overleg plaatsgevonden met de provincie, met de directeur van de Provinciale Bibliotheek centrale (PBc) en met de directies van de bibliotheken Assen en Hoogeveen. Het advies komt evenwel geheel voor verantwoordelijkheid van de kwartiermaker. Wij adviseren u om betrokken besturen nog expliciet om commentaar te vragen.

Terugblik

Het is de keuze van de kwartiermaker en het Netwerk geweest om de aandacht in eerste instantie te richten op inhoudelijke samenwerking en pas in tweede instantie op de structuur aspecten. Het Netwerk koos voor een viertal thema's:

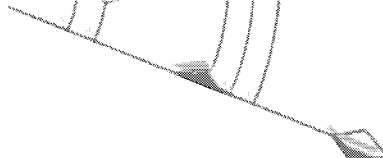
- Verhouding basisbibliotheken en gemeenten.
- Aandacht voor bibliotheekwerk in kleine kernen en stedelijke wijken.
- Het aanbod van bibliotheken op het gebied van educatie.
- Een praktische pilot: totstandkoming van de Drenthse Bibliotheekpas.

Het Netwerk heeft over deze activiteit een eerste Nieuwsbrief uitgegeven. Ook heeft het Netwerk op 12 november 2004 een provinciale bibliotheekdag gehouden, bedoeld als forum voor de presentatie van bovengenoemde, door het Netwerk uitgevoerde thema's en als stimulans voor de samenwerking binnen de provincie.

Hiermee zijn de wapenfeiten van het Netwerk tot en met november 2004 genoemd. De samenwerking tussen de basisbibliotheken onderling en met de PBc Drenthe was constructief en kenmerkte zich door inhoudelijke gedrevenheid. De PBc toonde zich een professioneel ondersteuner. Behalve de inhoudelijke uitkomst leidde het Netwerk tot méér onderling vertrouwen, kennis van elkaar en de organisatie en bereidheid tot samenwerking.

Organisatie

De PBc is een organisatie bestaande uit een back office en afzonderlijke front-offices, ondergebracht bij tien aangesloten basisbibliotheken. Er is gestructureerd managersoverleg dat tevens als een netwerk tussen de tien bibliotheken fungeert. De bibliotheken van Assen en Hoogeveen zijn zelfstandige bibliotheken met geïntegreerde front- en back offices.

Het Drents Netwerk Bibliotheken omvat alle twaalf Drentse bibliotheken. Dat er dus feitelijk twee netwerken naast elkaar bestonden was een lastige, zij het overkomelijke bijkomstigheid. De situatie kan verwarrend werken. Vermoedelijk ervaren ook de PBC en de bibliotheekmanagers dit soms als hinderlijk. Dit klemmt te meer daar waar de toekomstige rol van de PBC nog niet uit de verf is gekomen. De PBC is in 2004 nog vooral de traditioneel sterke centrale organisatie. Weliswaar een organisatie die open staat voor samenwerking, maar vraaggerichtheid en sterke positie voor de basisbibliotheken moeten zich nog verder gaan ontwikkelen. In dit tussenstadium waren in het verkeer tussen de twee netwerken in zekere mate gevoelens van concurrentie, bedreiging en dubbele aansturing niet helemaal te vermijden. De uitdaging voor 2005 tekent zich af!

HOOFDSTUK 1

HET KADER VOOR DIT ADVIES

1.1 Koepelconvenant en aanvulling op het koepelconvenant

In het koepelconvenant tussen de overheden en bibliotheekwereld en in de in september 2004 overeengekomen aanvulling komen onder meer onderstaande aandachtspunten naar voren in leiding met het eerder verschenen en aanvaarde advies van de commissie Meijer inzake bibliotheekvernieuwing:

- Vorming van basisbibliotheken.
- Verantwoordelijkheid van gemeenten voor financiering daarvan.
- Hervorming provinciale ondersteuningsorganisatie.
- Schaalvoordelen zoeken met het oog op kwaliteitswinst en doelmatigheid.
- Plan moet vastgesteld eind 2004.
- Plan uit te voeren uiterlijk 2007.
- Middelen beschikbaar voor herstructurering en inhoudelijke vernieuwing.

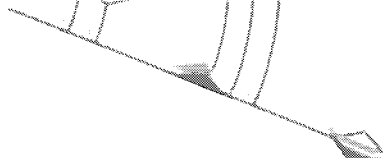
1.2 Advies Stuurgroep Weidgraaf Bibliotheekvernieuwing Drenthe

De voorloper van de huidige Stuurgroep Bibliotheekvernieuwing, de Stuurgroep Weidgraaf, heeft advies aan de provincie uitgebracht met onder meer de volgende elementen:

- De Basisbibliotheek is een zelfstandige organisatie met één of meer vestigingen die per gemeente een bibliotheekvoorziening aanbiedt.
- Een netwerk van alle twaalf bibliotheken en de PBC, elk een gelijkwaardige stem, voor een periode van twee jaar.
- Acht mogelijke samenwerkingsgebieden benoemd:
  - Ontwikkeleen beleidsvisies.
  - Benutten voor klantrelaties (Drenthse bibliotheekpas).
  - Inkoop/logistiek/administratie.
  - Klankbordfunctie directies.
  - Collecties.
  - PR en Marketing.
  - Personeel en organisatieontwikkeling.
  - Kwaliteitszorgtraject.
- Projectmatige samenwerking; twee onderdelen: overlegplatform (vraag) en kenniscentrum (beantwoording).

1.3 Marsrouteplan provincie Drenthe

- Basisbibliotheek als dragende organisatie.
- Voldoen aan de afspraken conform het advies van de Stuurgroep Bibliotheekvernieuwing.
- PBC vormt zich om tot flexibele, innovatieve service- en ontwikkelingsorganisatie.

-
- PBC voert opdrachten uit op basis van de vraag vanuit het bibliotheeknetwerk.
  - In 2005 nog twee netwerken naast elkaar (PBC-10 en Drenthe-12).
  - Provincie faciliteert vanuit rijks gelden inzet kwartiermaker.
  - Netwerk als opdrachtgever PBC; dit impliceert bewegingsruimte voor basisbibliotheken.
  - Nulmeting huidige PBC-organisatie vindt plaats begin 2005.
  - Op basis van nulmeting en knelpunten formuleert PBC voorstel voor de organisatie per 2006; randvoorwaarden benoemd:
    - Ruimte voor innovatieve ontwikkelingstaak.
    - Deel van de werkzaamheden flexibele response op vraag netwerk.
    - Aandacht voor noodzakelijke organisatie-ontwikkeling en cultuuromslag.
    - Vrije onderhandelingsruimte voor lokaal management met betrekking tot werkzaamheden PBC-nieuw.
    - Voorstel verwacht met betrekking tot de huidige regiodirectie.
    - In 2006 meerjarige overeenkomsten dienstverlening.
    - Zoveel mogelijk één werkgeverschap, maar vrije keuze voor Assen en Hogeveen.
    - Komen tot één tarievenstelsel.
    - Service-organisatie beperkt zich (vooralsnog) tot Drenthe als verzorgingsgebied.
    - PBC-nieuw onderzoekt samenwerking met Groningen en Overijssel.
    - Service-organisatie zorgt voor goede aansluiting landelijk netwerk.

1.4 Bijeenkomst Stuurgroep 12 november 2004

De bijeenkomst van de Stuurgroep Bibliotheekvernieuwing op 12 november 2004 leverde instemming op met voorstellen van Marsrouteplan en een voorbehoud bij PBC wegens een nog komende vergadering van de Raad van Deelnemers.

Bovenstaande beleidsvoornemens vormen het kader voor dit advies inzake de toekomstige structuur.

HOOFDSTUK 2

UITGANGSPUNTEN VOOR DIT ADVIES

Voor dit advies gelden de volgende uitgangspunten en aannames:

- Het geheel aan uitspraken van de Commissie Meijer, Koepelconvenant, Stuurgroep Weidgraaf en Marsrouteplan Drenthe vormt, zoals gezegd het kader voor dit advies.
  - De herstructurering van de Pbc wordt in 2005 daadwerkelijk ter hand genomen.
  - De onduidelijkheid voortvloeiende uit het bestaan van twee netwerken wordt in 2005 zoveel mogelijk weggenomen.
  - De vorming van basisbibliotheken krijgt duidelijk verder gestalte.
  - Op weg naar een definitieve structuur wordt ook in het overgangsjaar 2005 een duidelijke, desnoods voorlopige, vorm gevonden voor de vraag - aanbod relatie tussen (de twaalf) basisbibliotheken en de ondersteuningsorganisatie.
  - Het onderscheid netwerk als overlegplatform en als kenniscentrum zien wij voorlopig niet als zinvol, het mag ter discussie komen.
- De omvorming van de Pbc en de vorming van basisbibliotheken mag niet leiden tot versnippering en inefficiëntie; integendeel de samenwerking en de structuur moeten efficiëntiewinst opleveren.
- Er is in de toekomstige structuur sprake van een zuivere verdeling van verantwoordelijkheden.

BEELD VAN DE UITEINDELIJKE SITUATIE

Wij zien onderstaande situatie voor ons als eindmodel in uiterlijk 2007 en vooral 2005 als overgangsjaar op weg hier naar toe. Wij hebben hier vooral het complementaire model van samenwerking beschreven. De kwestie van directievoering en werkgeverschap komt in het volgende hoofdstuk aan de orde. Eventuele verschuivingen tussen front- en back officetaken blijven hier buiten beschouwing.

Het onderscheid tussen het netwerk en de provinciale service-organisatie zetten wij in dit advies wat extra zwaar aan. De informele lijnen blijven hopelijk gemakkelijk, de formele lijnen moeten de onderscheidendheid van taken onderstrepen. De verschillende rapporten inzake bibliotheekvernieuwing vragen immers om duidelijk onderscheid tussen de rol van de opdrachtgever en die van de opdrachtnemer/ondersteuner.

3.1 Basisbibliotheken

- Drenthe kent twaalf basisbibliotheken, één per gemeente.
- De besturen van de bibliotheken zijn autonoom, behoudens de aanwijzingen van hun subsidiënt.
- De directies van de basisbibliotheken leggen verantwoording af aan hun bestuur (uiteraard afhankelijk van de definitieve directiestructuur).
- De gemeenten nemen hun verantwoordelijkheid voor de financiering in de vorm van opdrachtgeverschap, vastgelegd in convenanten.
- Clustering van basisbibliotheken kan desgewenst en in overleg met de huidige PBC plaatsvinden in de vorm van personele unies in het management van basisbibliotheken.
- De basisbibliotheken sluiten elk hun eigen dienstverleningsovereenkomst met de provinciale bibliotheek service-organisatie (pbso).
- De basisbibliotheken kunnen op onderdelen besluiten tot gezamenlijke dienstverleningsovereenkomsten.
- De basisbibliotheken zullen bij voorkeur hun diensten van de pbso betrekken en daarmee deze organisatie op niveau houden. De pbso wordt dus als 'preferred supplier' behandeld. Provinciaal subsidie kan de tariefstelling voor de afnemers uit Drenthe bovendien gunstiger maken. Van een onwrikbaar monopolie kan niettemin geen sprake zijn. Het is derhalve zoeken naar een evenwicht tussen 'vrije markt' en het behalen van schaalvoordelen uit een centrale, professionele organisatie in Drenthe.

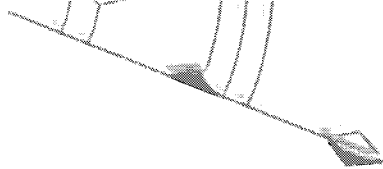

3.2 Netwerk

- De directies van de basisbibliotheken verenigen zich in het Drenths Netwerk Bibliotheken.
- De PBC is bij het Netwerk vertegenwoordigd zonder er in formele zin deel van uit te maken.
- Het netwerk is een platform voor overleg, voor samenwerking, voor representatie en voor het in gezamenlijkheid formuleren van opdrachten aan de pbso.
- Het netwerk voert zelf de regie over alle samenwerkingsactiviteiten van de twaalf bibliotheken.
- Het netwerk evalueert jaarlijks de dienstverlening door de pbso.
- De voorzitter van het netwerk kan uit eigen kring worden gekozen, maar kan ook een extern voorzitter zijn.
- Het netwerk manifesteert zich als een professionele organisatie, in staat tot zakelijke onderhandeling met de pbso; daartoe heeft het netwerk uren beschikbaar voor de inhoudelijke en praktische coördinatie van het netwerk.
- Het netwerk heeft een eigen werkbudget.
- Het netwerk kent een dagelijks bestuur waarin:
  - Een lid op aanwijzing van de directies van de bibliotheken Assen, Hoogeveen en Emmen.
  - Twee leden op aanwijzing van de overige basisbibliotheken.
  - De directeur van de pbso wordt als adviseur bij de DB-vergaderingen uitgenodigd.
- Het netwerk voorziet in bijeenkomsten van de besturen van de basisbibliotheken (tenminste tweemaal per jaar).

3.3 De PBC c.q. de provinciale bibliotheek service-organisatie

- De pbso verleent diensten en voert taken uit ten behoeve van de afzonderlijke basisbibliotheken dan wel ten behoeve van het netwerk.
- Het moet geenszins worden uitgesloten, zoals in het Marsrouteplan van de provincie lijkt te worden gesuggereerd, dat ook de grote bibliotheken hun back officetaken van de pbso betrekken.
- De PBC zal zelf vorm moeten geven aan de nieuwe organisatie. Met erkenning van die eigen verantwoordelijkheid geven wij onderstaande suggesties mee.
- De dienstverlening door de pbso is ondergebracht in enkele relatief zelfstandige afdelingen; te denken valt aan:
  - *Inhoudelijke managementondersteuning*: beleidsontwikkeling, beleidsondersteuning; innovatie; productontwikkeling; netwerk-ontwikkeling, kwaliteitszorg.

-
- *Facilitaire Dienstverlening*: ondersteuning op het gebied van personeel en organisatie; materieel werkgeverschap; financieel-administratieve en algemeen administratieve dienstverlening.
  - *Bibliotheekservice*: inkoop, collectiebeheer, logistiek, ICT, PR, marketing en promotie.

- De pbso sluit op deze drie onderdelen afzonderlijke dienstverleningsovereenkomsten af.
- De aansturing van deze drie componenten valt niet samen met de aansturing van het management van de basisbibliotheken. Men kan denken aan een *vierde afdeling* waarin de aansturing en de monitoring van managers is ondergebracht in het geval voor een centrale werkgeverschap en centrale directievoering zou worden gekozen (zie volgend hoofdstuk).

DIRECTIEVOERING EN WERKGEVERSCHAP

De behoefte aan autonomie voor de basisbibliotheken (onder lokaal bestuur) verdraagt zich niet eenvoudig met de behoefte aan een efficiënte en eenduidige regeling van het werkgeverschap. Het hete hangijzer is de mate waarin het werkgeverschap en de directievoering (inhoudelijke verantwoordelijkheid) al dan niet gecombineerd zijn. Er moet een vorm worden gevonden voor de zo gewenste scheiding van verantwoordelijkheden. Een ideaal model hiervoor bestaat niet; in alle gevallen moet worden ingeleverd: hetzij op de scheiding van verantwoordelijkheden, en/of op de autonomie hetzij op de eenduidigheid in de aansturing.

Er laten zich diverse modellen denken:

4.1 Lokaal werkgeverschap

Het werkgeverschap berust bij het bestuur van de basisbibliotheek. De directie rapporteert aan het bibliotheekbestuur.

- *Autonomie:*

Dit model komt het meest tegemoet aan de behoefte aan autonomie van de basisbibliotheek.

- *Scheiding van verantwoordelijkheden:*

De verantwoordelijkheid voor de basisbibliotheek en die voor de service-organisatie zijn duidelijk gescheiden.

- *Doelmatigheid:*

Dit model houdt het minst rekening met de behoefte aan het behalen of behouden van schaalvoordelen. Vooral voor de kleinere bibliotheken houdt decentraal werkgeverschap en decentrale directievoering een grote belasting in.

4.2 Detacheringsmodel

Personeel is in dienst van de pbso en wordt van daaruit (krachtens meerjarige contracten) gedetacheerd bij de basisbibliotheken; de aansturing geschiedt lokaal. Beoordeling van het functioneren van medewerkers geschiedt in samenwerking tussen pbso en lokaal management. De managers worden beoordeeld in samenwerking tussen pbso en lokaal bestuur.

- *Autonomie:*

De bestuurlijke autonomie van de basisbibliotheken is gegarandeerd.

- *Scheiding van verantwoordelijkheden:*

De verantwoordelijkheid voor de basisbibliotheek en die voor de service-organisatie, inclusief het uitvoerend personeelsbeleid, zijn duidelijk gescheiden.

- *Doelmatigheid:*

Dit model is een geschikt compromis tussen autonomie en efficiëntie, maar houdt risico's in voor de centrale werkgever. Deze is immers als werkgever verantwoordelijk voor consequenties van het lokale werkgeverschap. Dit vraagt om duidelijke afspraken en het instellen van een risicofonds.

4.3 Uitzendbureau

De pbso fungeert als een uitzendbureau ten behoeve van de basisbibliotheken. Het model komt overeen met de detachering, maar is flexibeler. Daarmee zijn ook de risico's voor de formele werkgever groter. Ze zijn eventueel op te vangen met een grotere financiële buffer.

4.4 Centraal werkgeverschap

In het model van centraal werkgeverschap is al het personeel in dienst van de pbso en de uiteindelijke aansturing geschiedt vanuit de werkgever. Hoewel goede afspraken gemaakt kunnen worden ten gunste van het lokaal bestuur en management ligt de inhoudelijke verantwoordelijkheid uiteindelijk bij de pbso.

- *Autonomie:*

Dit model komt het minst tegemoet aan de behoefte aan autonomie voor de basisbibliotheek.

- *Scheiding van verantwoordelijkheden:*

De verantwoordelijkheid voor de basisbibliotheek en die voor de ondersteuningsorganisatie zijn uiteindelijk niet gescheiden.

- *Doelmatigheid:*

Het model houdt minder risico's in met betrekking tot het werkgeverschap en biedt voordelen qua professionaliteit en efficiëntie.

4.5 Onderscheid PBC-bibliotheken en Assen/Hoogeveen

Het Marsrouteplan suggereert de optie van een centraal werkgeverschap voor de huidige situatie bij de PBC aangesloten bibliotheken en een vrije keuze van de (gemeente?) besturen van Assen en Hoogeveen.

Dit model bestendigt de situatie bij de tien PBC-bibliotheken en laat Assen en Hoogeveen de ruimte. Evenwel houdt dit model ook het huidige onderscheid in stand. Er gaat ook voor de twee grote bibliotheken de bedreiging van uit om onvrijwillig te worden 'ingepakt'. Dat lijkt geen goede basis voor de toekomst. Voor het overige gelden de voor- en nadelen van het model 'centraal werkgeverschap'.

4.6 Vrije keuze

De mogelijkheid bestaat om alle twaalf besturen van de basisbibliotheken de vrije keuze te laten: personeel te betrekken van de pbso als centrale werkgever, personeel te detacheren dan wel personeel in eigen dienst te nemen of elders (binnen de gemeente) onder te brengen.

- *Autonomie:*
Dit model respecteert ten volle de autonomie van de basisbibliotheken, eens te meer daar zij ook nog voor een individuele maatoplossing kunnen kiezen
- *Scheiding van verantwoordelijkheden:*
Deze is afhankelijk van het per basisbibliotheek gekozen model
- *Doelmatigheid:*
Dit model kan een eendrachtig optrekken tussen basisbibliotheken (en gemeenten) frustreren en laat schaalvoordelen verloren gaan.

4.7 Directeur-bestuurder

Het model 'directeur-bestuurder' gaat er van uit dat al het personeel in dienst is van de pbso, behalve de directeuren (c.q. directieleden). De manager van de basisbibliotheek is directeur-bestuurder en heeft alleen een gezagsrelatie met zijn of haar raad van toezicht. Het praktische werkgeverschap kan overigens aan de pbso worden uitbesteed.

- *Autonomie:*
Dit model biedt een aardig compromis ten gunste van de autonome basisbibliotheek. Het management is autonoom, maar kan terugvallen op centraal aangeleverd personeel.
- *Scheiding van verantwoordelijkheden:*
De scheiding is dubieus waar het om het personeel gaat. Er moeten duidelijke afspraken over aansturing en beoordeling worden gemaakt.
- *Doelmatigheid:*
De directeur-bestuurder kan problemen ondervinden in de aansturing van het personeel, dat immers in dienst is van de pbso. Voor dit personeel wordt wel optimaal gebruik van de schaalgrootte gemaakt.

4.8 Netwerk

In het netwerkmodel wordt het onderscheid tussen de directievoering en het werkgeverschap opgelost door de directievoering te leggen bij het netwerk, het werkgeverschap bij de pbso. Het inhoudelijk aansturen vraagt dan om een specifieke voorziening bij het netwerk .

- *Autonomie:*
Het model doet recht aan de behoefte aan autonomie van de basisbibliotheken. Bezwaar: de directeuren sturen zichzelf aan (voor zover ze niet door hun bestuur worden aangestuurd).
- *Scheiding van verantwoordelijkheden:*
Formeel is er een duidelijke scheiding, maar: ook hier ontstaan mogelijke fricties tussen directievoering en werkgeverschap.
- *Doelmatigheid:*
De doelmatigheid is betrekkelijk. Er is naast de pbso een goed ingericht netwerk nodig.

4.9 Managementteam matrix

Tenslotte nogmaals een model waarin al het personeel in dienst is van de psbo. Het management van de psbo bestaat in dit geval uit een managementteam waarin de directeuren van Assen, Emmen en Hoogeveen alsmede één of twee clusterdirecteuren. Elk lid van het managementteam heeft, naast de eigen bibliotheek, tevens een portefeuille op een van de onderdelen van de psbo.

- *Autonomie:*

Dit model doet recht aan de behoefte aan autonomie, maar méér bij de grote dan bij de kleine basisbibliotheken.

- *Scheiding van verantwoordelijkheden:*

Frictie tussen lokaal bestuur en centrale aansturing blijft mogelijk.

- *Doelmatigheid:*

Het model kan een efficiënte organisatie opleveren. Er wordt optimaal gebruik gemaakt van het potentieel dat ook Assen en Hoogeveen hebben te leveren. De verwezenlijking kent echter wel haken en ogen. Het managementteam heeft wellicht ook nog een directievoorzitter nodig.

4.10 Samenvattend

Wg = werkgeverschap

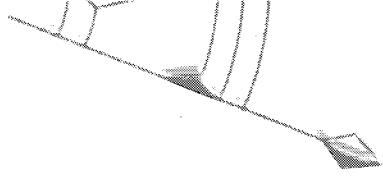
Dg = directievoering

Autonomie +++	++	+	0	--	Scheiding verantwoor- delijkheid
Efficiëntie		+	++	+++	
1) Wg en dv lokaal					+++
		2) Detachering: Wg centraal dv lokaal			+++
	3) Uitzendbureau: Wg centraal Dv lokaal				+++
				4) Wg en dv centraal	++
			5) Wg en dv centraal; Assen en Hoogeveen eigen keuze		--
	6) Vrije keuze voor de basis- bibliotheken				+
		7) Directeur (dv) lokaal; overig personeel cen- traal (dv+wg)			+-
		8) Dv bij netwerk Wg bij service- organisatie			++
		9) Matrix- organisatie: dv en wg geïntegreerd			+-

4.11 Advies

Ons vertrekpunt is de optimale mix te vinden van een stevige provinciale netwerk-organisatie en scheiding van verantwoordelijkheden tussen lokale opdrachtgevers en provinciale ondersteuner. Zoals gezegd is er geen ideaal model. Sommige van genoemde modellen kan men eventueel nog eens aan de praktijk toetsen, in diverse provincies zijn er diverse oplossingen gekozen. Voor Drenthe is van belang dat het om een overzichtelijke provincie gaat waar het schaalvoordeel niet te niet gaat door een zodanige schaalgrootte, dat een centrale organisatie onbeheersbaar wordt. De meest voor de hand liggende modellen lijken op voorhand die van de detachering en die van de directeur-bestuurder: ze geven de beste match tussen autonomie en doelmatigheid en houden de verantwoordelijkheden (enigszins) gescheiden.

Het centraal werkgeverschap moet niet worden uitgesloten, maar heeft als grootste bezwaar dat het de gewenste ontwikkeling van relatief autonome basisbibliotheken in de weg kan staan.

Twee andere modellen vragen eerst nog nader onderzoek: dat van het netwerk en dat van de matrixorganisatie. Wij leggen, in volgorde van voorkeur, de volgende vijf mogelijkheden voor:

- Detachering (in schema 2)).
- Directeur-bestuurder (in schema 7)).
- Netwerk (in schema 8)).
- Matrix-organisatie (in schema 9)).
- Centraal (in schema 4)).

Ons advies is om de kwartiermaker op te dragen om over deze modellen, in deze volgorde van voorkeur, door te praten met de besturen van de PBC, de bibliotheken Assen en Hogeveen en met name de gemeenten Assen en Hogeveen (eventueel ook Emmen).

Indien dit overleg vóór 1 maart 2005 geen consensus oplevert stelt de kwartiermaker een eenduidig advies op en beslissen de colleges van Gedeputeerde Staten en van de gemeenten, al dan niet conform.

HOOFDSTUK 5

PROGRAMMA 2005

De agenda voor het overgangsjaar 2005 kan er, onder het motto 'work in progress' als volgt uit zien:

5.1 De PBc

- De PBc werkt aan de formulering van de concept-convenanten over dienstverlening aan de afzonderlijke basisbibliotheken dan wel de basisbibliotheken gezamenlijk.
- De PBc reageert op de nulmeting met betrekking tot de organisatie en geeft follow-up in de vorm van de door de provincie gevraagde organisatie-ontwikkeling.
- De PBc laat de regiodirectie ondersteuning bieden aan de directies van basisbibliotheken die daaraan behoefte hebben.
- De PBc laat de regiodirectie waar mogelijk het Netwerk bijstaan.
- De PBc voert werkzaamheden uit die door het Netwerk zijn gevraagd en waaromtrent tussen PBc en Netwerk overeenstemming bestaat, deels in eigen organisatie, deels door deelname aan werkgroepen.
- De PBc oriënteert zich op eventuele samenwerking met de provincies Groningen en Overijssel, zoals in het Marsrouteplan gevraagd.

5.2 Het Netwerk

- Het Netwerk richt een DB in en beslist in de loop van het jaar over het toekomstig voorzitterschap, al dan niet reeds in de tweede helft van 2005 in interne handen overgaand.
- Het Netwerk stelt een agenda 2005 op: voortzetting van de thema's uit 2004 en/of aanvulling met nieuwe onderwerpen.
- Het Netwerk verwerft een eigen budget en richt de begroting in.
- Het Netwerk fungeert als klankbord en als podium voor informatie-uitwisseling voor alle twaalf bibliotheekdirecties.
- Het Netwerk neemt de verantwoordelijkheid voor alle activiteiten die de twaalf basisbibliotheken gezamenlijk uitvoeren, dus ook deskundigheidsbevordering (marketingcursus), kwaliteitszorg, promotie, maar wellicht met uitzondering van ICT.
- Het Netwerk omschrijft duidelijk welke inzet van de PBc wordt gevraagd bij welke activiteiten; die inzet kan binnen de PBc worden geleverd dan wel in werkgroepen van Netwerk en PBc (*N.B. de term 'werkgroepen' hanteren in plaats van kennisteams voorkomt verwarring*).
- Het Netwerk bereidt zich, aan de hand van de concept-convenanten van de PBc, voor op het toekomstige (afzonderlijke of gezamenlijke) opdrachtgeverschap terzake dienstverlening door de PBc.

5.3 De provincie

- De provincie geeft opdracht voor een nulmeting en voert andere in het marsrouteplan opgenomen voornemens uit.
- De provincie omschrijft de opdracht aan de kwartiermaker voor het jaar 2005, omschrijft de gewenste resultaten en stelt een werkbudget beschikbaar.
- De provincie draagt de kwartiermaker op om bovengenoemde gesprekken inzake directievoering en werkgeverschap te voeren en hieromtrent medio maart 2005 te rapporteren.

5.4 De kwartiermaker

- De kwartiermaker zit (vooralsnog) de vergaderingen van het Netwerk voor.
- De kwartiermaker geeft uitvoering aan de hierboven vermelde Netwerkplannen conform de opdracht door de provincie Drenthe.
- De kwartiermaker rapporteert uiterlijk medio maart 2005 omtrent directievoering en werkgeverschap.
- De kwartiermaker onderhoudt de (formele) contacten tussen Netwerk, PBc en provincie Drenthe.

PROVINCIE DRENTHE

ADVIES STUURGROEP BIBLIOTHEEKVERNIEUWING DRENTHE

Juli 2003

INHOUD

1.	INLEIDING	5
1.1.	Initiatief	5
1.2.	Vertegenwoordiging	5
1.3.	Opdracht stuurgroep	5
1.4.	Verloop proces	5
1.5.	Eindresultaat	6
2.	DE DEELADVIEZEN	7
2.1.	De basisbibliotheek	7
2.2.	Mogelijkheden voor samenwerking	12
2.3.	Netwerk van basisbibliotheken	14
3.	SAMENVATTING ADVIES	17
3.1.	De basisbibliotheek	17
3.2.	Mogelijkheden voor samenwerking	17
3.3.	Netwerk van basisbibliotheken	17
4.	BIJLAGEN	19
1.	Plan van aanpak (PvA)	20
2.	Lijst van deelnemers aan het proces	24
3.	Brieven	25
4.	Protocollen, behorend bij de brancheformules NBLC	40
5.	Afkortingenwijzer	43

1. INLEIDING

1.1. Initiatief

In september 2002 startte de Stuurgroep Bibliotheekvernieuwing op initiatief van de provincie Drenthe met het ontwikkelen van adviezen voor provincie en gemeenten over de vernieuwing van het openbaar bibliotheekwerk in Drenthe. De stuurgroep stelde zelf haar opdracht vast, binnen de randvoorwaarden zoals vastgelegd door provinciale staten (statenstuk 933, Vernieuwing openbaar bibliotheekwerk) en de bestuurlijke afspraak over de vertegenwoordigingen in de stuurgroep tussen gemeenten en provincie (vastgelegd in Bestedingsplan Eerste impuls herstructurering openbaar bibliotheekwerk 2001-2002).

1.2. Vertegenwoordiging

In de stuurgroep waren bestuurders van de verschillende Drentse bibliotheekorganisaties, de verschillende typen Drentse gemeenten, de Vereniging Drentse Gemeenten (VDG) en de provincie vertegenwoordigd. Onafhankelijk voorzitter van de stuurgroep was voormalig bestuurder, de heer Weidgraaf uit Beilen.

De stuurgroep werd inhoudelijk ondersteund door een werkgroep, waarin bibliotheekmedewerkers en ambtenaren uit dezelfde organisaties als in de stuurgroep waren vertegenwoordigd. De werkgroep had dezelfde voorzitter als de stuurgroep. (Zie bijlagen voor lijst deelnemers.)

Bewust is gekozen voor het ontwikkelen van een advies door en met diegenen die het straks ook kunnen gebruiken in de dagelijkse praktijk.

1.3. Opdracht stuurgroep

De stuurgroep stelde haar eigen opdracht vast in het plan van aanpak (PvA) (zie bijlagen). De belangrijkste doelen waren:

1. het opstellen van een definitie van de gewenste invulling van de Drentse basisbibliotheek in de vorm van minimumnormen;
2. het opstellen van een aantal deeladviezen over netwerkvorming, digitalisering informatievoorziening, culturele functie, vraaggericht werken en mogelijkheden horizontale integratie.

1.4. Verloop proces

De nadruk in het proces dat de stuurgroep doormaakte lag steeds op het uitwerken van de samenwerkingsmogelijkheden tussen de verschillende bibliotheekorganisaties in Drenthe: bij de Provinciale Bibliotheekcentrale (PBc) aangesloten bibliotheken, zelfstandige bibliotheken en de PBc. Dit heeft tot consequentie dat de onderwerpen digitalisering, culturele functie, vraaggericht werken en horizontale integratie niet expliciet, maar wel impliciet in het advies aan de orde komen.

Het proces verliep vanwege historisch gegroeid wantrouwen tussen de verschillende typen bibliotheekorganisaties met vallen en opstaan, maar leidt daarom niet minder tot een naar het idee van de stuurgroep gedragen en uitvoerbaar eindresultaat.

1.5. Eindresultaat

Het eindresultaat bestaat uit drie deeladviezen. Het eerste geeft aan hoe in Drenthe het begrip basisbibliotheek uit het Rapport Meijer kan worden ingevuld, namelijk in de vorm van een door gemeenten en bibliotheekbesturen gezamenlijk vast te stellen minimumpakket aan kernfuncties, dat wordt getoetst aan door de bibliotheekbranche vastgestelde minimumnormen. (Definitie, doelen, taken en kernfuncties van de basisbibliotheek).

Het tweede advies (Notitie subwerkgroep Drents bibliotheeknetwerk) laat zien op welke terreinen de Drentse bibliotheekorganisaties in de toekomst zouden willen samenwerken.

Het derde en laatste advies (Drents netwerk van basisbibliotheken) maakt een start met een netwerk van alle twaalf bibliotheken in Drenthe en de PBC waarin ieder een gelijkwaardige stem heeft, voor een periode van twee jaar. Het gaat dan om een projectmatige samenwerking voor een periode van twee jaar, gericht op enerzijds het ontstaan van bekendheid van basisbibliotheken met elkaars organisaties en anderzijds op het gezamenlijk ontwikkelen van nieuwe bibliotheekproducten door de verschillende bibliotheekorganisaties in Drenthe.

---

2. DE DEELADVIEZEN

2.1. De basisbibliotheek

Definitie, doelen, taken en kernfuncties van de basisbibliotheek

Wat is de basisbibliotheek

De basisbibliotheek vormt de centrale speler in een modern publiek bibliotheekstelsel, waarin zij op een vraaggerichte wijze de kernfuncties van de bibliotheek uitvoert.

De basisbibliotheek is een zelfstandige organisatie met een of meer vestigingen (in welke vorm dan ook) die per gemeente een bibliotheekvoorziening aanbiedt.

De basisbibliotheek is verantwoordelijk voor de uitvoering van een door gemeenten en bibliotheekbesturen gezamenlijk vastgesteld minimumpakket aan kernfuncties, te toetsen aan door de branche vastgestelde minimumnormen. Dit minimumpakket is verwoord in het voorliggende advies van de Drentse Stuurgroep Bibliotheekvernieuwing.

Daarnaast kan zij op basis van afspraken aanvullende functies uitvoeren voor opdrachtgevers (lokale instellingen, gemeente(n), provincie, andere basisbibliotheken en overigen).

De basisbibliotheek wordt grotendeels gefinancierd door de gemeente(n) waarin zij haar verzorgingsgebied heeft. De gemeente financiert in principe minimaal het vastgestelde pakket van kernfuncties. Aanvullende functies worden apart door de desbetreffende opdrachtgevers gefinancierd.

Belangrijke doelstellingen voor de basisbibliotheek zijn het vergroten van het publieksbereik, het versterken van haar maatschappelijk bindende rol en invulling geven aan cultureel ondernemerschap.

Als uitgangspunten van en inherent aan het nieuwe stelsel, gelden onder meer het ontwikkelen van relaties met andere instellingen en een pluriforme informatievoorziening.

Doelen

Voor alle (potentiële) gebruikers moet de openbare bibliotheek een laagdrempelige vestiging in de buurt zijn.

De basisbibliotheek moet het mogelijk maken dat alle burgers in hun eigen buurt een adequate bibliotheekvestiging hebben die een minimaal pakket aan diensten en mogelijkheden biedt.

De algemene doelen van de basisbibliotheek zijn te komen tot het volgende.

- Een gegarandeerd basisaanbod van bepaalde minimumomvang en kwaliteit voor alle burgers. Daarbij gaat het om: beschikbaarheid van informatie en media, toegang tot informatie, kwaliteit van dienstverlening, bereikbaarheid van bibliotheekvoorzieningen (fijnmazigheid van het stelsel) en openstellingsuren van bibliotheekvoorzieningen.
- Ontwikkeling van producten en diensten die aansluiten op nieuwe media en nieuwe vormen waarin informatie beschikbaar is: Internet, digitale databases, zoekfuncties etc.

Er vindt een verschuiving plaats van het beschikbaar stellen van informatie naar het toegang bieden tot (digitale) informatie. Daartoe behoort ook ondersteuning van burgers bij het leren omgaan met nieuwe media en informatie.

- Het uitgangspunt voor de organisatie van het bibliotheekwerk vormen de klanten in het verzorgingsgebied van de provincie Drenthe. Deze klantgerichtheid draagt bij aan het maatschappelijk draagvlak en de laagdrempeligheid van de lokale voorziening en de afstemming tussen vraag en aanbod.

Voor het eerste doel, het realiseren van voor alle burgers bereikbare volwaardige bibliotheekvoorzieningen, is het instandhouden van een fijnmazig netwerk van bibliotheekvoorzieningen nodig.

Door de technologische ontwikkelingen en de toename van de complexiteit van informatiestromen nemen de eisen aan de deskundigheid van de bibliotheekmedewerkers, ook in kleine vestigingen, echter toe.

Om in de toekomst omvang en kwaliteit van de dienstverlening zowel de fijnmazigheid en spreiding van bibliotheekvoorzieningen te behouden of uit te breiden, hebben basisbibliotheken als afgeleid doel ook te komen tot professionalisering van bibliotheekpersoneel.

Taken

Iedere Drentse basisbibliotheek is verplicht te voldoen aan minimumnormen die door de branche en het bestuurlijk overleg van het Rijk, Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) zullen worden geformuleerd. Zie voor deze normen: Zo wordt het wat met de branche ..!? De brancheformules (Den Haag, NBLC, 2002).

De normen zullen een dynamisch karakter hebben.

De verplichting van de basisbibliotheek te voldoen aan de minimumnormen wordt vastgelegd in een contract dat zij sluit met de gemeente waarin zij haar verzorgingsgebied heeft.

De minimumnormen die aan elke basisbibliotheek zullen worden gesteld betreffen de door de Drentse Stuurgroep Bibliotheekvernieuwing vastgestelde kernfuncties gerelateerd aan de protocollen (bijlage 1; eveneens uit: Zo wordt het wat met de branche ..!? De brancheformules) en de normering behorend bij de brancheformules.

Het kunnen realiseren van vorengenoemde doelen en taken heeft als consequenties dat:

- de basisbibliotheek versterkt aandacht besteedt aan de doelmatigheid van haar bedrijfsvoering, met name door voor elk van haar taken de optimale schaalgrootte te zoeken;
- de basisbibliotheek primair binnen de provincie samenwerkingsverbanden moet aangaan voor het doelmatig uitvoeren van de backoffice-taken en innovaties.

Kernfuncties van de basisbibliotheek

Primaire kernfuncties

Kernfunctie: Opbouwen en beheren collectie

<i>Taak</i>	<i>Verantwoordelijkheid</i>	<i>Type taak</i>
Opstellen collectieprofielen	Basisbibliotheek	Backoffice *)
Opbouwen en beheren van de collectie op basis van collectieprofielen	Basisbibliotheek	Backoffice
Opbouwen en beheren van achtergrond- en wisselcollecties	Basisbibliotheek	Backoffice
Opbouwen en beheren van collecties oor scholen, tehuizen of instellingen	Basisbibliotheek	
Opbouwen en beheren van regionale collecties en de collectie voor wetenschappelijke steunfunctie	Enkele basisbibliotheken	Backoffice
Coördineren wetenschappelijke steunfunctie	Branchevereniging	
Opbouwen en beheren website www.bibliotheek.nl	Branchevereniging	
Inkopen, bibliotheekklaar maken en distribueren van media en databestanden	NBD	

Kernfunctie: Beschikbaar stellen informatie

<i>Taak</i>	<i>Verantwoordelijkheid</i>	<i>Type taak</i>
Mogelijkheid bieden aan het publiek tot het raadplegen van de collectie	Basisbibliotheek	Frontoffice *)
Mogelijkheid bieden tot het raadplegen van de landelijke catalogus en website www.bibliotheek.nl	Basisbibliotheek	Frontoffice
Begeleiden van doelgroepen ten behoeve van media- en informatie-educatie	Basisbibliotheek	Frontoffice
Uitvoeren van programma's op het gebied van leesbevordering en onderwijsvoorrangsbeleid	Basisbibliotheek	Frontoffice
Initiëren en organiseren van culturele en educatieve activiteiten	Basisbibliotheek	Frontoffice en backoffice
Profileren van de (culturele) ontmoetingsfunctie	Basisbibliotheek	Frontoffice en backoffice

---

<i>Taak</i>	<i>Verantwoordelijkheid</i>	<i>Type taak</i>
Beantwoorden van vragen op maat (informatiefunctie) en indien nodig doorverwijzen naar overheids-, culturele, educatieve, en welzijnsinstellingen	Basisbibliotheek	Frontoffice en backoffice
Opbouwen en beheren van de landelijke catalogus	Branchevereniging	

Kernfunctie: Beheren ledenadministratie

<i>Taak</i>	<i>Verantwoordelijkheid</i>	<i>Type taak</i>
Registreren in- en uitschrijving lid in landelijk ledenbestand	Basisbibliotheek	Frontoffice en backoffice
Voorlichten van nieuwe leden over de mogelijkheden van de openbare bibliotheek	Basisbibliotheek	Frontoffice
Ontwikkelen Nationale Bibliotheekkaart	Branchevereniging	
Uitreiken Nationale Bibliotheekkaart	Basisbibliotheek	Frontoffice

---

Kernfunctie: Uitlenen media

<i>Taak</i>	<i>Verantwoordelijkheid</i>	<i>Type taak</i>
Uitlenen en innemen van de media	Basisbibliotheek	Frontoffice
Reserveren van de media	Basisbibliotheek	Frontoffice
Uitlenen en innemen van de media op basis van internetbestellingen (internetbezorgdienst)	Basisbibliotheek	Backoffice
Aanvragen van de media bij collega-bibliotheken en het verwerken van de media-aanvragen	Basisbibliotheek	Frontoffice en backoffice
Vervoeren media/Openbaar Bibliotheek Leenverkeer	Basisbibliotheek	Backoffice

---

Ondersteunende kernfuncties

Kernfunctie: Beleidsontwikkeling-en beheer

<i>Taak</i>	<i>Verantwoordelijkheid</i>	<i>Type taak</i>
Opstellen en uitvoeren van inhoudelijk, financieel, organisatie-, huisvestings- en personeelsbeleid	Basisbibliotheek	Backoffice
Aangaan en onderhouden van contractrelatie met subsidiënt(en) en derden	Basisbibliotheek	Backoffice
Aanleveren van informatie ten behoeve van branchevergelijkingen	Basisbibliotheek	Backoffice
Verzamelen van management- en branche-informatie	Branchevereniging	
Zorgdragen voor kwaliteitstoezicht	Branchevereniging	

Kernfunctie: Marktontwikkeling- en beheer

<i>Taak</i>	<i>Verantwoordelijkheid</i>	<i>Type taak</i>
Opstellen en uitvoeren van marktbeleid voor specifieke gebruikersgroepen	Basisbibliotheek	Backoffice
Opstellen en uitvoeren van communicatiebeleid	Basisbibliotheek	Backoffice
Aangaan en onderhouden van contacten met individuele gebruikers en gebruikersgroepen	Basisbibliotheek	Backoffice
Uitvoeren van markt- en gebruikersonderzoek	Basisbibliotheek	Backoffice
Opstellen en uitvoeren landelijk promotie- en communicatiebeleid	Branchevereniging	

Kernfunctie: Productontwikkeling en -beheer

<i>Taak</i>	<i>Verantwoordelijkheid</i>	<i>Type taak</i>
Ontwikkelen van producten	Basisbibliotheek	Backoffice
Aanbieden van opleidingen en trainingen	Branchevereniging	
Aanbieden van adviesdiensten	Branchevereniging	
Stimuleren van innovatie en ontwikkeling	Branchevereniging	
Ontwikkelen landelijke benchmark	Branchevereniging	

Kernfunctie: Systeemontwikkeling-en beheer

<i>Taak</i>	<i>Verantwoordelijkheid</i>	<i>Type taak</i>
Inkopen informatie- en communicatie-technologie(ICT)-infrastructuur	Basisbibliotheek	Backoffice
Ontwikkelen ICT-protocollen	Branchevereniging	

- *) backoffice: alle activiteiten die binnen het openbaar bibliotheekstelsel worden uitgevoerd om de directe dienstverlening aan de gebruiker mogelijk te maken;
frontoffice: alle activiteiten die binnen het openbaar bibliotheekstelsel in de vorm van directe dienstverlening aan de gebruiker worden uitgevoerd

De kernfuncties worden dus gerelateerd aan de protocollen/normering behorende bij de brancheformules (zie bijlage 4):

1. niveau van dienstverlening
2. professionaliteit van de dienstverlening
3. uniformering digitale informatie
4. gezamenlijke marketing en promotie
5. keurmerk voor pakketten voor bibliotheeksystemen
6. kwaliteitszorg en certificering

2.2. Mogelijkheden voor samenwerking

Notitie subwerkgroep Drents bibliotheeknetwerk

Samenstelling en opdracht

De subwerkgroep bestaat uit mevrouw M. Brons (bibliotheek Emmen), mevrouw G.J. Guicherit-de Graaff (bibliotheek Assen), mevrouw H.G. van der Werf (PBc Drenthe; aangesloten bibliotheken), de heer H. Gierveld (bibliotheek Hoogeveen), de heer G. Spiekman (PBc Drenthe; aangesloten bibliotheken) en de heer H. Sikkema (PBc Drenthe; uitvoerend secretaris werkgroep).

De opdracht voor de subwerkgroep luidt een notitie te maken die ingaat op de verwachtingen die de toekomstige samenwerkingspartners in een Drents bibliotheeknetwerk van elkaar hebben op inhoud, wat ze als de (inhoudelijke) meerwaarde van zo'n netwerk zien en tot welk niveau ze willen gaan samenwerken.

De subwerkgroep vergaderde donderdag 20 maart 2003 in de bibliotheek Assen.

Constateringen vooraf; uitgangspunten

- Alle bibliotheekorganisaties (bibliotheek Assen, bibliotheek Hoogeveen en de aangesloten bibliotheken van de PBc) onderkennen in ieder geval de voordelen van een Drents bibliotheeknetwerk, niet in de laatste plaats vanwege de grote hoeveelheid veranderingen die op het openbaar bibliotheekwerk afkomt.
- Met name de elementen versterking van de lokale verankering van de openbare bibliotheek, meer en beter tegemoetkomen aan de wensen en behoeften van de (potentiële) klant (ook de wens van de gemeenten) en het komen tot cultureel ondernemerschap (uit Open poort tot kennis, het rapport van de commissie Meijer), het nadenken hierover rechtvaardigen het streven naar een gezamenlijke Drentse aanpak.
- Samenwerken met en in andere netwerken dan alleen een Drents netwerk is mogelijk.
- Op voorhand wordt aan (nog samen te stellen) bovenlokale kennisteams een belangrijke rol toegedicht in een Drents bibliotheeknetwerk.

Sterkte-/zwakte-inventarisatie

Na een globale inventarisatie is geconstateerd dat de vier genoemde organisaties sterke en zwakke kanten hebben. Vanuit deze constatering hebben de organisaties een eerste voorlopige opstelling van mogelijke samenwerkingsterreinen gemaakt.

Wat willen wij samen in een netwerk? Mogelijke samenwerkingsterreinen

1. Ontwikkelen van beleidsvisie met betrekking tot onder andere:
  - brede school
  - ICT-ontwikkelingen
  - kleinekernen-/spreidingsbeleid
  - cultureel/commercieel ondernemerschap
2. Benutten van het netwerk in het algemeen voor de (potentiële) klant, zoals:
  - (Drents) bibliotheekpaspoort
  - verwijzen
  - promoten
3. Inkoop/logistiek/administratie
4. Klankbordfunctie op directieniveau
5. Collecties gebaseerd op (uniforme) gebruikersonderzoeken en statistische gebruiksgegevens, bundeling van specifieke deskundigheid op dit gebied
6. Marketing en public relations (pr):
  - afstemming en taakverdeling
  - gebruikersonderzoek
  - productontwikkeling
7. Personeel en Organisatieontwikkeling
Visieontwikkeling en vertaling daarvan in instrumenten als loopbaanbeleid, scholing en uitwisseling
8. Het gezamenlijk oppakken van het inmiddels landelijk in gang gezette kwaliteitszorgtraject

Vorenstaande punten vragen nog om een verdere uitwerking.

2.3. Netwerk van basisbibliotheken

Huidige situatie

Er zijn twaalf openbare bibliotheken in Drenthe, in elke gemeente één. Deze bibliotheken hebben meerdere vestigingsplaatsen.

Er is een facilitair bedrijf, de PBc, dat voor tien van de twaalf bibliotheken bovenlokale taken uitvoert.

De PBc en tien aangesloten bibliotheken vormen momenteel een netwerk. De zelfstandige bibliotheken Assen en Hoogeveen werken op een aantal onderdelen samen met de PBc Drenthe en andere bibliotheekorganisaties, maar zijn formeel geen onderdeel van een bibliotheeknetwerk in de provincie Drenthe.

Toekomstige situatie

Basisbibliotheken hebben voor een goed functioneren inhoudelijke ondersteuning nodig vanuit provinciale en landelijke organisaties en netwerken. Grote bibliotheken wellicht minder, kleine bibliotheken meer.

Onderlinge samenwerking tussen basisbibliotheken is essentieel om zoveel mogelijk profijt te hebben van in de provincie aanwezige expertise en dienstverlening.

De samenwerking in het netwerk is vrijwillig, maar niet vrijblijvend en gebaseerd op onderling vertrouwen.

Het hier voorgestelde netwerk is een projectmatige samenwerking voor een periode van voor eerst twee jaar, gericht op:

- het ontstaan van bekendheid met elkaanders organisatie, bij de verschillende typen basisbibliotheken in Drenthe
- het gezamenlijk ontwikkelen van nieuwe bibliotheekproducten door de verschillende bibliotheekorganisaties in Drenthe

Functies netwerk

- Overlegplatform van de directies/managers van Drentse basisbibliotheken
- Belangenbehartiging en aanspreekpunt bibliotheken ten aanzien van overheden en andere organisaties
- Formuleren van gezamenlijke vraag om ondersteuning vanuit:
  1. het facilitair bedrijf en
  2. het kenniscentrum
- Formuleren van de vraag om ondersteuning vanuit andere voorzieningen, zoals de wetenschappelijke steunfunctie (uitgevoerd door de Openbare Bibliotheek (OB) Groningen) en het NBLC.
- Formuleren van aanbod op de vraag om vernieuwende bibliotheekproducten in de vorm van een productencatalogus (kenniscentrum)

Deelnemers netwerk

Directieniveau:

- de directies/locale bibliotheekmanagers van de twaalf basisbibliotheken
- de PBc is omwille van een zo efficiënt mogelijke communicatie en samenwerking ook lid van het netwerk.

Onderdelen

Het netwerk heeft twee onderdelen: het overlegplatform en het kenniscentrum.

Het overlegplatform is een overleg, dat op directieniveau regelmatig plaatsvindt.

Met het overlegplatform wordt een jaar proefgedraaid, waarna een definitieve vorm wordt gekozen.

Het overlegplatform formuleert de vraag naar producten, het kenniscentrum de antwoorden hierop, waarbij het met name gaat om nieuwe bibliotheekproducten (innovatie). Het kenniscentrum is een inhoudelijke en projectmatige samenwerking tussen alle basisbibliotheken en de PBC/facilitair bedrijf. Alle betrokkenen werken in opdracht van het netwerk in het kenniscentrum.

Relatie netwerk-PBc

Het netwerk geeft de PBC/facilitair bedrijf en eventueel andere bibliotheekorganisaties opdracht bepaalde producten te leveren. Het gaat dan met name om die producten, die voor alle of het merendeel van de basisbibliotheken van belang zijn.

Het netwerk heeft dus de belangrijke functie ervoor te zorgen dat de PBC/facilitair bedrijf op een nieuwe manier, gericht op alle Drentse bibliotheken, zo vraaggericht mogelijk werkt.

De PBC/facilitair bedrijf sluit met elke bibliotheek een aparte overeenkomst over de te leveren producten gedurende een meerjarige periode.

De PBC is deelnemer aan het overlegplatform en aan het kenniscentrum door inzet van medewerkers.

Kenniscentrum

Het kenniscentrum is een inhoudelijke samenwerking tussen de basisbibliotheken en de PBC, waarin gezamenlijk nieuwe producten worden ontwikkeld.

Het gaat dan om:

- ontwikkelen beleidsvisies op nieuwe terreinen, zoals bijvoorbeeld ICT-ontwikkelingen, brede school, kleine kernen- en spreidingsbeleid, cultureel/commercieel ondernemerschap
- het benutten van het netwerk voor de (potentiële) klant in concrete zin zoals voor een Drents bibliotheekpaspoort
- collecties gebaseerd op (uniforme) gebruikersonderzoeken en statistische gebruiksgegevens en bundeling van specifieke deskundigheid op dit gebied
- marketing en pr; afstemming en taakverdeling, gebruikersonderzoek en productontwikkeling
- personeel- en organisatieontwikkeling
- kwaliteitszorg

De PBC faciliteert het kenniscentrum door bijvoorbeeld het leveren van projectleiders en administratieve ondersteuning. Basis van het kenniscentrum is een samenwerkingsafpraak tussen alle betrokkenen. Per project worden de personele inzet en de voorwaarden voor afname van een product bepaald.

Werkgeverschap

Het werkgeverschap van de tien PBC-bibliotheken en de PBC is nu gezamenlijk. De OB Assen en Hoogetveen blijven voorshands werkgever van het eigen personeel.

Na twee jaar ervaring met het netwerk, wanneer de basisbibliotheken wat ontwikkeld zijn en de PBC/facilitair bedrijf hierop ingespeeld, heroverwegen alle bibliotheken of het zinvol en efficiënt is om het werkgeverschap anders te regelen.

Rechtsvorm netwerk

Vooreerst geen. Het gaat hier om een samenwerkingsvorm. Na twee jaar evalueren.

Fasering

1. Het overlegplatform van netwerk gaat met ingang van 1 september 2003 proefdraaien onder leiding van een onafhankelijk kwartiermaker (zonder eigen belangen in Drenthe). Aanbevelingen van deelnemers en kwartiermaker meenemen in vervolg. Financiering: Bestedingsplan eerste impuls 2003-2004.
2. Na drie kwartalen jaar kiezen welke voortzetting.
3. Na twee jaar evalueren (1 september 2005).
4. Start kenniscentrum: ..... Evaluatie na .....

Consequenties

Vorengenoemde vorming van een nieuw provinciedekkend netwerk heeft de nodige consequenties voor het bestaande PBC-netwerk. Een aantal organisatie- en overlegvormen moet wellicht worden veranderd, om dubbelingen te voorkomen en goed functioneren van de basisbibliotheken en PBC in het nieuwe netwerk te garanderen. Het is echter geen probleem wanneer in de proefperiode van twee jaar verschillende systemen naast elkaar bestaan. Een andere consequentie is dat alle bibliotheken inhoudelijk zullen gaan samenwerken. Hiervoor zal tijd moeten worden vrijgeroosterd.

---

3. SAMENVATTING ADVIES

3.1. De basisbibliotheek

Het advies bevat een duidelijke en uitgebreide definitie van het begrip basisbibliotheek, gevolgd door een beschrijving van de gewenste doelen, de taken en de kernfuncties ervan. Zo zouden de basisbibliotheken in Drenthe eruit moeten zien.

Wat hier vooral nieuw aan is, is dat in het advies een minumpakket aan kernfuncties wordt vastgesteld, dat getoetst is aan landelijke, door de bibliotheekbranche vastgestelde minimumnormen (waaraan de NBLC, het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, het IPO en de VNG zich overigens in bestuurlijk overleg geconformeerd hebben.) Dit betekent dat als het advies consequent wordt doorgevoerd, bibliotheekgebruiker en -financier een minimumkwaliteit gegarandeerd krijgen; voor sommige bibliotheken een kwaliteitsimpuls, voor andere een bevestiging van de bestaande situatie.

Ook nieuw is de nadruk op vraaggericht werken en meer mogelijkheid voor bibliotheekbesturen en gemeenten tot invloed op het beleid, omdat dat nu sterker dan voorheen lokaal ontwikkeld kan worden. Twee andere nieuwe kenmerken zijn de sterkere gerichtheid op het zoeken van samenwerkingsrelaties met andere instellingen en de verschuiving van traditionele naar nieuwe media.

3.2. Mogelijkheden voor samenwerking

Samenwerking tussen alle bibliotheekorganisaties in de provincie leidt tot voordelen, zo erkennen deze organisaties zelf. Hierdoor kan de bibliotheekgebruiker zoveel mogelijk profijt onderkennen van de in de provincie aanwezige expertise en dienstverlening. Een achttal terreinen zijn benoemd waarop zinvolle samenwerking zou kunnen plaatsvinden.

3.3. Netwerk van basisbibliotheken

Geadviseerd wordt een start te maken met een netwerk van alle twaalf bibliotheken in Drenthe en de PBC - waarin ieder een gelijkwaardige stem heeft - voor een periode van twee jaar. Het gaat dan om een projectmatige samenwerking voor genoemde periode, gericht op enerzijds het ontstaan van bekendheid van basisbibliotheken met elkaars organisaties en anderzijds op het gezamenlijk ontwikkelen van nieuwe bibliotheekproducten door de verschillende bibliotheekorganisaties in Drenthe.

Het netwerk kent twee onderdelen: een overlegplatform van directies/lokale bibliotheekmanagers en een kenniscentrum. Het overlegplatform formuleert de vraag naar producten (met name nieuwe), het kenniscentrum de antwoorden hierop. In het kenniscentrum kunnen een aantal van de acht hiervoor genoemde terreinen waarop kan worden samengewerkt, worden uitgewerkt. Het is de bedoeling dat het netwerk van basisbibliotheken gaat proefdraaien onder leiding van een onafhankelijk kwartiermaker, zonder eigen belangen in Drenthe. In deze periode blijft de bestaande structuur van de huidige bibliotheekorganisaties in principe gelijk. Na twee jaar zal worden geëvalueerd.

4. BIJLAGEN

1. Plan van aanpak
2. Lijst van deelnemers aan het proces
3. Brieven
4. Protocollen, behorend bij de brancheformules NBLC

---

1. Plan van aanpak (PvA)

PvA Drentse Stuurgroep Bibliotheekvernieuwing 2002-2003

1. *Opdracht stuurgroep*

De Stuurgroep Bibliotheekvernieuwing wordt ingesteld door gedeputeerde staten van Drenthe. De stuurgroep stelt in haar eerste vergadering de volgende zaken zelf vast:

- haar opdracht
- de rol van werkgroep en stuurgroep
- de bevoegdheden van de deelnemers
- de wijze van terugkoppelen naar de achterban
- informatievoorziening naar pers etc.

De opdracht valt binnen de randvoorwaarden van de provincie Drenthe zoals vastgelegd in statenstuk 933, Vernieuwing openbaar bibliotheekwerk. Dit uitgezonderd de samenstelling van de stuurgroep, die (qua vertegenwoordigingen en aantallen) is vastgesteld na bestuurlijk overleg met de gemeenten in het Bestedingsplan Eerste impuls herstructurering openbaar bibliotheekwerk.

Basis van de opdracht

1. Opstellen PvA voor de bibliotheekvernieuwing in Drenthe 2002-2004.
2. Opstellen definitie van de gewenste invulling van de Drentse basisbibliotheek op het gebied van dienstverlening, bestuur, organisatie, financiering, functies en loopbanen. In de vorm van wenselijke minimumnormen, gegoten in een advies aan gemeenten en provincie (2002).
3. Opstellen aantal deeladviezen in het kader van bibliotheekvernieuwing. Deze adviezen monden uit in een provinciaal Beleidsplan openbaar bibliotheekwerk. Onderwerpen door de stuurgroep vast te stellen. In ieder geval: netwerkvorming, digitalisering informatievoorziening, culturele functie, vraaggericht werken en mogelijkheden horizontale integratie (2003).

Uitgangspunten

1. Drenthe heeft twaalf basisbibliotheken, in elke gemeente één. De bij de PBc aangesloten bibliotheken gaan in de toekomst zelfstandiger opereren dan nu het geval is.
2. Subsidierelatie provincie-PBc blijft gehandhaafd.
3. PBc ontwikkelt productbegroting.
4. PBc is het facilitair bedrijf voor het openbaar bibliotheekwerk in Drenthe.
5. Zoveel mogelijk samenwerking tussen alle bibliotheken in Drenthe.

2. Samenstelling stuurgroep en werkgroep

Stuurgroep

namenlijst bijgevoegd

- onafhankelijk voorzitter
(vervanger: de heer Sj. Kremer) de heer H. Weidgraaf
- gedeputeerde voor cultuur:
(vervanger: mevrouw G. de Vries-Leggedoor) mevrouw M.W. Brink-Massier
- wethouder namens de VDG:
(vervanger: mevrouw T. Klip-Martin, Coevorden) de heer H. Klaver (Emmen)
- wethouder namens gemeenten met PBC-bibliotheek
(vervanger: mevrouw M. Looman-Struijs) de heer A. de Haan (Westerveld)
- wethouder namens gemeenten met zelfstandige bibliotheek
(vervanger: de heer R. Wiersema, gemeente Assen) mevrouw S. de Haan-Brouwer (Hoogeveen)
- bestuurslid van de OB Assen of Hoogeveen
(vervanger: de heer H. Chardon) mevrouw S.S.M. Gerritsma
- lid raad van deelnemers PBC
(vervanger: mevrouw T. Vorsteveld, Tynaarlo) de heer M. Kamerling (Meppel/Nijeveen)
- lid raad van Toezicht PBC
(vervanger: de heer S. v.d. Spuij) de heer Sj. Kremer
- ambtelijk secretaris vanuit provincie
(vervanger: mevrouw G. Smidt) mevrouw W. Schutte

Werkgroep

- onafhankelijk voorzitter
(vervanger: W. Schutte) de heer H. Weidgraaf
- ambtelijk secretaris/beleidsmedewerker provincie
(vervanger: mevrouw G. Smidt) mevrouw W. Schutte
- uitvoerend secretaris
(vervanger: mevrouw W. de Lange, PBC) de heer H. Sikkema (PBC)
- beleidsmedewerker bibliotheekwerk namens VDG
(vervanger:...) mevrouw A. Knol (Meppel)
- beleidsmedewerker bibliotheekwerk namens gemeenten met PBC-bibliotheek
(vervanger:...) de heer F. Meerhoff (Emmen)
- beleidsmedewerker bibliotheekwerk namens gemeenten met zelfstandige bibliotheek
(vervanger: de heer J. Valk, Hoogeveen) mevrouw H. Diender (Assen)
- vertegenwoordiger OB Assen of Hoogeveen
(vervanger: de heer K.J. Dommissie) mevrouw G.J. Guicherit-de Graaf (Assen)
- vertegenwoordiger bij PBC aangesloten bibliotheek
(vervanger: mevrouw H.G. van der Werf) de heer G. Spiekman
- vertegenwoordiger PBC
(vervanger: de heer P.N. Swieringa) mevrouw H.E. de Herder
- extern deskundige naar behoefte (lokaal, provinciaal, of vanwege landelijk procesbureau bibliotheekvernieuwing)

---

3. *Planning en organisatie*

Organisatie

Vorbereiding en verslaglegging vergaderingen stuurgroep: provincie in overleg met voorzitter.

Vorbereiding en verslaglegging vergaderingen werkgroep: formeel provincie in overleg met voorzitter, uitvoering PBC in overleg met voorzitter en provincie).

Planning

in de periode 2002-2003 zes stuurgroepvergaderingen, acht werkgroepvergaderingen, en zoveel sub-overleggen als nodig. (communicatie/financiën/digitalisering...).

fase 1, basisbibliotheek

- 3 september 2002 installatie en eerste vergadering stuurgroep (1)
- 10 september 2002 eerste vergadering werkgroep (1)
- begin november 2002: werkgroep (2)
- 20 november 2002, 14.00 uur stuurgroep (2)
- december 2002 advies basisbibliotheek klaar

fase 2, netwerkvorming, digitalisering, vraaggericht werken, horizontale integratie, etc.

- januari 2003 werkgroep (3)
- januari 2003 conferentie (1) (presentatie advies basisbibliotheek en start discussie overige onderwerpen bibliotheekvernieuwing)
- februari 2003 werkgroep (4)
- maart 2003 stuurgroep (3)
- april 2003 werkgroep (5)
- mei 2003 stuurgroep (4)
- juni 2003 werkgroep (6)
- augustus 2003 stuurgroep (5)
- augustus 2003 werkgroep (7)
- september 2003 conferentie (2)
- oktober 2003 werkgroep (8)
- november 2003 stuurgroep (6)
- december 2003 feestelijke afsluiting traject

---

4. *Communicatie*

Afdeling Communicatie provincie maakt communicatieplan. Overlegt daarbij met bibliotheeksector en met landelijk procesbureau wat zij wel/niet doet.

Aandacht voor:

- overleg provincie - gemeenten (ambtelijk)
- enthousiasme nodig
- mensen moeten worden overtuigd door argumenten

5. *Begroting*

vergaderingen stuurgroep/werkgroep	€ 3.500,00
drukwerk	€ 4.000,00
<u>extern advies/ reiskosten</u>	<u>€ 2.707,11</u>

totaal	€ 10.207,11*
--------	--------------

* beschikbaar uit Eerste impuls herstructurering

---

2. Lijst van deelnemers aan het proces

Stuurgroep Bibliotheekvernieuwing

voorzitter: de heer H. Weidgraaf

ambtelijk secretaris: mevrouw W. Schutte

leden: mevrouw M.W. Brink-Massier (gedeputeerde, provincie, tot en met 22 april 2003)
de heer J.H. Schaap (gedeputeerde, provincie, vanaf 23 april 2003)
de heer H. Klaver (wethouder, gemeente Emmen, VDG)
de heer A. de Haan (wethouder, gemeente Westerveld, gemeenten met PBC-bibliotheek)
mevrouw S. de Haan-Brouwer (wethouder, gemeente Hoogeveen, gemeenten met zelfstandige bibliotheek)
mevrouw S.S.M. Gerritsma (bestuur OB Assen/Hoogeveen)
de heer M. Kamerling (raad van deelnemers PBC, OB Meppel)
de heer Sj. Kremer (raad van toezicht PBC)

vervangers: de heer Sj. Kremer (raad van toezicht PBC)
gedeputeerde mevrouw G. de Vries-Leggedoor (gedeputeerde, provincie)
de heer J.D. Nauta (directeur-secretaris, provincie)
mevrouw M. Looman-Struijs (wethouder, gemeente Midden-Drenthe, verving gedurende het hele proces de heer De Haan)
de heer R. Wiersema (wethouder, gemeente Assen)
de heer H. Chardon (bestuur OB Assen/Hoogeveen)
de heer B. Bergsma (bestuur OB Assen/Hoogeveen)
mevrouw T. Vorsteveld (raad van deelnemers PBC, OB Tynaarlo)
de heer S. v.d. Spuij (raad van toezicht PBC)
mevrouw G. Smidt (provincie)

Werkgroep Bibliotheekvernieuwing

voorzitter: de heer H. Weidgraaf

secretaris: de heer H. Sikkema (PBC)

leden: mevrouw W. Schutte (provincie)
mevrouw A. Knol (Gemeente Meppel, VDG)
de heer F. Meerhoff (gemeente Emmen, gemeenten met PBC-bibliotheek)
mevrouw H. Diender (gemeente Assen, gemeenten met zelfstandige bibliotheek)
mevrouw G.J. Guicherit-de Graaf (OB Assen, zelfstandige bibliotheken)
de heer G. Spiekman (PBC-bibliotheken)
mevrouw H.E. de Herder (PBC)

vervangers: mevrouw G. Smidt (provincie)
mevrouw W. de Lange (PBC)
mevrouw M. Krebs (gemeente Assen, verving mevrouw H. Diender vanaf begin 2003)
mevrouw H.G. van der Werf (PBC-bibliotheken, verving gedurende het proces de heer Spiekman)
de heer J. Valk (gemeente Hoogeveen)
de heer K.J. Dommissie (OB Assen)
de heer P.N. Swieringa (PBC)

3. Brieven

GEMEENTE HOOGVEEEN

Welzijn, Onderwijs, Cultuur en Sport

College van Gedeputeerde Staten van Drenthe
Productgroep Cultuur en Welzijn
t.a.v. mevrouw W. Schutte
Postbus 122
9400 AC ASSEN

Datum: 15 mei 2002
Onderwerp: vernieuwing openbaar bibliotheekwerk
Ons nummer: 02-9.899-OSW/H

PROV. BESTUUR VAN DRENTHE	
No.:	2002004792
Ingek.:	16 MEI 2002
Class nr.:	Wendy
TE BEH. DOOR:	W

Geacht college,

In antwoord op uw brief van 24 april 2002 delen wij u het volgende mee. Allereerst zeggen wij u dank voor de gelegenheid om vóór 15 mei 2002 een bijdrage te leveren aan c.q. kanttekeningen te plaatsen bij de (eerste) plannen inzake de vernieuwing van het openbaar bibliotheekwerk in onze provincie.

Zoals bij u bekend hebben wij een concept notitie geschreven, onder de naam "De openbare bibliotheek in Hogeveen in perspectief". Wij hebben u eerder een exemplaar toegestuurd. Deze concept notitie wordt op 14 mei 2002 in de vergadering van de raadscommissie Samenleving besproken. Onze reactie op uw plannen geven wij dus onder voorbehoud van instemming door de raadscommissie met voornoemde notitie.

1. Bestedingsplan Eerste Impuls Herstructurering.

Zoals onzerzijds in het bestuurlijk overleg bibliotheekwerk en cultuur van 17 april 2002 al is opgemerkt, betreuren wij het dat dit bestedingsplan zich slechts richt op de kleinere gemeenten en voorbij gaat aan de herstructurering en vernieuwing die zich de komende tijd in de grotere gemeenten manifesteert. Ons ontgaat de achtergrond waarom bij voorbeeld bijscholing, deskundigheidsbevordering van personeel of andere aanzetten om het bibliotheekwerk te vernieuwen van de kleinere bibliotheken wel en die van de grotere niet voor een bijdrage uit de "Eerste Impuls" in aanmerking komen. Juist de grotere bibliotheken lopen vaak voorop bij de vernieuwing en kunnen hun verkregen deskundigheden en grotere mogelijkheden ten behoeve van een grotere regio aanwenden. Wij verzoeken u dan ook met klem via uw kanalen erop aan te dringen dat aanzetten voor vernieuwing en herstructurering bij de grotere bibliotheken c.q. bij het bibliotheekwerk in de grotere gemeenten alsnog onder de "Eerste (of volgende) Impuls" worden gebracht. Op onze beurt zullen wij de Vereniging van Nederlandse Gemeenten vragen hetzelfde te doen.

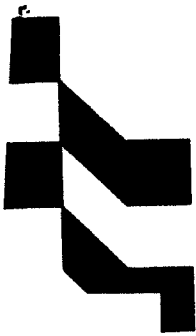
2. Plan van aanpak

Wij kunnen het door u geformuleerde plan van aanpak voor de vernieuwing van het openbaar bibliotheekwerk in Drenthe, dat het karakter draagt van een procedurevoorstel, onderschrijven. Hierbij zijn wij u erkentelijk voor het volledig honoreren van de van ambtelijke zijde van Hogeveen in het overleg van 3 april 2002 voorgesteld wijzigingen terzake van de versterking van de gemeentelijke inbreng bij de door u in te stellen stuurgroep en werkgroep. Wij zijn bereid onze bijdrage in deze te leveren.

Nadere informatie: J. Valk
Doorkiesnummer: (0528) 291 461
Aantal bijlagen:
Aantal pagina's: 2

Postadres: Postbus 20.000
7900 PA Hogeveen
De Vos van
Steenwijklaan 75

Telefoon (0528) 291 911
Fax (0528) 291 374
E-mail gemeente@hogeveen.nl
Internet www.hogeveen.nl

VERVOLG

Verder constateren wij dat elke nadere definiëring, omschrijving of zelfs een indicatie wat in uw ogen onder begrippen als "vernieuwing", "basisbibliotheken" en dergelijke dient te worden verstaan, in uw plan van aanpak en in het ontwerp-Bestedingsplan "Eerste Impuls" ontbreekt. Ook is ons niet duidelijk welke positie u precies in een nieuwe bibliotheekstructuur aan de Provinciale Bibliotheekcentrale toedicht.

3. Herstructurering bibliotheekwerk

Zoals wij u reeds in 1994 bij de totstandkoming van de provinciale nota Kunst en Cultuur in Drenthe schreven, zien wij in een nieuwe structuur de PBC als een facilitair bedrijf, dat zich niet moet bezighouden met het uitvoerend bibliotheekwerk. Wij hebben destijds al gepleit voor de totstandkoming van een aantal regionale bibliotheken in Drenthe. Onze mening is sindsdien niet gewijzigd. Nadien heeft ook de stuurgroep Meijer in zijn rapport inzake de herstructurering van het landelijk openbare bibliotheekwerk vergelijkbare voorstellen gedaan. Wij hopen dat voor de te ontwikkelen plannen voor een effectiever bibliotheekwerk in Drenthe onze gedachten voor de vorming van regio basisbibliotheken (zie onze concept bibliotheeknotitie) voldoende kiemkracht blijken te hebben, waardoor in onze ogen een werkelijke bijdrage aan de vernieuwing en de herstructurering van het openbare bibliotheekwerk in onze provincie wordt geleverd.

Ook is onze gemeente (nog steeds) voorstander van een nauwere samenwerking tussen de bibliotheken in Drenthe. Meermalen hebben wij u hierop gewezen. Geen enkele optie willen wij hierbij op voorhand uitsluiten. Wel stellen wij hieraan de voorwaarden dat een dergelijke samenwerking aantoonbaar de inhoud van het bibliotheekwerk ten goede komt en dat hierdoor een grotere efficiency en dus een (aanzienlijke) kostenbesparing wordt bereikt. In de concept bibliotheeknotitie spreken wij ons daarom uit voor een onderzoek, waarvan de kosten door de provincie en onze gemeente en eventueel Assen waar evenals in onze gemeente ook een zelfstandige bibliotheek is gevestigd.

Wij hopen van harte dat u iets met onze hiervoor geformuleerde gedachten inzake de verbetering van het bibliotheekwerk in Drenthe zult doen.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en Wethouders van Hoogeveen,
de secretaris,

de burgemeester,

K. DE VRIES

W.P.M. Uffings

VERVOLG

is, indien blijkt dat een dergelijke stap bibliotheekinhoudelijke en bedrijfsmatig voordelen en dus een (forse) kostenbesparing oplevert. Tot op heden kon dit niet of althans niet overtuigend met objectieve harde bewijzen worden gestaafd. Graag wil onze gemeente samen met de provincie en het liefst ook met de gemeente Assen meedoen aan een objectief onderzoek naar de voor- en nadelen van een dergelijke nauwere samenwerking. Op voorhand dient daarbij geen enkele optie te worden uitgesloten. Bij het onderzoek moet niet alleen worden gelet op eventuele efficiencyvoordelen en de hieruit voortvloeiende kostenbesparingen, maar ook op de bibliotheekinhoudelijke consequenties. Vooraf zal er bij alle betrokken partijen overeenstemming moeten zijn over de uitgangspunten van het onderzoek en deze zullen gaande het proces moeten worden bewaakt. Wij vragen u thans (en ook de gemeente Assen, die deze brief in afschrift ontvangt) om met ons dit onderzoek te bevorderen.

Beleidsuitspraak 24: Bij de realisering van de voornemens van de Stuurgroep Meijer gaat onze gemeente er vanuit dat de Gemeenschappelijke Openbare Bibliotheek Hoogeveen de status basisbibliotheek krijgt en ze wil in samenwerking met de GOB Hoogeveen, de provincie en het rijk de mogelijkheden onder ogen zien waarbij het werkgebied ook formeel zal kunnen worden uitgebreid met één of meer andere gemeenten, waardoor regio-basisbibliotheken kunnen worden gevormd."

Al begin jaren 90 hebben wij gedachten geformuleerd en aan u kenbaar gemaakt over de totstandkoming van regio-(basis)bibliotheken in Drenthe en waarbij wij tevens voor een andere (meer faciliterende) functie van de PBC hebben gepleit. Tot ons genoegen komen de voorstellen van de Stuurgroep Meijer erg dicht in de buurt van deze gedachten. Wij kunnen dan in grote lijnen instemmen met het door deze stuurgroep voorgestelde bibliotheekstelsel. De nieuwe taakverdeling doet in onze ogen recht aan de authentieke functies van de onderscheidene bestuurslagen. Bovendien wordt hiermee een duidelijke taakverdeling verkregen, die vermenging van functies en belangen te niet doet. Wij gaan er vanuit dat de voorstellen van de Stuurgroep Meijer de basis zullen vormen van de herstructurering en vernieuwing van het bibliotheekwerk in Drenthe. Wij zouden tevens graag zien dat de mogelijkheden van de vorming van regio-(basis)bibliotheken in onze provincie serieus wordt onderzocht. Het werkgebied van de grotere regio-basisbibliotheek zou dan kunnen worden uitgebreid met dat van één of meer andere gemeenten. Naar onze mening heeft bij voorbeeld onze gemeente een uitstekende bibliotheekvoorziening, die ook van nut kan zijn (en nu al reeds is!) voor inwoners uit naburige gemeenten. Onze bibliotheek vervult in feite al de functie van basisbibliotheek voor een grotere regio. Dit zal nog meer het geval zijn wanneer de plannen om te komen tot een nieuwe centrale bibliotheek in Hoogeveen zullen worden gerealiseerd.

Wij zijn van mening dat deze uitspraken belangrijk zijn voor de herstructurering van het openbaar bibliotheekwerk in Drenthe en ook een basis kunnen vormen voor de

GEMEENTE HOOGVEEEN

Welzijn, Onderwijs, Cultuur &
Sport

College van Gedeputeerde Staten
Postbus 122
9400 AC ASSEN

Datum: 26 augustus 2002
Onderwerp: Bibliotheekvernieuwing
Oms nummer: 02-12.576-OSW/RR

PROV. BESTUUR VAN DRENTHE
Nr. 2002007799
17 AUG 2002
Class nr. Wendy
TE BEH. DOOR CW

Geacht college,

In antwoord op uw brief van 24 juni 2002 delen wij u mee, dat in overleg met de gemeente Assen besloten is dat namens beide gemeenten wethouder mevrouw S. de Haan - Brouwer van Hoogeveen zitting neemt in de stuurgroep Bibliotheekvernieuwing. Haar collega Wiersema van de gemeente Assen is haar plaatsvervanger. In de werkgroep zal zitting nemen mevrouw Maartje Kreb, beleidsmedewerker cultuur van de gemeente Assen en haar collega de heer Johan Valk van de gemeente Hoogeveen is haar vervanger. De bibliotheken van Assen en Hoogeveen hebben u inmiddels bericht wie namens hen in de stuurgroep en de werkgroep zitting hebben.

Wij maken van de gelegenheid gebruik u als "schoten voor de boeg" een drietal beleidsuitspraken voor te leggen. Deze zijn te vinden in de door de gemeenteraad van Hoogeveen vastgestelde notitie "De openbare bibliotheek in Hoogeveen in perspectief". Voor de duidelijkheid voorzien wij deze uitspraken van een nadere onderbouwing, die wij eveneens ontlenen aan genoemde bibliotheeknotitie. Ook sturen wij u hierbij een exemplaar van deze notitie toe.

Beleidsuitspraak 22: *"Onze gemeente is in het algemeen uit oogpunt van efficiency voorstander van een nauwere samenwerking tussen de Gemeenschappelijke Openbare Bibliotheek Hoogeveen en andere openbare bibliotheken."*

Deze uitspraak laat duidelijk de intentie van de gemeente Hoogeveen zien. In tegenstelling tot wat elders wel eens is opgemerkt wordt nogmaals uitgesproken dat Hoogeveen graag ziet dat binnen het bibliotheekwerk in Drenthe nauw wordt samengewerkt.

Beleidsuitspraak 23: *"Onze gemeente vraagt de provincie om gezamenlijk een objectief onderzoek te laten instellen naar de efficiencyvoordelen (en dus een aantrekkelijke kostenbesparing) van een nauwere samenwerking tussen de Gemeenschappelijke Openbare Bibliotheek Hoogeveen en de Provinciale Bibliotheekcentrale. Hierbij wil onze gemeente nadrukkelijk ook de bibliotheekinhoudelijke implicaties en de ontwikkelingen ten aanzien van de landelijke herstructurering van het openbaar bibliotheekwerk betrokken zien worden. Ook de gemeente Assen wordt gevraagd aan dit onderzoek mee te doen."*

Er zijn al diverse terreinen waarop tussen de GOB Hoogeveen en de PBC Drenthe wordt samengewerkt. Wij juichen dit toe en wij merken op dat onze gemeente steeds heeft gezegd dat een nauwere samenwerking, ja zelfs een fusie met de PBC voor haar een optie

Nadere informatie: J. Valk
Doorkiesnummer: (0528) 291 461
Aantal bijlagen:
Aantal pagina's: 3

Postadres: Postbus 20.000
7900 PA Hoogeveen
Bezoek: Raadhuisplein 1
Hoogeveen

Telefoon (0528) 291 911
Fax (0528) 291 374
E-mail gemeente@hoogeveen.nl
Internet www.hoogeveen.nl

VERVOLG

noodzakelijke vernieuwing en dus een plaats verdienen in het door u te ontwikkelen Provinciaal Bibliotheekbeleidsplan. Wij wensen u, de stuurgroep en de werkgroep met de voorbereiding van een en ander veel wijsheid toe.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en Wethouders van Hoogeveen,
de secretaris, de burgemeester,

---

mevrouw S. de Haan-Brouwer (wethouder Hoogeveen, namens gemeenten met een zelfstandige bibliotheek);
mevrouw S.S.M. Gerritsma (bestuurslid van de Openbare Bibliotheek Hoogeveen);
de heer M. Kamerling (Meppel/Nijeveen, lid raad van deelnemers PBc);
de heer Sj. Kremer (lid raad van Toezicht PBc);
mevrouw W. Schutte (ambtelijk secretaris provincie Drenthe).

Daarnaast is er een werkgroep actief, eveneens onder voorzitterschap van de heer Weidgraaf.

WETHOUDER
VAN ASSEN

9401 JW ASSEN, 30 oktober 2002
Noordersingel 33
tel. 0592 - 366911

PROV. BESTUUR VAN DRENTHE	
No.:	2002010132
Ingek.:	31 OKT 2002 Wendy
Class nr.:	
TE BEH. DOOR:	CW

Briefnr. : ZRG/2002-16842
Onderwerp : vernieuwing openbaar bibliotheekwerk

AAN
Provincie Drenthe,
Productgroep Cultuur en Welzijn,
t.a.v. mevrouw W. Schutte,
Postbus 122,
9400 AC ASSEN.

Geachte leden van de Stuur- en Werkgroep Bibliotheekvernieuwing,

De provincie, gemeenten, bibliotheken en PBC hebben de handen ineengeslagen om vorm en inhoud te geven aan bibliotheekvernieuwing. Op 3 september jl. is de Stuurgroep Bibliotheekvernieuwing Drenthe geïnstalleerd en zijn de opdracht en uitgangspunten geformuleerd. Inmiddels heeft een vergadering van de Werkgroep Bibliotheekvernieuwing Drenthe plaatsgevonden.

Naar aanleiding van de installatie van de stuurgroep en eerste vergadering van de werkgroep wil ik enkele zaken onder uw aandacht brengen.

De intentie van de gemeente Assen is dat openbare bibliotheken zo goed mogelijk aansluiting vinden bij maatschappelijke ontwikkelingen, zodat wij ook in de toekomst een eigentijdse bibliotheekvoorziening beschikbaar zullen hebben voor onze inwoners.

Ik ben tevreden met de huidige kwaliteit van onze bibliotheek, maar sta uiteraard open voor verbeteringen in efficiency en kwaliteit. Onze gemeente is evenals de gemeente Hoogveen voorstander van vernieuwing en een nauwere samenwerking tussen de bibliotheken in Drenthe. Bibliotheekinhoudelijke en bedrijfsmatige/financiële voordelen van bibliotheekvernieuwing juich ik van harte toe. Ik wil dan ook graag meedenken over de invulling daarvan. Door zitting te nemen in de Stuurgroep en Werkgroep Bibliotheekvernieuwing participeer ik in het proces naar een optimale bibliotheekvoorziening.

Evenals de landelijke Stuurgroep Bibliotheken heb ik geconstateerd dat in Drenthe de provinciale bibliotheekcentrale t.o.v. kleine gemeenten/bibliotheken een sterke centrale rol wordt toegedicht. In deze centralistische aanpak blijft de rol van de gemeente als opdrachtgever onderbelicht.

Ook de positie van de PBC als onderdeel van het provinciale netwerk komt niet aan de orde. Ik verwacht dat de PBC zich, op basis van de uitgangspunten van het Rapport "Open poort tot kennis", ontwikkelt tot een vraaggestuurde facilitaire organisatie ten dienste van het netwerk.

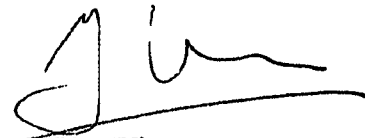

Briefnr.: ZRG/2002-16842
Vervolgblad nr.: 1

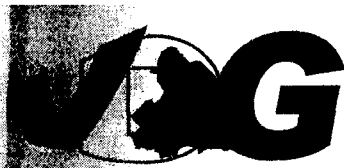
Het valt mij op dat de grote gemeenten niet mee delen in de middelen en hun rol tot nu toe buiten beschouwing blijft (zie ook het advies van 1 oktober 2002 van de Stuurgroep Bibliotheken aan de Staatssecretaris van Cultuur m.b.t. Bestedingsplan 2001/2002). Ik wil nadrukkelijk de herpositionering van de facilitaire dienstverlening evenals de positie van de grote gemeenten/bibliotheken en provincie als onderdeel van het provinciale netwerk onder de aandacht brengen in het vernieuwingsproces.

De gemeente Assen wil met een open houding aan de slag om gezamenlijk een visie te ontwikkelen op de bibliotheek van de toekomst en een route uitstippelen die leidt tot vernieuwing van het openbare bibliotheekwerk. De structuur zal in dienst moeten staan van de bibliotheekinhoudelijke beleidsvisie. Op voorhand dient daarbij wat onze gemeente betreft geen enkele optie te worden uitgesloten.

Hoogachtend,

J.R. Wiersema.

Vereniging van Drentse Gemeenten

Afdeling Drenthe van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten

h. p. a. → Emmen
→ Meppel

200200880g
25 SEP 2007
Wendy
CW

Aan het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe
Postbus 122
9400 AC Assen

Postadres:
Emmen,
Mansstraat 1

Postadres:
Postbus 36001
9000 RA Emmen

tel. 0591-68 53 85

mobiel 06 51 36 51 53

fax 0591-68 53 92

e-mail
ing.drenthe@pa.gemnet.nl

Leden van de VDG:

Assen

Assen

Borger-Odoorn

Coeverden

De Wolden

Emmen

Meppel

Meppel

Midden-Drenthe

Noordenveld

Overijssel

Westerveld

Emmen, 24-09-02

Onderwerp: Stuurgroep Bibliotheek- vernieuwing
Ons kenmerk: JA/hs/02.0085
Uw brief van: Uw kenmerk: 25/CW/A8/2002005740

Geacht college,

In antwoord op uw verzoek om kandidaten te benoemen voor de stuur-/werkgroep bibliotheekvernieuwing delen wij u mede dat onderstaande personen de gemeenten hierin zullen vertegenwoordigen.

Bestuurder namens de 10 PBC-gemeenten:

- wethouder H. Klaver van de Gemeente Emmen: lid
- wethouder T. Klip-Martin van de Gemeente Coevorden: plv. lid

Bestuurder namens de VDG:

- wethouder A. de Haan van de Gemeente Westerveld: lid
- wethouder M. Looman-Struijs van de Gemeente Midden-Drenthe: plv. lid

Ambtenaar namens de 10 PBC-gemeenten:

- dhr. F.J. Meerhoff, Gemeente Emmen
- er is nog geen plaatsvervanger aangewezen

Ambtenaar namens de VDG:

- mevrouw A. Knol, Gemeente Meppel
- er is nog geen plaatsvervanger aangewezen

Wij hopen u met bovenstaande voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

J. Akse, ambtelijk secretaris

STUURGROEP BIBLIOTHEEKVERNIEUWING DRENTHE

Aan:

besturen en directies van de openbare bibliotheken in Drenthe
bestuur en directie van de Provinciale Bibliotheekcentrale
B&W's van de Drentse Gemeenten
gemeenteraden van de Drentse Gemeenten
beleidsmedewerkers bibliotheekwerk Drentse gemeenten
gedeputeerde staten van Drenthe
statencommissie cultuur en welzijn

in afschrift aan:

bestuur van de Vereniging Drentse Gemeenten
procesbureau Bibliotheekvernieuwing

Assen, februari 2003

Geachte heer/mevrouw,

In de provincie Drenthe verzorgen twaalf openbare bibliotheken met ruim vijftig vestigingen en de Provinciale Bibliotheekcentrale het openbaar bibliotheekwerk. Openbare bibliotheken zijn de meest gebruikte voorziening voor informatie en cultuur in Drenthe én in Nederland. Ruim dertig procent van de bevolking is lid van de openbare bibliotheek. De bibliotheek is 'makelaar in informatie' en maakt daarbij zowel gebruik van nieuwe media zoals internet en CD roms, als van oude media zoals boeken en tijdschriften.

Om ook in de toekomst een goede 'makelaar in informatie' te zijn, is in het hele land het proces van bibliotheekvernieuwing gestart. De eerste stap was de ondertekening van een koepelconvenant openbaar bibliotheekwerk door de Vereniging voor Nederlandse Gemeenten, het Inter Provinciaal Overleg en het ministerie van OCenW. De bedoeling van dit proces is om betere voorwaarden te scheppen voor plaatselijke bibliotheekvestigingen door in te spelen op de maatschappelijke ontwikkelingen en de behoeften van de bevolking. Centraal is en blijft de bibliotheekgebruiker. Netwerkvorming, kwaliteitsverbetering en grootschalige integratie van ICT zijn de belangrijkste instrumenten om ervoor te zorgen dat de bibliotheek haar publiek taak als laagdrempelige aanbieder van informatie en cultuur op de eigentijdse manier kan blijven vervullen.

Na de ondertekening van het koepelconvenant, is ook in de provincie Drenthe een aantal initiatieven gestart om de bibliotheken te vernieuwen. In deze brief willen wij u hierover informeren.

Bibliotheekvernieuwing in Drenthe

In het najaar van 2002 zijn in Drenthe op initiatief van de provincie Drenthe de Stuurgroep en Werkgroep Bibliotheekvernieuwing Drenthe geïnstalleerd. Hierin zijn gemeenten, bibliotheekorganisaties en provincie vertegenwoordigd. De stuurgroep heeft als taak voor augustus 2003 een aantal adviezen uit te brengen aan gemeenten en provincie over de gewenste vernieuwing van het openbaar bibliotheekwerk in Drenthe. Haar eerste opdracht is, invulling te geven aan het concept van de 'basisbibliotheek' in Drenthe. De belangrijkste uitgangspunten in het Drentse vernieuwingsproces zijn dat elke Drentse gemeente zal werken met één zelfstandige basisbibliotheek met desgewenst meerdere vestigingen, dat zoveel mogelijk samengewerkt zal gaan worden tussen basisbibliotheken en Provinciale Bibliotheekcentrale (PBC) in een netwerk. De Provinciale Bibliotheekcentrale zal zich verder ontwikkelen tot facilitair bedrijf. Basisbibliotheken krijgen meer zelfstandigheid, en gemeenten daardoor meer mogelijkheden om de basisbibliotheek in te zetten voor de uitvoering van gemeentelijk cultuur- en welzijnsbeleid.

De werkgroep is op dit moment druk aan de slag met het voorbereiden van adviezen hierover, die in de eerstvolgende stuurgroepvergadering van maart zullen worden besproken.

In het kader van bibliotheekvernieuwing investeert de provincie in de periode 2002-2004 226.000 euro extra in de vernieuwing van openbare bibliotheken. Dit is ongeveer 10% van het budget dat de provincie tot nu toe jaarlijks beschikbaar stelde voor openbaar bibliotheekwerk. Dit geld is bestemd voor stijgende personele kosten, voor vernieuwende projecten en de verdere digitalisering van de informatievoorziening aan burgers. De PBC wordt belast met de uitvoering hiervan.

Behalve de PBC krijgen de bibliotheken in de negen kleinere Drentse gemeenten gezamenlijk via de provincie in 2002 en 2003 146.000 euro per jaar extra uit de zogenaamde 'Eerste rijksimpuls herstructurering openbaar bibliotheekwerk'. Dit geld wordt onder meer besteed aan het versterken van de zelfstandigheid van bibliotheekorganisaties door het aanstellen en opleiden van lokale bibliotheekmanagers.

Namens de stuurgroep bibliotheekvernieuwing zult u op de hoogte worden gehouden van de verdere ontwikkelingen.

Hoogachtend,

Henk Weidgraaf, voorzitter stuurgroep bibliotheekvernieuwing Drenthe

Voor nadere informatie kunt u zich richten tot mij of tot het secretariaat van de stuurgroep bibliotheekvernieuwing:

Provincie Drenthe, Postbus 122, 9400 AC, mevrouw W. Schutte, 0592-365610/ w.schutte@drenthe.nl

WETHOUDER
VAN ASSEN

9401 JW ASSEN, 19 juni 2003
Noordersingel 33
tel. 0592 - 366911

Briefnr. : ZRG/2003-1176
Onderwerp : bibliotheekvernieuwing -
amendement PBc

De voorzitter van de stuurgroep
Drentse bibliotheekvernieuwing
de heer H. Weidgraaf
Postbus 122
9400 AC ASSEN

Geachte heer Weidgraaf,

In de stuurgroepvergadering van 26 mei jl. heeft u de bestuursleden van de bibliotheken Hoogeveen en Assen en de wethouders van de gemeenten Hoogeveen en Assen, gevraagd uitsluitsel te geven over hun standpunt ten aanzien van het amendement van de PBc Drenthe op concept 3 van het voorstel Drents netwerk van basisbibliotheken, d.d. 14 mei 2003.

Wij denken dat met het oorspronkelijke voorstel een goede stap is gezet om samenwerking tussen de Drentse bibliotheken verder gestalte te geven.

Nochtans zien wij ons geconfronteerd met het amendement van de PBc Drenthe. Het amendement heeft betrekking op één van de wezenlijke onderdelen van het voorstel. De onderbouwing ervan is gebaseerd op de goede staat van dienst van de PBc Drenthe gedurende de laatste 50 jaar. Deze argumentatie overtuigt ons niet, temeer omdat wij in het kader van het rapport "Meijer" pleiten voor een herstructurering tot een nieuw bibliotheekstelsel, waarvan de kern wordt gevormd door zelfstandige basisbibliotheken.

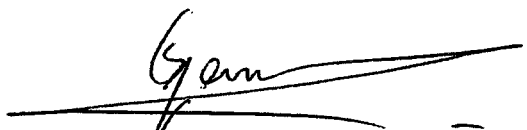
Om een goede invulling te geven aan de rol van de PBc Drenthe, als facilitair bedrijf, achten wij een autonome positie van de basisbibliotheken van essentieel belang. Mede daarom waren wij zeer ingenomen met het voorstel van 14 mei 2003.

Een adviserende stem van de PBc Drenthe in het overlegplatform lijkt ons acceptabel en sluit ons inziens ook beter aan bij de visie van de PBc dat de aangesloten bibliotheken autonome instellingen zijn.

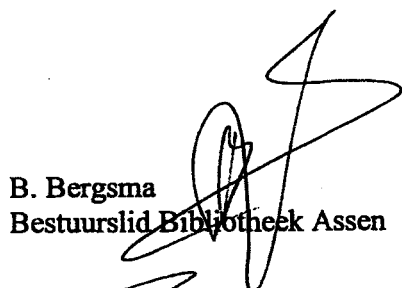
Om toch een opening te bieden zijn wij, wanneer een adviserende stem in het overlegplatform voor de Raad van Toezicht van de PBc onbespreekbaar is, bereid akkoord te gaan met het amendement, waarbij wij ervan uitgaan dat:

1. de Pbc/het facilitair bedrijf conform de adviezen van de Commissie Meijer formeel de opdracht krijgt zodanige voorwaarden te scheppen dat alle basisbibliotheken zich optimaal kunnen ontwikkelen tot zelfstandige en onafhankelijke opdrachtgevers. Hiërarchische relaties tussen Pbc en basisbibliotheken mogen op geen enkel niveau een rol spelen. De 12 basisbibliotheken en de Pbc, als facilitair bedrijf, dienen elk vanuit hun eigen taakstelling en verantwoordelijkheid in het netwerk werkzaam te zijn;
2. er afspraken worden gemaakt over de rapportage van de vorderingen binnen het netwerk, met name over de bovengenoemde punten en vanzelfsprekend ook over de concrete resultaten van de samenwerking;
3. er sprake is van een proefperiode van 2 jaar.

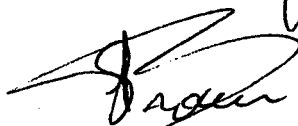
Hoogachtend,

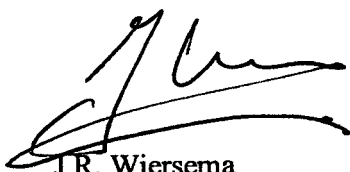
S.S.M. Gerritsma
Bestuurslid Bibliotheek Hogeveen

B. Bergsma
Bestuurslid Bibliotheek Assen

S. de Haan - Brouwer
Wethouder gemeente Hogeveen

J.R. Wiersema
Wethouder gemeente Assen

---

4. Protocollen, behorend bij de brancheformules NBLC

1. Protocol: niveau van de dienstverlening

1.1. Iedere openbare bibliotheek(vestiging) biedt een pakket van producten en diensten aan, afgestemd op de behoeften van de bevolking in het werkgebied waarbij rekening wordt gehouden met de verschillende doelgroepen en met name die groepen voor wie de toegang tot cultuur en informatie niet vanzelfsprekend is.

Minimaal bestaat dat pakket uit:

- een collectie voor de jeugd tot twaalf jaar, afgestemd qua omvang en kwaliteit op het werkgebied;
- materialen voor actieve en passieve ontspanning; de materialen voor actieve ontspanning maken minimaal 30% van de totale collectie voor ontspanning uit. Dit om invulling te geven aan de culturele component van de bibliotheek;
- een basiscollectie informatie waaronder in ieder geval materialen met betrekking tot zelfredzaamheid (consumentengeldzaken, gezondheid, opvoeding en onderwijs, informatie lokale overheid, arbeid en sociale zekerheid en juridische zaken);
- een voor het publiek toegankelijke aansluiting op Internet;
- deskundig en servicegericht personeel (zie Protocol 2 Professionaliteit van de dienstverlening) dat gericht kan bemiddelen bij de backoffice en andere informatieveran- ciers en de weg kan wijzen in virtuele bestanden van derden;
- een virtuele bereikbaarheid van 24 uur per dag en een fysieke openstelling van mini- maal 20 uur per week waarvan 10 uur buiten de gebruikelijke kantooruren.

1.2. De bibliotheken in een provincie of regio maken met elkaar afspraken zodat iedere biblio- theek als toegangspoort tot informatie kan fungeren.

De afspraken hebben in ieder geval betrekking op:

- toedeling van domeinen in verband met collectievorming en beschikbaarheid van ex- pertise mondelinge diensten;
- collectievorming zowel met betrekking tot gedrukte media, audiovisuele media en di- gitale diensten;
- beschikbaarheid van producten en diensten (via Interbibliothecair Leenverkeer (IBL) of doorverwijzing van gebruikers);
- ontwikkeling en beschikbaarstelling van nieuwe producten en diensten.

Op landelijk niveau ligt de regiefunctie. Dat betekent dat alle afspraken moeten passen binnen het kader dat hiervoor landelijk wordt gesteld.

1.3. De bibliotheek hanteert de door de branche geaccepteerde modellen (zoals het PMC- model, het model collectieprofielen, structuur bibliotheek.nl enzovoorts).

2. Protocol: Professionaliteit van de dienstverlening

2.1. De openbare bibliotheek gebruikt het beroepsprofiel Bibliothecaris openbare bibliotheken als referentiekader voor arbeidsorganisatie, functieordening en vakmatige beroepsuitoefe- ning.

2.2. De medewerkers die belast zijn met de uitvoering van de bibliothecaire taken hebben een relevante beroepsopleiding gevolgd. De bibliotheek draagt er zorg voor dat medewerkers ook daarna hun theoretische en praktische kennis en vaardigheden op peil houden.

2.3. De openbare bibliotheek besteedt drie jaar na inwerkingtreding van dit protocol tenminste 3% van de brutoloonsom aan opleiding en deskundigheidsbevordering van haar medewer- kers.

- 2.4. De openbare bibliotheek beschikt, al dan niet in samenwerking met andere bibliotheken in het netwerk, over een klachtenprocedure. Deze schrijft voor hoe en bij wie gebruikers een klacht kunnen indienen en binnen welke termijn zij worden geïnformeerd over de verdere afhandeling.

3. Protocol: Uniformering digitale informatie

- 3.1. De bibliotheek is aangesloten op het Internet. De bibliotheek waarborgt de beschikbaarheid en betrouwbaarheid van de Internetaansluiting. Het publiek heeft in de bibliotheek toegang tot Internetwerkplekken.
- 3.2. De virtuele bibliotheek is in de bibliotheek toegankelijk voor het publiek.
- 3.3. De bibliotheek zorgt voor de aanlevering en actualisering van voor landelijke verspreiding relevante lokale/regionale informatie volgens de standaarden die daarvoor gelden.
- 3.4. Over vijf jaar heeft iedere bibliotheek de catalogus en de uitleenadministratie op Internet beschikbaar. Daartoe worden landelijke eisen gesteld ten aanzien van uitwisselbaarheid van gegevens tussen bibliotheken en conversie van bibliotheekautomatisering naar Internet.

4. Protocol: Gezamenlijke marketing en promotie

- 4.1. Openbare bibliotheken leveren een tweejaarlijks vast te stellen jaarlijkse financiële bijdrage aan landelijke campagnes.
- 4.2. Openbare bibliotheken nemen deel aan een- of tweemaal per jaar landelijk georganiseerde doelgroepcampagnes.
- 4.3. Openbare bibliotheken voeren op hun uitingen het landelijk logo, al dan niet in combinatie met hun eigen huisstijl.
- 4.4. Openbare bibliotheken:
  - doen mee aan een landelijk systeem van het aanbieden van wervings- en voorlichtingsmateriaal van derden;
  - geven de garantie dat de volgens dit systeem aangeboden informatie gedurende de gestelde periode in de bibliotheek aan het publiek zal worden aangeboden;
  - maken daarbij gebruik van daartoe ontwikkelde standaard displays en onderhouden deze displays;
  - werken mee aan periodiek onderzoek naar het gebruik van de op deze wijze aangeboden informatie.

5. (Brancheformule) keurmerk voor pakketten voor bibliotheeksystemen

Geen protocol

6. Protocol voor de kwaliteitszorg

- 6.1. Openbare bibliotheken verplichten zich tot kwaliteitszorg in hun organisaties volgens het model van het Instituut Nederlandse Kwaliteit (INK).
- 6.2. Bibliotheken voeren in 2003 een positiebepaling uit volgens het INK-model.
- 6.3. Op basis van de uitkomsten van de positiebepaling wordt een verbeterplan opgesteld.
- 6.4. Bibliotheken voeren in 2003, voorzover zij dat afgelopen twee jaar niet hebben gedaan, een gebruikersonderzoek uit volgens de standaard die door de branche is ontwikkeld.
- 6.5. De bibliotheken dragen zorg voor het realiseren van de normen voor certificering zoals die zijn opgenomen in Zo wordt het wat met de branche ..!? De brancheformules (Den Haag, NBLC Vereniging van Openbare Bibliotheken, september 2002).

- 6.6. De normen voor certificering vormen de basis voor de onderhandelingen met de overheid.
- 6.7. De toetsing van de criteria gebeurt door een onafhankelijke instantie. In overleg met de overheid zal deze instantie worden aangewezen.

*) Uit: Zo wordt het nog wat met de branche ..!? De brancheformules (Den Haag, NBLC, 2002)

aw/coll.

\\RHO\DATA\PRODUCT\FG\CTB\Huisstijl\Advies Stuurgroep Bibliotheekvernieuwing Drenthe.doc

---

5. Afkortingenwijzer

IBL	Interbibliothecair Leenverkeer
ICT	informatie- en communicatietechnologie
INK	Instituut Nederlandse Kwaliteit
IPO	Interprovinciaal Overleg
OB	Openbare Bibliotheek
OCenW	Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, het Ministerie van
PBc	Provinciale Bibliotheekcentrale
pr	public relations
PvA	plan van aanpak
VDG	Vereniging van Drentse gemeenten
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Bijlage: Projecten, gefinancierd uit provinciaal budget bibliotheekvernieuwing 2004 en ICT tender provincie Drenthe

Bijlage Marsrouteplan Drenthe

Projecten, gefinancierd uit provinciaal budget bibliotheekvernieuwing 2004 (uitvoering 2005) en ICT tender provincie Drenthe

Nieuw blad

Uitgave nieuw blad van bibliotheken door het Drents netwerk basisbibliotheken, gericht op de doelen van bibliotheekvernieuwing, met name horizontale integratie

Uitvoering: PBc namens Drents netwerk basisbibliotheken, 2005

€ 15.000 budget bibliotheekvernieuwing

Integrale en brede bibliotheekfunctie Krakeel

Ontwikkeling toolkit en bedrijfsplan voor inrichten nieuwe, vraaggerichte bibliotheekfunctie in toekomstig centrumgebied van de Hogeveense wijk Krakeel, leidend tot gezamenlijke informatiewinkel met één balie of loket voor informatie, ondersteuning en dienstverlening op het gebied van wonen, zorg, welzijn en (volwassenen-)educatie.

Uitvoering: Openbare bibliotheek Hogeveen, 2005-2006

€ 70.000 budget bibliotheekvernieuwing

Invoering selfservice

voorbereiden van een bibliotheekvestiging in Emmen – als voorbeeldproject – op de invoering van selfservice met RFID-techniek, door aanbrengen tags in materialen, onder meer gericht op onderzoek naar bruikbaarheid RFID-techniek als beveiligingsmiddel bij multifunctioneel ruimtegebruik.

Uitvoering: Openbare bibliotheek Emmen, 2005

€ 15.000,- budget bibliotheekvernieuwing

Ontwikkeling selfserviceapparatuur voor openbare bibliotheken

Ontwikkeling en productie van een zestal prototypes voor selfserviceapparatuur en objectbeveiliging ten behoeve van de registratie van transacties van bibliotheekobjecten op basis van de laatste RFID-techniek.

Uitvoering: PBc Drenthe in samenwerking met Astron, 2005

€ 75.000,- ICT-tender

E-learning op maat voor Integra

E-learning op maat voor Integra heeft als doel de vergroting van de participatie, de persoonlijke ontwikkelingsmogelijkheden en de kansen op betaald werk van allochtone vrouwen in de regio.

Uitvoering: Openbare Bibliotheek Assen, in samenwerking met ROC Drenthe, 2005

€ 75.000 ICT-tender

PROVINCIE DRENTE

BELEIDSNOTA BIBLIOTHEEKVERNIEUWING 2003-2005

Januari 2004

INHOUD

1.	BIBLIOTHEEKVERNIEUWING	5
1.1.	Landelijk kader	5
1.2.	Situatie in Drenthe	6
2.	BELEID 2003-2005	9
2.1.	Collegeprogramma 2003-2007	9
2.2.	Adviezen Stuurgroep	9
2.3.	Reacties	11
3.	ROLLEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN	13
3.1.	Rijk	13
3.2.	Provincie Drenthe	13
3.3.	Gemeenten	14
3.4.	Besturen	14
3.5.	Provinciale Bibliotheekcentrale	15
3.6.	Bibliotheken	16
3.7.	Medewerkers	16
3.8.	Vrijwilligers	17
4.	UITVOERING	19
4.1.	Aansturing	19
4.2.	Financiën	20
4.3.	Communicatie	21
5.	TOEKOMSTBEELD	23
6.	GERAADPLEEGDE LITERATUUR	25

---

1. BIBLIOTHEEKVERNIEUWING

In dit hoofdstuk beschrijven wij de aanleiding voor de bibliotheekvernieuwing. Na een landelijk beeld zoomen wij in op de provincie Drenthe.

1.1. Landelijk kader

Rapport commissie-Meijer

In april 2000 verscheen het rapport Open poort tot kennis van de Stuurgroep Herstructurering Openbarebibliotheekwerk, met als voorzitter W. Meijer. Centraal in dit advies staat de noodzaak het bibliotheekwerk te herstructureren, uitmondend in één landelijk netwerk van basisbibliotheken. Aanleidingen hiervoor zijn de recente maatschappelijke ontwikkelingen en enkele bestuurlijke knelpunten. Het rapport belicht ook de uitdagingen waarvoor de bibliotheken staan.

Open poort tot kennis signaleert een dreigende tweedeling in de maatschappij tussen mensen die wel toegang hebben tot de moderne informatiebronnen en mensen die dat niet hebben. Bibliotheken moeten volgens de commissie-Meijer een actieve rol spelen om deze informatie-tweedeling te voorkomen. Daarvoor zou het denken binnen openbare bibliotheken moeten veranderen van aanbodgericht naar vraaggericht. Te veel staan nog de eigen beleidsopvattingen centraal en is er te weinig bekend over de wensen en opvattingen van de gebruikers en vooral de niet-gebruikers. Daarnaast kan het publieksbereik worden vergroot door het benaderen van specifieke doelgroepen.

Sociale samenhang, gemeenschappelijkheid en instroom van nieuwe gebruikers kan op drie manieren worden bevorderd. Ten eerste door de openbare bibliotheek te positioneren als intermediair tussen overheid en burger. De bibliotheek kan een rol spelen in de participatie van nieuwkomers in de samenleving en bij de bevordering van sociale cohesie in de steden en dorpen, en kan ook fungeren als toegangspoort tot overheidsinformatie. Ten tweede kan de bibliotheek nieuwe activiteiten ontplooiën waarmee ze invulling geeft aan haar cultureel ondernemerschap. Ten derde kan de bibliotheek samenwerkingsverbanden intensiveren met sociale, culturele en educatieve instellingen. Op verschillende niveaus is samenwerking mogelijk: op landelijk niveau (in overleg met de brancheorganisatie), op provinciaal niveau en op lokaal niveau. Een voorbeeld van dit laatste is het Kulturhus-concept dat onlangs in Overijssel is geïntroduceerd en dat nu bijvoorbeeld in Assen wordt ontwikkeld. Hierbij komen verschillende voorzieningen op het gebied van cultuur, welzijn, informatie, zorg, educatie en algemene dienstverlening onder één dak en één beheersmanagement.

De commissie-Meijer ziet enkele knelpunten die de vernieuwing van het bibliotheekwerk in de weg staan. De financiële positie van bibliotheken staat onder druk omdat de sector grote investeringen moet doen in de eigen kernfuncties en professionalisering. Het bibliotheekpersoneel vergrijsst. Als forse investeringen in het "human capital" van de branche achterwege blijven, vindt er onvoldoende instroom van jonge mensen plaats. Het veranderende beroepsprofiel binnen de branche brengt met zich mee dat fors ingezet moet worden op functievernieuwing. Invoering van nieuwe informatie- en communicatietechnologie(ICT)-toepassingen kan de kwaliteit van de dienstverlening van bibliotheken fors verhogen.

De commissie-Meijer denkt dat de kleinste bibliotheken niet in staat zijn om zelfstandig adequaat invulling te geven aan de geformuleerde prestatie-eisen, zoals een minimale openstelling, het aanbod van de kernfuncties, een minimale professionele bezetting en een eigen bibliotheekbeleid. Daarom adviseert de commissie-Meijer dringend aan de kleinere bibliotheken om samenwerking te zoeken, bijvoorbeeld in de vorm van basisbibliotheken.

Koepelconvenant

Om de herstructurering van het bibliotheekwerk in gang te zetten, heeft het Rijk voor een periode van vier jaar extra middelen ter beschikking gesteld voor gemeenten met minder dan 30.000 inwoners. Daartoe werd op 20 december 2001 het Koepelconvenant herstructurering openbarebibliotheekwerk ondertekend door het Interprovinciaal Overleg (IPO), het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCenW) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). In de taakverdeling werd overeengekomen dat provincies de regierol op zich zouden nemen.

Eind 2003 hebben het Ministerie van OCenW, het IPO en de VNG besloten het convenant aan te passen aan de economische omstandigheden. Daarom komt er een bijlage bij het convenant waarin het tempo en de beschikbare middelen (niet alleen die van het Ministerie van OCenW) beter met elkaar in overeenstemming worden gebracht. Naar verwachting wordt deze bijlage in maart 2004 vastgesteld. Nu al is duidelijk dat de partners een lager tempo nastreven bij de invoering van de basisbibliotheken, omdat gemeenten financieel onder druk staan.

1.2. Situatie in Drenthe

Bibliotheekwerk in Drenthe

In 1998 en 1999 hebben in de provincie Drenthe, parallel aan de gemeentelijke herindeling (van 36 naar 12), bestuurlijke fusies van bibliotheken plaatsgevonden. De provincie telt nu twaalf gemeenten met elk één bibliotheekbestuur. Zeven daarvan bevinden zich in gemeenten met rond de 30.000 inwoners, twee in gemeenten met rond de 20.000 inwoners, twee met rond de 60.000 inwoners en één in een gemeente met ruim 100.000 inwoners.

Tien bibliotheken (ook de voorheen zelfstandige bibliotheek Emmen) zijn aangesloten bij de Provinciale Bibliotheekcentrale (PBc) en twee bibliotheken (Assen en Hoogeveen) zijn zelfstandig. De PBc fungeert als facilitair bedrijf voor de tien aangesloten bibliotheken, en voert bovenlokale taken uit. De PBc en de tien aangesloten bibliotheken vormen samen een netwerk.

De twee zelfstandige bibliotheken werken op een aantal onderdelen met dit netwerk samen, maar maken hier formeel geen deel van uit. De openbare bibliotheek Assen werkt samen met de PBc op het gebied van bijvoorbeeld salarisadministratie, automatisering en collectievorming. Ook werkt deze bibliotheek samen met de bij de PBc aangesloten bibliotheek Emmen. De bibliotheek Hoogeveen werkt samen met de PBc op het gebied van salarisadministratie en bibliobussen.

Stuurgroep Bibliotheekvernieuwing

In september 2002 startte de Stuurgroep Bibliotheekvernieuwing op initiatief van de provincie Drenthe met het ontwikkelen van adviezen voor provincie en gemeenten over de vernieuwing van het openbarebibliotheekwerk in Drenthe. De stuurgroep werd gevormd door bestuurders van de verschillende Drentse bibliotheekorganisaties, de verschillende typen Drentse gemeenten, de Vereniging van Drentse Gemeenten (VDG) en de provincie Drenthe.

De stuurgroep formuleerde haar taak als volgt.

1. Het opstellen van een definitie van de gewenste invulling van de Drentse basisbibliotheek in de vorm van minimumnormen.
2. Het opstellen van een aantal deeladviezen over netwerkvorming, digitalisering van de informatievoorziening, culturele functie, vraaggericht werken en mogelijkheden voor horizontale integratie.

Het eindresultaat bestaat uit drie deeladviezen. Het eerste advies maakt duidelijk hoe in Drenthe het begrip "basisbibliotheek" van de commissie-Meijer kan worden ingevuld. Het tweede advies laat zien op welke terreinen de Drentse bibliotheekorganisaties in de toekomst zouden willen samenwerken. Het derde en laatste advies is de instelling van een Drents bibliotheeknetwerk voor twee jaar, gevormd door alle twaalf bibliotheken en de PBc. De stuurgroep vindt namelijk dat basisbibliotheken voor een goed functioneren inhoudelijke ondersteuning nodig hebben vanuit provinciale en landelijke organisaties en netwerken. Onderlinge samenwerking is essentieel om zoveel mogelijk profijt te hebben van de in de provincie aanwezige expertise en dienstverlening.

Hoofdstuk 2 gaat dieper op deze adviezen in.

Nulmeting rapport Zunderdorp

In opdracht van de Landelijke Stuurgroep Bibliotheken heeft het bureau Zunderdorp Beleidsadvies en Management in 2002 een nulmeting verricht naar de bibliotheekvernieuwing in alle Nederlandse provincies. Van dit onderzoek is in januari 2003 een rapport verschenen onder de titel Bibliotheekvernieuwing maal twaalf.

In dit rapport wordt opgesomd welke factoren in positieve zin bijdragen aan de bibliotheekvernieuwing in Drenthe, de zogenaamde "succesfactoren".

- Er is al een netwerk van de PBc, de aangesloten bibliotheken en - op onderdelen - de twee zelfstandige bibliotheken waarbinnen taken gezamenlijk worden opgepakt. Dit kan als basis voor de verdere vormgeving en vernieuwing van het netwerk dienen.
- Er is een groot politiek draagvlak voor bibliotheekvernieuwing, al weten gemeentebestuurders niet altijd hoe zij invulling aan gemeentelijk bibliotheekbeleid kunnen geven (zie navolgende aandachtspunten).
- De constellatie van één (basis)bibliotheek per gemeente en de relatief kleine omvang van Drenthe houdt het proces zelf en de gemeentelijke aansturing van de bibliotheken helder.
- De constructieve opstelling van de PBc.

Tegelijk komen de volgende aandachtspunten naar voren.

- Het vernieuwingsproces kwam in Drenthe relatief laat op gang en komt nu in een stroomversnelling; mede daarom is het noodzakelijk goed met alle betrokkenen te communiceren.
- Gemeenten en aangesloten bibliotheken spelen nog een geringe rol in de concrete vormgeving van de bibliotheekvernieuwing.
- De invulling en taakverdeling van basisbibliotheken is nog niet duidelijk, met name bij de bibliotheken die nu nog bij de PBc zijn aangesloten.
- De onderlinge relatie tussen de basisbibliotheken en de bevoegdheden van de basisbibliotheken ten aanzien van het facilitair bedrijf zijn nog niet duidelijk (uitwerking relatie opdrachtgever-opdrachtnemer).
- Financiën zijn een aandachtspunt. Dit geldt in algemene zin en ook voor innovaties die op landelijk niveau worden ontwikkeld en gefinancierd, maar op regionaal niveau moeten worden geïmplementeerd zonder dat daar extra middelen voor beschikbaar zijn.

---

2. BELEID 2003-2005

In dit hoofdstuk beschrijven wij het beleid met betrekking tot het bibliotheekwerk in de provincie Drenthe, in de periode 2003-2005.

2.1. Collegeprogramma 2003-2007

Het collegeprogramma 2003-2007 van Drenthe, met als titel *Werk maken in een veilig en sociaal Drenthe!*, bestaat uit vijf programmalijnen. Een van deze lijnen heeft betrekking op veiligheid en sociaal evenwicht. Onder de kop *Zorg en welzijn* staat:

"Een goed net van kleinschalige multifunctionele dienstencentra met kinderopvang, consultatiebureau, financiële diensten, sociaal-cultureel werk en bibliotheek is onontbeerlijk voor de leefbaarheid."

Gedeputeerde staten (GS) willen hier samen met de gemeenten aan werken. De leefbaarheid staat op het platteland onder druk vanwege het verdwijnen van allerlei voorzieningen. Vaak zijn deze niet meer in staat op eigen kracht overeind te blijven. Samenwerking, in het bijzonder in de vorm van een gemeenschappelijk onderkomen, is de enige mogelijkheid om het voorzieningenniveau in stand te houden.

Onder de kop *Cultuur* staat dat GS streven naar:

"Eén provinciaal bibliotheeknetwerk. Wens is dat alle gemeenten aan het netwerk deelnemen. De bibliotheek biedt burgers een laagdrempelige toegang tot kennis, cultuur en (digitale) informatie. Daarnaast levert deze publieke voorziening een onmisbare bijdrage aan cultuurparticipatie, onderwijs, sociale samenhang in dorp en stadswijk én maatschappelijke bewustwording."

2.2. Adviezen stuurgroep

De Stuurgroep Bibliotheekvernieuwing heeft drie adviezen opgesteld die de ruggengraat vormen van de bibliotheekvernieuwing in Drenthe.

Basisbibliotheken

Het eerste advies maakt duidelijk hoe in Drenthe het begrip Basisbibliotheek van de commissie-Meijer kan worden ingevuld.

De basisbibliotheek vormt de centrale speler in een modern bibliotheekstelsel, waarin zij op een vraaggerichte wijze de kernfuncties van de bibliotheek uitvoert. Zij is een laagdrempelige vestiging in de buurt die een minimaal pakket aan diensten en mogelijkheden biedt. Doelstellingen zijn het vergroten van het publieksbereik, het versterken van haar maatschappelijk bindende rol en het invulling geven aan cultureel ondernemerschap.

De basisbibliotheek is in Drenthe een zelfstandige organisatie met een of meer vestigingen die per gemeente een bibliotheekvoorziening aanbiedt. De basisbibliotheek voert een door gemeente en bibliotheekbestuur vastgesteld pakket aan kernfuncties uit.

Primaire kernfuncties zijn:

- opbouwen en beheren van de collectie
- beschikbaar stellen van informatie
- beheren van de ledenadministratie
- uitlenen van media

Ondersteunende kernfuncties zijn:

- beleidsontwikkeling en -beheer
- marktontwikkeling en -beheer
- productontwikkeling en -beheer

Algemene doelen van deze basisbibliotheek

1. Het verzorgen van een gegarandeerd basisaanbod van bepaalde minimumomvang en -kwaliteit voor alle burgers. Daarbij gaat het om beschikbaarheid van informatie en media, toegang tot informatie, kwaliteit van de dienstverlening, bereikbaarheid van bibliotheekvoorzieningen (fijnmazigheid van het stelsel) en uren van openstelling van bibliotheekvoorzieningen.
2. Het ontwikkelen van producten en diensten die aansluiten op nieuwe media en nieuwe vormen waarin informatie beschikbaar is: Internet, digitale databases, zoekfuncties, etc. Er vindt een verschuiving plaats van het beschikbaar stellen van informatie naar het toegang bieden tot (digitale) informatie. Daartoe behoort ook ondersteuning van burgers bij het leren omgaan met nieuwe media en informatie.
3. Het uitgangspunt voor de organisatie van het bibliotheekwerk vormen de klanten in het verzorgingsgebied van Drenthe. Deze klantgerichtheid draagt bij aan het maatschappelijk draagvlak en de laagdrempeligheid van de lokale voorziening, en de afstemming tussen vraag en aanbod.

De gemeente(n) waarin zij haar verzorgingsgebied heeft, financiert in principe minimaal het vastgestelde pakket aan kernfuncties. Aanvullende functies worden door de desbetreffende opdrachtgevers gefinancierd.

Samenwerking

Het tweede advies laat zien op welke terreinen de Drentse bibliotheekorganisaties in de toekomst zouden willen samenwerken. Hiervoor is een subwerkgroep samengesteld die een notitie heeft geschreven. In de werkgroep zijn alle Drentse bibliotheekorganisaties vertegenwoordigd. Geconstateerd wordt dat alle bibliotheekorganisaties de voordelen van een Drents bibliotheeknetwerk erkennen, niet in de laatste plaats vanwege de vele veranderingen in het openbare bibliotheekwerk. Een gezamenlijke Drentse aanpak zou kunnen bijdragen aan het versterken van de lokale verankering, aan het meer en beter tegemoetkomen aan de wensen en behoeften van de klant en aan het realiseren van cultureel ondernemerschap.

In de notitie komt de subwerkgroep uit op de volgende samenwerkingsterreinen.

- Op beleidsniveau (gezamenlijk ontwikkelen van beleidsvisies, klankbordfunctie voor de directies).
- Op organisatorisch niveau (inkoop, logistiek, administratie, personeel en organisatieontwikkeling).
- Op klantniveau (bibliotheekpaspoort, promotie en vraaggerichte collectiesamenstelling).

Netwerk

Het derde en laatste advies van de stuurgroep is de instelling van een Drents bibliotheeknetwerk, gevormd door alle twaalf bibliotheken en de PBc. Het netwerk is een projectmatige samenwerking voor een periode van twee jaar. Dit netwerk richt zich op de inhoudelijke kant van de bibliotheekvernieuwing en op inhoudelijke samenwerking in projecten. Doelen van het netwerk zijn:

- het ontstaan van bekendheid met elkaars organisatie;
- het gezamenlijk ontwikkelen van nieuwe bibliotheekproducten.

Het netwerk bestaat uit twee delen: het overlegplatform en het kenniscentrum. Het overlegplatform is een overleg op directieniveau dat de vraag naar producten formuleert. Het platform komt minstens acht keer per jaar bijeen, en eventueel vaker. Het kenniscentrum formuleert de antwoorden op de vraag door nieuwe producten te ontwikkelen. Dit kenniscentrum is een inhoudelijke en projectmatige samenwerking tussen alle basisbibliotheken en de PBc.

2.3. Reacties

Op 9 oktober 2003 heeft een werkconferentie plaatsgevonden over de bibliotheekvernieuwing in Drenthe. Aanwezig hierbij waren bibliotheekhoofden, bestuurders, gemeentepolitici en ambtenaren. Het doel van de bijeenkomst was om een toelichting te geven op de totstandkoming van het advies van de stuurgroep en om reacties hierop te krijgen. De uitkomsten van deze bijeenkomst worden gebruikt om het advies van de stuurgroep verder te ontwikkelen.

In deze bijeenkomst bleek dat de deelnemers het belang van bibliotheekvernieuwing erkennen en het ontwikkelingsproces steunen. Aan de hand van foto's werd dit in beelden gevat. De deelnemers zien bibliotheekvernieuwing als "sleutel voor de groei". Men staat open voor "samenwerking op verschillende gebieden" en is bereid "samen de kar te trekken". Onderkend wordt ook de omvang van het proces: de bibliotheek is een "logge kolos die wel in beweging is". Men ziet de vernieuwing als "een uitdaging" en hoopt elkaar "op verschillende gebieden te vinden".

Op de werkconferentie zijn de volgende succesfactoren voor de bibliotheekvernieuwing vastgesteld:

- formuleer scherpe doelen
- kom met innovatieve ideeën
- investeer in kennismaking
- zoek naar meer aanbieders van diensten, ook buiten het netwerk
- breng sterke punten binnen het netwerk in kaart
- stuur het netwerk krachtig en eenduidig aan
- sluit aan op het beleid en de visie van de gemeente
- besteed aandacht aan marketing
- zoek naar "handige locatiemanagers"
- versterk lokale bibliotheken onder andere door beter te managen

- laat de managers zich concentreren op de vorming van basisbibliotheken
- geef duidelijke opdrachten mee in de uitwerking

Daarnaast is onder meer stilgestaan bij de personele gevolgen van de vernieuwing, de rol van de kwartiermaker en de nieuwe rol van de gemeente.

Ook uit de reacties die na de werkconferentie zijn binnengekomen blijkt dat wordt ingestemd met het advies van de stuurgroep. Wel worden enkele kanttekeningen geplaatst.

- De minimumeisen die aan de basisbibliotheken worden gesteld, zouden niet gerelateerd moeten zijn aan algemene protocollen. Deze moeten juist worden geformuleerd vanuit onderhandelingen tussen de bibliotheken en de gemeenten, dus vanuit de lokale situatie.
- De vroegere stuurgroep heeft tot nu toe weinig aandacht besteed aan het proces van omvorming van de PBC tot een ondersteunende organisatie voor het netwerk.
- De angst wordt uitgesproken dat de aandacht voor bibliotheken kan verminderen. Er wordt gepleit voor een provinciale overlegstructuur waarin uitwisselingen en ervaringen centraal staan. Dit overleg zou gekoppeld kunnen worden aan regulier ambtelijk overleg of regulier portefeuilleoverleg cultuur van de VDG.

---

3. ROLLEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN

In dit hoofdstuk belichten wij de rollen en verantwoordelijkheden van de verschillende betrokkenen bij het huidige bibliotheekwerk en de vernieuwing hiervan.

3.1. Rijk

De rijksoverheid draagt de eindverantwoordelijkheid voor het functioneren van het stelsel van openbare bibliotheken. De rijksoverheid heeft de taak te zorgen voor vergroting van de doelmatigheid, samenhang, kwaliteit en pluriformiteit van het stelsel.

Met het rapport Open poort tot kennis van de Stuurgroep Herstructurering Openbarebibliotheekwerk heeft het Rijk de aanzet gegeven voor een vernieuwing van het bibliotheekwerk. De Stuurgroep Bibliotheken begeleidt de bibliotheekvernieuwing op hoofdlijnen en maakt zich op landelijk politiek-bestuurlijk niveau sterk voor het belang ervan. In deze stuurgroep zijn de gemeenten, de provincies, de rijksoverheid en de bibliotheekbranche vertegenwoordigd.

De Stuurgroep Bibliotheken is inhoudelijk opdrachtgever van het Procesbureau Bibliotheekvernieuwing. Dit procesbureau stimuleert, faciliteert en regisseert de bibliotheekvernieuwing, onder meer door actieve kennisuitwisseling te initiëren tussen de betrokken partijen. Dit doet het procesbureau in nauw overleg met de gemeenten, de provincies, de rijksoverheid en de bibliotheekbranche. Het procesbureau haakt hierbij zoveel mogelijk aan bij vernieuwingsprocessen waarmee al is begonnen.

Voor de bibliotheekvernieuwing stelt het Rijk vanaf 2002 herstructureringsmiddelen beschikbaar. De besteding van deze middelen is tot nu toe verlopen via de provincies. Iedere provincie ontvangt jaarlijks een basisbedrag van € 45.378,02. Het overige deel van het beschikbare bedrag wordt verdeeld over de provincies naar rato van het aantal inwoners in "kleine" gemeenten, met minder dan 30.000 inwoners (peildatum 1 januari 2000, gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek). Dit levert voor Drenthe een aanvulling op van € 100.437,90.

3.2. Provincie Drenthe

De provincie Drenthe voert de regie over de herstructurering van het bibliotheekwerk in de provincie Drenthe. Zij ondersteunt, stimuleert en coördineert de planvorming en ziet toe op de implementatie daarvan. Sturing aan het proces wordt gegeven door de nieuw in te stellen Stuurgroep Bibliotheekvernieuwing die door de provincie wordt gefaciliteerd.

De provincie ontvangt van het Rijk de herstructureringsmiddelen. In samenspraak met de gemeenten stelt de provincie bestedingsplannen op voor het inzetten van deze middelen.

De provincie onderhoudt een rechtstreekse subsidiërelatie met de PBc. Vanaf 2004 werkt de PBc met een productbegroting, zodat het voor de provincie en de gemeenten duidelijker wordt welke producten zij subsidiëren en wat daarvan de kostprijs is.

De komende jaren gaat de provincie de gemeentelijke betrokkenheid bij het bibliotheekwerk stimuleren.

3.3. Gemeenten

Van oudsher stellen de gemeenten veel geld beschikbaar voor openbare bibliotheken. Zij zijn dan ook de primaire opdrachtgever voor het openbare bibliotheekwerk. Niet in alle gemeenten gaat dit gepaard met een duidelijke visie op de positie van de bibliotheek in de lokale gemeenschap, de functies van de bibliotheek, te behalen resultaten en de ontwikkelingsrichting.

Een van de doelen van het herstructureringsproces is dat de gemeenten meer hun verantwoordelijkheid nemen om zelf beleid te ontwikkelen. Voor de gemeenten is in het vernieuwde stelsel van bibliotheekwerk de rol weggelegd van primaire opdrachtgever en financier van de basisbibliotheek.

De gemeente heeft daarbij twee hoofdtaken.

- Bijdragen aan de totstandkoming van een basisbibliotheek vanuit bestaande bibliotheekvoorzieningen in de eigen gemeente.
- Aansturen van deze bibliotheek, zodanig dat de burgers in de eigen gemeente ten minste toegang hebben tot het minimumpakket aan bibliotheekdiensten, dat gewenste aanvullende taken uitgevoerd worden en dat, waar mogelijk, synergie wordt gerealiseerd tussen de bibliotheekvoorziening en andere beleidsterreinen.

De Drentse gemeenten, de PBc en de bibliotheekbesturen zijn het er in grote lijnen over eens dat ook in Drenthe de gemeenten de opdrachtgever voor het bibliotheekwerk moeten worden. Als eerste middel daartoe wordt budgetsubsiëring gezien. De tien gemeenten met aangesloten bibliotheken zullen daarom - waarschijnlijk vanaf 2005 - de huidige algemene subsidiëring voor het lokale bibliotheekwerk aan de PBc herzien. Deze ontwikkeling hangt samen met de herziening van de budgetrelatie tussen de provincie en de PBc.

Gemeenten en bibliotheken moeten nauwer met elkaar gaan samenwerken. Inzet is dat de gemeenten een visie op het bibliotheekwerk ontwikkelen en dat de gemeenten en de bibliotheken samen lokale behoeften inventariseren. Dit moet gezien worden in relatie tot de ontwikkeling van multifunctionele accommodaties en het dorpskernenbeleid.

3.4. Besturen

Per gemeente is er een bibliotheekbestuur in de vorm van een stichting. Alle besturen van de tien kleine bibliotheken hebben een overeenkomst met de PBc voor de diensten die de PBc levert. De provincie heeft geen directe relatie met de besturen. Deze worden vertegenwoordigd door de PBc.

Bibliotheekbesturen zorgen voor lokale verankering. Zeker bij een organisatie als de bibliotheek, die voor een deel afhankelijk is van vrijwilligers, is dat een groot voordeel. Bibliotheekbesturen zijn bij uitstek in staat het belang van de bibliotheek onder de aandacht van de gemeenteraad te brengen en vervullen daarbij de rol van gesprekspartner met gemeenten over het beleid van de plaatselijke openbare bibliotheek. In 2001 hebben alle bibliotheekbesturen voor hun gemeente het functie-innovatietraject vastgesteld. Dit had als doel de gemeentelijke samenhang te bevorderen, specialismen te ontwikkelen en te komen tot een geïntegreerd gemeentelijk beleid. Hiermee ontstaat ruimte om vernieuwing verder in gang te zetten.

Bij de totstandkoming van het advies van de stuurgroep hebben de bibliotheekbesturen een ruime inbreng gehad. In de Stuurgroep Bibliotheekvernieuwing heeft een vertegenwoordiger van het bestuur van de PBc en de aangesloten bibliotheken deelgenomen. In lokale besturen, de Raad van Deelnemers en de Raad van Toezicht zijn diverse nota's over netwerkvorming besproken en vastgesteld.

Het proces van herstructurering vraagt van bibliotheekbesturen onderling meer samenwerking. Daarbij zal meer eenduidigheid gaan ontstaan over de taken en rollen die de besturen hebben. Sommige bibliotheekbesturen houden zich nu actief bezig met werkzaamheden die in andere vestigingen door de bibliotheekprofessional worden uitgevoerd. Bibliotheekbesturen kunnen zich nu alvast voorbereiden op hun veranderende rol, door hun deskundigheid te vergroten en door mee te denken over de manier waarop samenwerking vorm en inhoud kan krijgen.

3.5. Provinciale Bibliotheekcentrale

Tot nu toe voert de PBc ondersteunende taken uit ten behoeve van de tien aangesloten bibliotheekorganisaties. De zelfstandige bibliotheken werken op onderdelen met de PBc samen. De PBc voert veel inhoudelijke en beleidsmatige taken uit en heeft van oudsher een centrale en centralistische positie in het Drentse bibliotheekwerk. Voor kleinere bibliotheken en gemeenten lijkt zij onmisbaar; enkele grotere bibliotheken en gemeenten lijken een minder dominante positie van de PBc na te streven. Het is zaak dat ook de kleinere bibliotheken een zelfstandigere rol krijgen in de nieuwe relatie met de PBc.

De PBc heeft recentelijk een nieuwe aansturingsstructuur opgezet. Met de bestuurlijke fusies zijn de bibliotheken bestuurlijk één geworden, maar de verschillende vestigingen zijn blijven bestaan. In de praktijk bleek dit niet eenvoudig te managen. Bovendien wilde de PBc meer regionale worteling. In plaats van één bibliotheekhoofd per vestiging en enkele PBc-regiodirecteuren voor de hele provincie, is er nu per gemeente één lokale bibliotheekmanager die verschillende vestigingen onder zijn hoede heeft. De lokale bibliotheekmanagers die in dienst blijven van de PBc, nemen geleidelijk functies over van de regiomanagers van de PBc. De functie van regiomanager zal dan ook in principe per 1 januari 2006 komen te vervallen. De PBc bereidt zich hier nu op voor.

De PBc verzorgt het werkgeverschap voor de tien aangesloten bibliotheken. De zelfstandige bibliotheken zijn eigen werkgever. In 2006 wordt het werkgeverschap van het PBc herzien.

De PBc is belast met de uitvoering van de bibliotheekvernieuwing en ontvangt hiertoe de door het Rijk beschikbaar gestelde financiële middelen van de provincie. Voor de besteding hiervan stellen de PBc, de gemeenten en de provincie gezamenlijk bestedingsplannen op (zie ook paragraaf 4.2).

3.6. Bibliotheken

De twaalf bibliotheken moeten zich in deze periode ontwikkelen in de richting van basisbibliotheken. Iedere Drentse basisbibliotheek is verplicht te voldoen aan minimumnormen die worden geformuleerd door de branche en het bestuurlijk overleg van het Rijk, de provincies en de gemeenten. Deze verplichting zal worden vastgelegd in een contract dat de basisbibliotheek sluit met de gemeente waarin zij haar verzorgingsgebied heeft.

Consequentie van deze verplichting is dat de basisbibliotheek versterkt aandacht moet besteden aan de doelmatigheid van haar bedrijfsvoering, vooral door voor elk van haar taken de optimale schaalvergroting te zoeken. Verder moet de basisbibliotheek primair binnen de provincie samenwerkingsverbanden aangaan voor het doelmatig uitvoeren van de back-officetaken en innovaties.

Een extern bureau (Eugenius Organisatie- en Managementadvies) heeft eind 2003 gesprekken gevoerd met alle twaalf gemeenten om te bezien hoe zij in het bibliotheekvernieuwingsproces zitten, wat zij ervan verwachten, wat zij er zelf aan kunnen bijdragen en wanneer het bibliotheekproces voor hen geslaagd is of op de goede weg is. Bij deze ontwikkeling wordt aangesloten op de kernfuncties uit het advies van de Stuurgroep Bibliotheekvernieuwing. Deelnemers aan deze gesprekken waren de wethouder/portefeuillehouder, de beleidsambtenaar, de voorzitter van het bibliotheekbestuur, de regiodirecteur en de lokale bibliotheekmanager of de directeur van de zelfstandige bibliotheken. Op dit moment is de verslaglegging hiervan nog niet voltooid.

Voor kleinere bibliotheekfilialen en filialen in kleine kernen zal het wenselijk en misschien zelfs noodzakelijk zijn op zoek te gaan naar combinaties met andere voorzieningen. Hierbij kan gedacht worden aan zogeheten "multifunctionele accommodaties", waarin meerdere functies gecombineerd worden. Groot voordeel hiervan is dat de functies elkaar kunnen ondersteunen. Wanneer een nieuw bibliotheekfiliaal bijvoorbeeld wordt gecombineerd met een zorgvoorziening voor senioren, is er een goede kans dat meer senioren hiervan gebruik gaan maken. Ditzelfde kan gelden voor jongeren, wanneer het filiaal wordt gecombineerd met een school. Multifunctionele voorzieningen bieden verder mogelijkheden tot kostenbesparingen, bijvoorbeeld bij de exploitatie, het onderhoud en de gezamenlijk te gebruiken ruimtes.

3.7. Medewerkers

Zoals het rapport-Meijer al aangaf, vragen veranderingen in de omgeving van bibliotheken om een ingrijpende verbetering en vernieuwing van de dienstverlening. Hiervoor is een voortdurende en systematische vernieuwing nodig van de functies in de organisatie en de eisen die aan de functies gesteld worden. De bibliotheekwerker van de 21e eeuw wordt een innovatieve kennismakelaar die thuis is in informatiesystemen en klantgericht denkt. Door de technologische ontwikkelingen en het complexer worden van informatiestromen, worden er hogere eisen gesteld aan de deskundigheid van de bibliotheekmedewerkers, ook in kleine vestigingen. Daar komt bij dat bibliotheekmedewerkers in toenemende mate partner zullen moeten zijn voor gemeenten en in staat moeten zijn lokaal maatwerk tot stand te brengen.

Functie-innovatie van personeel is dus een belangrijke factor in het ontwikkelingsproces. Daarom wordt een relatief groot deel van de herstructureringsgelden hiervoor gereserveerd. In het Bestedingsplan 2003-2004 is jaarlijks € 97.000,- uitgetrokken voor competentieverhoging van lokale bibliotheekmanagers, de ontwikkeling van het netwerk van basisbibliotheken en productontwikkeling in kennisteams. Ook in de periode 2002-2003 werd het grootste deel van de herstructureringsmiddelen ingezet voor de versnelde invoering van functie-innovatie in de openbare bibliotheken.

3.8. Vrijwilligers

Het belang van vrijwilligers voor het bibliotheekwerk in Drenthe is zeer groot. In totaal zijn er zo'n 700 vrijwilligers in de Drentse bibliotheken actief. De vestigingsleiders bepalen welke taken de vrijwilligers uitvoeren. Vrijwilligers worden met name ingezet voor het innemen en uitlenen van boeken en andere media, opruimwerkzaamheden en eenvoudige plakwerkzaamheden aan boeken. Zonder vrijwilligers zou het bibliotheekwerk in zijn huidige vorm niet kunnen draaien.

De provincie Drenthe vindt vrijwilligerswerk belangrijk, zowel voor degenen die het verrichten als voor de samenleving. Vrijwilligerswerk bevordert immers participatie. Enerzijds door de inzet van vrijwilligers zelf, anderzijds doordat veel vrijwilligersinitiatieven erop gericht zijn mensen te betrekken bij de samenleving. Kortom, vrijwilligerswerk is het cement van onze samenleving. Naast waardering en respect verdient vrijwilligerswerk goede organisatorische voorwaarden. Het gaat hierbij om lokale en provinciale afstemming, gerichte inzet van provinciale steunfuncties en bereikbare informatie. De inzet van de provincie voor het vrijwilligerswerk zal zich dan ook de komende jaren hierop toespitsen.

De aanwas van nieuwe - en jonge - vrijwilligers is bij de meeste bibliotheken beperkt. Veel mensen zijn wel bereid vrijwilligerswerk te doen, maar zien op tegen een grote tijdsinvestering en een langdurige verbintenis. Bibliotheken kunnen er daarom voor kiezen vrijwilligers in te zetten bij kortdurende, overzienbare projecten. Bijvoorbeeld projecten die de bibliotheek opzet in het kader van het culturele ondernemerschap.

Ondanks alle lof die er is voor de vrijwilligers, moet beseft worden dat de inzet van vrijwilligers in de bibliotheek ook zijn beperkingen kent. Zo is in de collectieve arbeidsovereenkomst vastgelegd dat uitleenbalies nooit alleen bezet mogen zijn door vrijwilligers; er moet altijd een professionele kracht bij. Bovendien maakt de afhankelijkheid van vrijwilligers de branche kwetsbaar, zeker gezien de relatief hoge leeftijd van de vrijwilligers en de geringe aanwas. Bovendien mag van vrijwilligers niet automatisch gevraagd worden dat zij een leidende rol nemen bij de professionalisering en het verbreden van ICT-functies.

---

4. UITVOERING

In dit hoofdstuk staat de praktische uitvoering van het beleid centraal.

4.1. Aansturing

Nieuwe Stuurgroep Bibliotheekvernieuwing

De Stuurgroep bibliotheekvernieuwing, de opvolger van de gelijknamige stuurgroep die in juli 2003 het advies uitbracht, geeft sturing aan de bibliotheekvernieuwing. Zij bewaakt de voortgang en de kwaliteit van het proces. Zij kan advies vragen aan het netwerk van basisbibliotheken, de individuele bibliotheekorganisaties, het ambtelijk overleg bibliotheekwerk en aan tijdelijk in te stellen werkgroepen of externe deskundigen. De stuurgroep komt tweemaal per jaar bijeen.

De stuurgroep bestaat uit:

- gedeputeerde cultuur (voorzitter)
- ambtelijk secretaris provincie Drenthe
- twaalf gemeentelijke portefeuillehouders bibliotheekwerk
- bestuurslid openbare bibliotheek Assen
- bestuurslid openbare bibliotheek Hoogeveen
- voorzitter Raad van Toezicht PBc
- lid Raad van Deelnemers PBc

Ambtelijk overleg bibliotheekwerk

Het ambtelijk overleg bestaat uit beleidsmedewerkers bibliotheekwerk van de twaalf gemeenten en de provincie. In dit overleg wordt informatie uitgewisseld over het bibliotheekbeleid. Waar nodig worden voorstellen ontwikkeld voor de stuurgroep. Het overleg komt naar behoefte bijeen, minimaal tweemaal per jaar, en staat onder wisselend voorzitterschap.

Aansturing netwerk

Het eerste jaar staat het netwerk van de twaalf bibliotheken en de PBc onder begeleiding van een onafhankelijke kwartiermaker. Er wordt van uitgegaan dat het netwerk in het tweede jaar een nieuwe voorzitter krijgt, afkomstig uit een van de Drentse bibliotheekorganisaties.

De kwartiermaker heeft de volgende taken

- Het maken van een plan van aanpak waarin de opzet van het netwerk wordt uitgewerkt, wat betreft taken en tijdpad.
- Het oprichten van het netwerk van (toekomstige) basisbibliotheken.
- Het organiseren van het overlegplatform en het optreden als onafhankelijk voorzitter hiervan.
- Ervoor zorgen dat de vraag van bibliotheken naar producten duidelijk wordt geformuleerd richting facilitair bedrijf/PBc, kenniscentrum en andere voorzieningen.
- Ervoor zorgen dat er aanbod wordt georganiseerd op de vraag naar (nieuwe) producten in het kenniscentrum.
- Het behouden van draagvlak voor het netwerk met daarin alle toekomstige Drentse basisbibliotheken.

- Het uitvoeren van een evaluatie na één jaar.
- Het doen van een voorstel voor een gewenst vervolg.

4.2. Financiën

Het Ministerie van OCenW heeft net als in voorgaande jaren de provincies gevraagd - in overleg met de gemeenten - een plan te ontwikkelen voor de besteding van het hun toegewezen deel van de eerste impuls voor de herstructurering van het openbare bibliotheekwerk. Voor de jaren 2003 en 2004 heeft het ministerie een bedrag beschikbaar gesteld van € 152.000,- per jaar. Daarbij worden de volgende criteria gehanteerd.

- De middelen worden toegekend aan de provincies ter bevordering van het proces van vorming van basisbibliotheken in kleine gemeenten.
- De middelen dienen ten goede te komen aan personele kosten.
- Voor de besteding van de middelen stelt de provincie een bestedingsplan vast na overleg met de betrokken gemeenten.
- Van de uitkering mag de provincie ten hoogste 7% gebruiken voor proceskosten.

De gemeenten, de provincie en de Drentse bibliotheekorganisaties hebben een voorstel ontwikkeld voor de besteding van deze middelen. Dit voorstel is opgenomen in het Bestedingsplan 2003-2004. Er is gekozen voor de drie volgende projecten die voldoen aan de hiervoor genoemde criteria.

1. Functie-innovatie

- a. Competentieverhoging van lokale bibliotheekmanagers, vestigingsleiders en specialisten, gericht op lokaal ondernemerschap. Dit is een grotendeels gezamenlijk en deels individueel vervolgtraject op de management- en marketingopleiding uit het vorige bestedingsplan.
- b. Ontwikkeling van een netwerk van basisbibliotheken door een onafhankelijke kwartiermaker.
- c. Flexibel budget voor kennisteams. In de kennisteams wordt bestaande kennis uit de Drentse bibliotheekorganisaties samengebracht. Onder leiding van de kwartiermaker worden gezamenlijk producten ontwikkeld, mede als antwoord op de vraag vanuit de gemeenten.

2. Kwaliteitszorg

Ter verbetering van de kwaliteit van de bibliotheken wordt een kwaliteitszorgtraject opgezet op basis van een voor de bibliotheekbranche aangepaste versie van het INK-model. Eerste stap is het opstellen van een positiebepaling. Hiervoor is het nodig een gebruikerstevredenheidsonderzoek te houden en voor grotere organisaties ook een medewerkerstevredenheidsonderzoek. Voor de begeleiding van de stappen van de positiebepaling wordt een beroep gedaan op een trajectleider kwaliteitszorg. Verder wordt een expertisecentrum opgezet, onder coördinatie van de trajectleider.

3. Deskundigheidsbevordering bibliotheekvernieuwing

Om inhoudelijke vernieuwing van het bibliotheekwerk op het platteland in Drenthe mogelijk te maken, is het van belang dat alle partijen in de bibliotheeksector zelf en de politiek verantwoordelijken hierover goed geïnformeerd zijn. De PBc organiseert daarom een korte cursus (twee dagdelen) over de bibliotheekvernieuwing, bedoeld voor betrokkenen, zoals gemeentebestuurders, gemeentebestuurders, bibliotheekmanagers en bestuursleden van bibliotheken.

Aan bod komen de volgende onderwerpen.

- Introductie doelen bibliotheekvernieuwing.
- Kansen voor bibliotheken om te vernieuwen.
- Kansen voor gemeenten om bibliotheken aan te sturen.
- Aansprekende voorbeelden van elders.

Omwille van de eenvoud ontvangt elke gemeente formeel 1/12 van het beschikbare budget, na aftrek van 7% proceskosten. De PBC gaat de projecten samen met de bibliotheekorganisaties uitvoeren en wordt daarvoor uit de genoemde middelen betaald. De PBC sluit hiervoor met de gemeenten uitvoeringsovereenkomsten.

Naast de rijksimpuls hebben provinciale staten van Drenthe voor de periode 2002-2004 jaarlijks een bedrag van € 226.890,-- extra uitgetrokken voor openbare bibliotheekwerk. Dit wordt ingezet op grond van de voorstellen in het statenstuk Vernieuwing openbare bibliotheekwerk. Hiervan wordt € 136.134,-- besteed aan het oplossen van een structureel tekort in de personeelslasten van de PBC. De overige € 90.756,-- is beschikbaar voor de uitbreiding van de digitale bibliotheek, uitbreiding van de marketing met een niet-gebruikersonderzoek en een uitwerking van het kleinekernenbeleid.

De staatssecretaris cultuur heeft in haar beleidsbrief van november 2003 een forse bijdrage uit haar intensiveringmiddelen voor het beleidsterrein OCenW toegezegd. Deze bijdrage is in 2004 € 2 miljoen en loopt op tot € 20 miljoen in 2007. Deze gelden zullen onder meer worden benut om op landelijke schaal nieuwe producten te ontwikkelen, bijvoorbeeld op het gebied van ICT. Daarnaast wordt de bijdrage gebruikt om "best practices" te stimuleren en een kwaliteitssorgsysteem voor het bibliotheekstelsel in te voeren. Met de convenantpartners wordt overlegd welke resultaten eind 2008 bereikt moeten zijn, wat de bijdragen van de verschillende partijen zijn en de wijze waarop de middelen worden aangewend. Daarbij streeft de staatssecretaris naar een vernieuwd stelsel in 2008, zowel kwalitatief, inhoudelijk als organisatorisch.

De provincie Drenthe heeft voor de bibliotheekvernieuwing een extra bedrag van € 100.000-- beschikbaar gesteld.

4.3. Communicatie

De stuurgroep is verantwoordelijk voor het totale proces van bibliotheekvernieuwing en daarmee ook voor de onderlinge communicatie. De aandacht gaat daarbij vooral uit naar degenen die beroepshalve of vanuit de politiek bij de bibliotheekvernieuwing in Drenthe betrokken zijn.

Werkgroep Communicatie

Tijdens de eerste ambtelijke werkgroepvergadering wordt een Werkgroep Communicatie geformeerd, waarin de diverse bestuurslagen en de bibliotheeksector vertegenwoordigd zijn. Met deze samenstelling kan de subwerkgroep een goed en volledig beeld krijgen van de informatiebehoefte van betrokkenen. De communicatieve activiteiten worden hierop afgestemd.

De Werkgroep Communicatie staat de stuurgroep terzijde met advies en ondersteuning op dit vlak. Desgewenst adviseert de Werkgroep Communicatie de stuurgroep over het inzetten van de communicatiemiddelen. In de werkgroep worden de communicatieve vervolgactiviteiten voorbereid en afgestemd. De werkgroep maakt onderling afspraken over uit te voeren taken.

Communicatieplan

Ter ondersteuning van het proces van bibliotheekvernieuwing is een communicatieplan opgesteld. Dit plan wordt besproken in de Werkgroep Communicatie en vervolgens vastgesteld in de stuurgroep. In het communicatieplan worden de communicatiedoelgroepen en hun rol in het proces beschreven. Daaraan is een aantal communicatiedoelstellingen en mogelijke communicatiemiddelen gekoppeld.

De primaire doelgroep wordt gevormd door de medewerkers aan het vernieuwingsproces. Zonder de inzet van deze medewerkers, ieder op zijn eigen terrein en in zijn eigen rol, heeft het vernieuwingsproces geen kans van slagen. Daarom is het van belang dat deze mensen goed geïnformeerd en gemotiveerd zijn. De communicatiedoelstellingen in dit plan zijn dan ook toegespitst op deze doelgroep. In een vervolggroep zal nader worden ingaan op wat beschouwd wordt als de secundaire doelgroep: de (toekomstige) gebruiker. In dat vervolgplan worden vragen beantwoord als: wanneer worden zij bij het proces betrokken, waarover moeten zij geïnformeerd worden en hoe kunnen de veranderde producten en dienstverlening worden gepromoot? Mogelijk wordt hiervoor een klankbordgroep van gebruikers opgezet.

Doelstellingen

De communicatiedoelstellingen voor de primaire doelgroep zijn:

- de medewerkers zijn op de hoogte van de bibliotheekvernieuwing, weten op hoofdlijnen wat deze inhoudt en tot welk resultaat dit moet leiden;
- de medewerkers kunnen gemakkelijk over actuele informatie over bibliotheekvernieuwing beschikken;
- de medewerkers werken mee aan hun taken in het proces;
- de medewerkers kunnen hun ideeën en inbreng kwijt.

Deze doelstellingen maken duidelijk dat de communicatie in eerste instantie gericht wordt op het informeren en stimuleren van de "medewerkers". Daarbij moet opgemerkt worden dat de partijen die al in de stuurgroep vertegenwoordigd zijn, een behoorlijke informatievoorsprong hebben op de overige deelnemende partijen. Daarom is het goed om een aantal momenten aan te wijzen waarop er met de overige partijen gecommuniceerd wordt.

Voorlopige acties op hoofdlijnen

1. Kennis op peil brengen. Deze actie gaat zo snel mogelijk van start. Er komen artikelen over onder andere het advies van de stuurgroep en de doelstellingen van het provinciaal beleid in de nieuwsbrief van de PBC, op het Intranet van de PBC, en via de interne kanalen van de bibliotheken Assen en Hoogeveen.
2. Convenant ondertekening. Aansluitend op deze Beleidsnota bibliotheekvernieuwing zal een convenant worden ondertekend. Dit is een goed persmoment.
3. Informatie op de provinciale website Portaal Drenthe.
4. Aandacht voor persmomenten.

---

5. TOEKOMSTBEELD

In dit hoofdstuk schetsen wij de contouren van het bibliotheekwerk na 2006

In 2006 wordt de vernieuwing van het bibliotheekwerk in de provincie Drenthe geëvalueerd. Op basis hiervan wordt de toekomst van het bibliotheekwerk verder ingevuld. Toch zijn - op basis van het voorgaande - nu al de contouren van het bibliotheekwerk na 2006 te schetsen.

De provincie Drenthe kent na 2006 een netwerk van twaalf basisbibliotheken die op basis van gelijkwaardigheid samenwerken. De PBC functioneert als facilitair bedrijf hiervan. De bibliotheken zijn laagdrempelig en bieden een pakket diensten aan dat afgestemd is op de lokale vraag. De bibliotheken fungeren als toegang tot verschillende (digitale) informatiebronnen, waaronder ook overheidsinformatie. De medewerkers van de bibliotheken fungeren als "informatiemake-lars" die de klanten helpen bij het zoeken van een antwoord op hun vraag. De medewerkers zijn thuis in nieuwe ICT-toepassingen. Vrijwilligers hebben een belangrijke ondersteunende functie.

De bibliotheken zijn "culturele ondernemers" die vraaggericht werken en nieuwe activiteiten aanbieden, zoals kleinschalig theater, muziek en exposities. Ook in kleine kernen zijn bibliotheken te vinden, vaak in multifunctionele dienstencentra. Hierin is het bibliotheekfiliaal onder één dak gebracht met andere voorzieningen op het gebied van cultuur, welzijn en/of zorg. Deze verschillende functies versterken elkaar. Bibliotheken vervullen zo een maatschappelijk bindende rol. Bibliotheken zijn aantrekkelijke voorzieningen met een rijk en gevarieerd aanbod, waar veel Drenten graag komen.

Een financiële impuls is nodig om de functie van bibliotheken te verbreden en beter te positioneren in de Drentse samenleving.

Daarom wordt een extra bedrag van € 100.000,-- beschikbaar gesteld.

Hiermee wil de provincie Drenthe:

- de gemeentelijke initiatieven tot samenwerking van bibliotheken en de sociale, educatieve en welzijnsinstellingen (met als doel het voorzieningenniveau op peil te houden en zo de leefbaarheid in Drenthe te vergroten) ondersteunen/stimuleren;
- de ontwikkeling van nieuwe producten ten behoeve van het provinciaal netwerk van bibliotheken stimuleren.

---

6. GERAADPLEEGDE LITERATUUR

www.bibliotheekvernieuwing.nl

Lekkerkerker. Januari 2003. *Bibliotheekvernieuwing maal twaalf. Nulmeting stand van zaken in de twaalf Nederlandse provincies*. Zunderdorp Beleidsadvies en Management, 's-Gravenhage.

Lekkerkerker. December 2003. *Verslag stand van zaken onderzoek bibliotheekvernieuwing*. Zunderdorp Beleidsadvies en Management, 's-Gravenhage.

Provincie Drenthe. 2002. *Bestedingsplan. Eerste impuls herstructurering openbare bibliotheekwerk 2003-2004*.

Provincie Drenthe. 2003. *Werk maken in een veilig en sociaal Drenthe! Collegeprogramma 2003-2007*.

Provincie Drenthe. 2003. *Advies Stuurgroep Bibliotheekvernieuwing Drenthe*.

Twynstra Gudde. 2003. *Werkconferentie Provincie Drenthe. Drentse bibliotheekvernieuwing 9 oktober 2003*.

gm/coll. F:\PRODUCT\FG\CTB\Huisstijl\beleidsnota bibliotheekvernieuwing.doc

Bijlage: concept-cultuurnota (hoofdstuk over bibliotheken)

Bijlage Marsrouteplan Drenthe

hoofdstuk over bibliotheekwerk uit:

concept-cultuurnota provincie Drenthe 2005-2008, 'De kunst van het combineren'.

7. INFORMATIEKANALEN

Deze cultuurdrager handelt over de verschillende manieren waarop musea, archieven, RTV Drenthe en openbare bibliotheken met (culturele) informatie omgaan. Zij hebben een sleutelrol als informatie- en cultuurdrager. Zij zijn essentieel in een democratisch bestel. Zo bieden archieven garanties voor openbaarheid van informatie en voor rechtszekerheid en zijn ze de schatkamer van het verleden omdat ze historisch bronnenmateriaal bewaren. Bibliotheken geven, dicht bij huis, invulling aan het recht op informatie van iedere burger en dragen bij aan participatie, emancipatie en maatschappelijke bewustwording.

RTV Drenthe heeft de rol van onafhankelijke brenger van regionaal nieuws en informatie.

Voor musea geldt dat ze naast andere activiteiten de "rijksdommen" van Drenthe presenteren en uitdragen.

De basisstructuur op het terrein van informatiekanaalen in Drenthe is goed. De uitdaging is zoveel mogelijk mensen te laten zien waar Drenthe rijk aan is, waarbij men zo goed mogelijk de vraag naar informatie van het publiek kent (marketing) en hier op inspeelt met een aanbod van informatie en van activiteiten.

De cultuurdrager Informatiekanaalen wordt verder uitgewerkt in de beleidsterreinen bibliotheken, archieven, musea en RTV Drenthe.

Ze hebben allemaal betrekking op het overbrengen van (culturele) informatie op een groot publiek. Het zijn grotendeels terreinen waarvoor een specifieke wet of tamelijk bindende afspraken tussen overheden bestaan, die de provincie moet naleven of uitvoeren.

Spelers

Er zijn opvallend veel voor de provincie belangrijke spelers in dit veld. Bij de bibliotheken zijn dit de Provinciale Bibliotheekcentrale (PBc), het Drents netwerk bibliotheken, de Openbare Bibliotheek Groningen Wetenschappelijke Steunfunctie (WSF), de Vereniging van Openbare Bibliotheken, de gemeenten, andere provincies, de provinciale en landelijke stuurgroepen Bibliotheekvernieuwing, het Procesbureau Bibliotheekvernieuwing en het Ministerie van OCW.

Voor archieven zijn het met name het Drents Archief, de Drentse archiefkring, de gemeenten en de provinciale archiefinspectie. Spelers op het terrein van musea zijn de het Drents Museum, Herinneringscentrum Kamp Westerbork, het Hunebedcentrum, een veelheid aan musea met een overwegend lokaal draagvlak en daarnaast de Federatie van Drentse Musea en Oudheidkamers, de museumconsulent en de Drentse gemeenten.

De provincie richt zich bij informatiekanaalen om te beginnen op haar wettelijke taken (Mediawet en Archiefwet). Verder voert ze de regie in het proces van bibliotheekvernieuwing: met vele partners worden zowel inhoudelijke als organisatorische vernieuwingen ontwikkeld en uitgevoerd. Daarnaast bevordert de provincie de kwaliteit van informatie en een zo groot mogelijk publiek bereik. Dit onder andere door beschikbaarheid en inzet van informatieprofessionals.

Digitalisering is van grote invloed op informatiekanaalen. In het kader van de provinciale ICT-tender zullen dan ook projectvoorstellen worden opgesteld voor optimalisering van de bibliotheekfunctie, digitale ontsluiting van cultuur en/of de beleving van Drenthe in beeld en geluid.

Voor alle genoemde beleidsterreinen geldt dat vraaggericht werken, vergroten van het publieksbereik en brancheoverstijgende samenwerking centraal staan.

Ook ten aanzien van informatiekanaal is de missie van De Kunst van het combineren van toepassing. Met het oog op vergroting van het publieksbereik, stimuleren wij de onderlinge samenwerking tussen culturele sectoren, maar ook die van informatiekanaal met andere maatschappelijke sectoren, zoals onderwijs, zorg en welzijn.

Verbindingen met de Contourennota Mensen in het middelpunt liggen er - naast de programmalijs Parels van Drenthe - primair met de lijn Opgroeien (cultuureducatie, bibliotheek) en Wonen en leefomgeving (lokale en bovenlokale voorzieningen).

Bibliotheken

Wat staat ons de komende jaren voor ogen op het gebied van de bibliotheken?

De openbare bibliotheken in Drenthe zijn een geziene en zeer toegankelijke bron van betrouwbare informatie, educatie en cultuur. Digitaal, mondeling en op papier. Ze werken efficiënt, met een goede spreiding van voorzieningen en ze werken intensief samen met andere disciplines. Er zijn verschillende nieuwe formules denkbaar die goed aansluiten op de behoeften van Drenten aan culturele en maatschappelijke informatie, op de behoeften van gemeenten en van maatschappelijke en culturele organisaties in Drenthe.

De provincie heeft een sturende rol in het proces van vernieuwing dat op gang zal komen om bovenstaande te bereiken. Wij concentreren ons daarbij op het totstandkomen van een nieuw netwerk van basisbibliotheken in de vorm van het Drents netwerk bibliotheken, een vernieuwd facilitair bedrijf en op voortdurende innovatie van de bibliotheeksector. De verantwoordelijkheid voor het basisniveau van bibliotheekvoorzieningen ligt bij de gemeenten.

Netwerk verhoogt vraaggerichtheid

Het in 2004 opgerichte Drents netwerk bibliotheken en de PBC zijn onze belangrijkste partners. In het Drents netwerk bibliotheken komen vraag en aanbod van bibliotheekproducten bij elkaar. Alle bibliotheekorganisaties in Drenthe maken er deel van uit. Het netwerk staat garant voor vraaggericht werken, efficiency, kwaliteit en spreiding van voorzieningen. De PBC is dienstbaar aan het netwerk. Zij vormt zich om tot een zeer flexibele service- en ontwikkelingsorganisatie. Om deze functie te faciliteren, wordt een deel van de werkzaamheden jaarlijks flexibel ingevuld op basis van de vraag uit het netwerk. Dit is nodig om goed te kunnen inspelen op de veranderende vraag naar ondersteuning en backoffice van de onafhankelijke basisbibliotheken en om een cultuuromslag te kunnen maken. Daarnaast concentreert de PBC zich in opdracht van de provincie in de komende jaren op het functioneren als facilitair bedrijf voor alle Drentse bibliotheken, ICT, bibliotheekinnovatie, backoffice van kleine bibliotheken, leesbevordering en collecties.

Tot en met 2005 functioneren het bestaande PBC-netwerk (met het principe van aangesloten bibliotheken) en het Drents netwerk bibliotheken (met daarin PBC, zelfstandige en aangesloten bibliotheken) naast elkaar. In 2006 gaan het Drents netwerk bibliotheken en het PBC-netwerk op in één nieuw netwerk, alle openbare bibliotheken werken samen, hebben één kenniscentrum en maken gebruik van één facilitair bedrijf namelijk de PBC.

Met de PBC maakt de provincie jaarlijks prestatieafspraken over haar veranderende rol en taken.

Samenwerkingsbibliotheek

Door intensieve samenwerking van bibliotheken met andere disciplines, zoals onderwijs, erfgoed, kunsten, educatie, toerisme, zorg en welzijn komt de informatie- en educatietaak van de bibliotheek meer en meer tot haar recht. De samenwerking zorgt op gemeentelijk niveau voor vermindering van huisvestingskosten, handhaving van een goed voorzieningenniveau en zorgt voor interessante nieuwe verschijningsvormen van de bibliotheek. De provincie investeert in het proces van totstandkomen van samenwerkingsverbanden en de ontwikkeling van daarvoor geschikte bibliotheekformules.

In 2008 werken in ieder geval vier bibliotheekvestigingen met een nieuwe formule, als onderdeel van een structureel samenwerkingsverband, zoals bijvoorbeeld een multifunctioneel centrum, een wijkvoorzieningscentrum of een brede school.

Toegangspoorten tot Nederlandse bibliotheekcollecties

Inwoners van Drenthe krijgen via openbare bibliotheken toegang tot bijzondere en topcollecties van bibliotheken in heel Nederland. Tot 2005 wordt in deze toegang formeel voorzien door de WSF, uitgevoerd door de Openbare Bibliotheek Groningen. Deze voorziening wordt echter nauwelijks gebruikt door inwoners van Drenthe. Vanaf 2005 gaan wij daarom stoppen met het subsidiëren van de WSF. De nieuwe werkwijze houdt in dat de PBc, samen met de Drentse basisbibliotheken, toegang tot bijzondere collecties mogelijk maakt door interbibliothecair leenverkeer en collectiebeleid en deelname aan Al@din.

Welke concrete activiteiten gaan wij uitvoeren?

1. De PBc krijgt in 2005 een bedrag van € 2.655.000,-- aflopend in 2008 tot € 2.617.000,--. De PBc concentreert zich in opdracht van de provincie op het functioneren als facilitair bedrijf voor alle Drentse bibliotheken, ICT, bibliotheekinnovatie, backoffice van kleine bibliotheken, leesbevordering en collecties. Wij maken afspraken over de nieuwe rol die de PBc moet gaan vervullen. In deze nieuwe rol wordt het productaanbod primair bepaald door de vraag van de bibliotheken uit het Drentse netwerk. De PBc vult daarnaast een deel van de werkzaamheden in opdracht van de provincie flexibel in.
2. In de prestatieafspraken met de PBc formaliseren wij de in de loop der jaren ontstane wijze waarop de PBc de wetenschappelijke steunfunctie voor de Drentse basisbibliotheken heeft vervuld. Met ingang van 2007 maken wij geen gebruik meer van de WSF van de bibliotheek in Groningen omdat deze voorziening nauwelijks tot geen meerwaarde heeft voor Drenthe. Wij gaan ons er hard voor maken het bedrag voor WSF van het Ministerie van OCW rechtstreeks in het Provinciefonds te krijgen.
3. Wij vragen de PBc geschikte bibliotheekformules te ontwikkelen voor de samenwerkingsbibliotheek en te zorgen dat deze daadwerkelijk totstandkomen.
4. Het Drents netwerk bibliotheken en de PBc gaan in 2006 samen op in één bibliotheeknetwerk met een nieuwe organisatievorm.
5. We bevorderen dat in 2008 in ieder geval vier basisbibliotheken met een nieuwe formule werken, waarin de doelstellingen voor bibliotheekvernieuwing tot hun recht komen. Een en ander wordt gefinancierd uit de rijksimpuls Bibliotheekvernieuwing (2005: € 94.700,--, 2006: € 187.900,-- en 2007: € 646.600,--).
6. De rijks gelden voor bibliotheekvernieuwing (vernieuwingsimpuls en 5,5-miljoenregeling: € 152.800,-- in 2005 en € 157.900,-- in 2006) verdelen wij in de periode 2005-2008 op basis van het nog op te stellen Marsrouteplan dat moet leiden tot een nieuw opgezette bibliotheekstructuur.
7. Wij zullen bibliotheken actief betrekken bij de uitvoering van ons beleid voor multifunctionele accommodaties.

Hoe ziet dit er in een financieel overzicht uit?

Bibliotheken	2004	2005	2006	2007	2008
Provinciale Bibliotheekcentrale	2.667.000	2.655.000	2.630.000	2.617.000	2.617.000
Wetenschappelijke Steunfunctie	89.000	89.000	30.000	0	0
Rijks 5,5-miljoenregeling	152.800	157.900	p.m. (*)	p.m. (*)	p.m. (*)
Rijksimpuls Bibliotheekvernieuwing	0	94.700	187.900	646.600	p.m. (*1)
Totaal bibliotheken	2.908.800	2.996.600	2.847.900	3.263.600	2.617.000
<i>ad *; Nog niet bekend; zijn Rijksge-</i> <i>den</i>					

Archieven

Wat staat ons de komende jaren voor ogen op het gebied van de archieven?

Het gebruik van archieven en het onderzoek in archieven is sterk toegenomen. Dit is het gevolg van een betere ontsluiting, van digitalisering en van versterking van de publieksfunctie.

Erfgoed informatie toegankelijk en klantgericht

Het Drents Archief ontwikkelt zich tot beheerder en ontwikkelaar van digitale erfgoed informatie in Drenthe. Het Digitaal Erfgoedplein wordt op basis van heldere afspraken met de relevante Drentse partners (Drents Plateau, Drents Museum, Stichting "Het Drentse Landschap", Herinneringscentrum Kamp Westerbork, Hunebedcentrum en PBc) uitgebouwd tot een toegankelijk systeem. Geïnteresseerden en professionals kunnen hier terecht voor alle mogelijke erfgoed informatie, met mogelijkheden tot doorverwijzing naar landelijke informatiebestanden.

Toegankelijker archieven van gemeenten en waterschappen

Archieven van gemeenten en waterschappen kunnen zich actiever opstellen richting publiek en zijn dus toegankelijker geworden. Dit is te bereiken met een tweesporenbeleid.

De provinciale archiefinspectie ondersteunt aan de ene kant gemeenten en waterschappen - als onderdeel van de wettelijke inspectietaak - in het toegankelijk maken van hun archief voor het publiek en in kwaliteitsverbetering van het beheer.

Het Drents Archief ontwikkelt aan de andere kant, mede op wens van de provincie, een aanbod om kleinere archieven te faciliteren op het gebied van marketing en promotie. Daarnaast komt er een aanbod voor het verder toegankelijk maken van collecties, voor acquisitie van particuliere archieven en voor projectontwikkeling gericht op digitalisering en erfgoededucatie. Omdat het Drents Archief veel gemeenten tegelijk kan faciliteren, is de prijs van het aanbod laag, terwijl het plaatselijke effect enorm is.

Drents Audiovisueel Archief als informatiebron

De komende jaren wordt zoveel mogelijk relevant historisch audiovisueel materiaal verzameld, geconserveerd en voor een groot publiek ontsloten. Historische films en geluidsopnamen lenen zich bijzonder goed voor activiteiten met een groot publieksbereik, voor toepassingen op ICT-gebied en voor samenwerking met organisaties op het gebied van bijvoorbeeld toerisme, zorg en bibliotheekwerk. Er worden projecten in deze richting ontwikkeld.

Het Drents Audiovisueel Archief vormt een belangrijke aanvulling op de bestaande erfgoedvoorziening en is structureel onderdeel van het Drents Archief. Waar het gaat om de relatief dure opslag van kwetsbaar materiaal, kan intensieve samenwerking worden gezocht met het Gronings Audiovisueel Archief. De provincie ziet het verzamelen, bewaren en ontsluiten van audiovisueel materiaal uit en over Drenthe, als een provinciale taak. Daarom gaan wij dit project in de periode 2005-2008 ondersteunen.